

**Programmabegroting
2013**

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	3
Voorwoord College van Burgemeester en Wethouders	4
Collegeprogramma	5
Programma's:	
1. Bestuur en Organisatie	8
2. Ruimtelijke Ordening, Wonen en Grote Projecten/Investeringen	14
3. Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	20
4. Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur	28
5. Jeugd, Sport en Onderwijs	34
6. Zorg en Welzijn	40
7. Werk en Inkomen	44
8. Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	54
Budgetautorisatie	64
Overzicht van incidentele baten / lasten	66
Paragrafen:	68
• Bedrijfsvoering	70
• Financiering	72
• Grondbeleid	76
• Lokale heffingen	86
• Onderhoud kapitaalgoederen	92
• Verbonden partijen	96
• Weerstandsvermogen	110
Vaststellingsbesluit	116
Bijlagen:	118
1. Meerjarenontwikkelingen 2013-2016	
2. Budgettair neutrale prioriteiten	
3. Dekkingsplan 2013-2016	

LEESWIJZER

Algemene opzet programmabegroting 2013

De programmabegroting bestaat uit vier delen: de inleiding, de programma's, de paragrafen en de bijlagen.

In de programma's staat centraal wat de raad – op hoofdlijnen – wil realiseren, hoe dit moet gebeuren en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn. De raad stelt het totale bedrag per programma vast.

Een paragraaf is een dwarsdoorsnede van de begroting en bevat de beleidsuitgangspunten van beheersmatige aspecten. Doel van de paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, maar bijvoorbeeld wel een groot financieel belang dienen, te bundelen.

In de bijlagen vindt u een specificatie van de exogene ontwikkelingen, nieuw beleid en het dekkingsplan 2013.

De bijlagen geven een inzicht in de gemaakte keuzes.

Leeswijzer voor programma 1 tot en met 8

De raad heeft voor de indeling van de programmabegroting gekozen voor acht programma's. Deze programma's, met elk een aantal onderwerpen, gaan over de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat willen we bereiken, concreet?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag dat kosten?

Programma 8 heeft een iets andere opzet.

Wat willen we bereiken?

Hierbij gaat het over de vraag welke maatschappelijke effecten we willen bereiken.

Wat willen we bereiken, concreet?

Vervolgens sommen we de maatschappelijke effecten concreet op; dit zijn zo veel als mogelijk SMART geformuleerde resultaten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We formuleren de inspanningen die we gaan verrichten om de maatschappelijke effecten te bereiken. Ook deze zijn zo veel mogelijk SMART geformuleerd.

Wat mag dat kosten?

Inzicht wordt gegeven in de financiële opbouw en onderverdeling in aandachtsvelden, die vallen onder het betreffende programma. We informeren u over de baten en lasten per aandachtsveld en geven een toelichting op de afwijkingen van de begrote bedragen van de verschillende jaarschijven.

Bijlage

Verder informeren wij u over alle ontwikkelingen per programma voor de periode 2013-2016:

- Meerjaren ontwikkelingen 2013-2016
- Budgettaire neutrale prioriteiten
- Dekkingsplan 2013-2016

Budgetautorisatie vindt plaats op programmaniveau.

Financiën en algemene dekkingsmiddelen: programma 8

Per programma vindt u de lasten en baten. Vaak zijn de baten lager dan de lasten. De programmatekortingen worden bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering en de OZB de belangrijkste zijn. Deze algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen in een apart programma: programma 8.

VOORWOORD

Hierbij bieden wij u de begroting 2013 aan.

In het collegeprogramma **slanke overheid, sterke samenleving** hebben wij onze visie gegeven op de ontwikkeling en daarmee de gewenste rol van de lokale overheid in de samenleving. Dit is steeds ons vertrekpunt geweest bij het opstellen van deze begroting en de daarin gemaakte keuzes.

Het maken van expliciete keuzes is ook onvermijdelijk tegen de achtergrond van grote bezuinigingen op de gemeentelijke begroting. Wij hebben de raad hierin meegenomen met de in het voorjaar gepresenteerde informatie. In juni zijn de plannen geconcretiseerd. De conclusies uit het juni-overleg zijn verwerkt in deze meerjarenbegroting.

Wij zijn trots u een sluitende begroting te kunnen voorleggen voor de jaren 2013, 2014, 2015 en 2016. Belangrijke risico's of onzekerheden voor de komende jaren daarbij zijn de taken die overkomen van het Rijk naar de gemeenten, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de ontwikkelingen in de Nederlandse economie en op de arbeidsmarkt. Eerst nadat een nieuw kabinet is geformeerd kunnen we de financiële toekomst met enige zekerheid in beeld brengen.

Met deze begroting zetten wij een belangrijke stap naar een duurzaam sluitend huishoudboekje. Dit is de basis voor een stabiele rol van onze gemeente in de Woerdense samenleving.

College van burgemeesters en wethouders van Woerden

COLLEGEPROGRAMMA

1. Een sterke samenleving

Een kleinere rol van de gemeente mag naar ons inzicht niet leiden tot een verzwakking, maar dient juist tot een versterking van de samenleving te leiden. Het goede voorzieningenniveau willen we behouden en waar mogelijk willen we als gemeente de verantwoordelijkheid overdragen. We hebben daarvoor een goede startsituatie, want de inwoners van de gemeente Woerden kennen al een grote betrokkenheid. Als gemeente waarderen en stimuleren we dit. Van deze betrokkenheid willen we meer gebruik maken. Samen met ondernemers, verenigingen, instellingen en inwoners bekijken we welke taken, voorzieningen en activiteiten we in stand willen houden en indien dit het geval is, hoe en onder welke voorwaarden we uitvoering aan de samenleving kunnen overdragen. In veel gevallen zal de gemeente dus niet meer, zoals in het verleden bijna vanzelfsprekend was, de uitvoering doen. We gaan naar een sterke samenleving waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen. De gemeente heeft hierin een regisserende en verbindende rol.

Iedereen doet mee

Woerden kent een lange traditie van particulier initiatief, getuige het verenigingsleven, het vrijwilligerswerk, de mantelzorg en het kerkelijk werk. Ingezet wordt op verdere ontwikkeling en versterking van dit netwerk. We gaan uit van de kracht en de creativiteit van onze inwoners, maar ook van de bedrijven en het maatschappelijk middenveld. Iedereen doet mee, is ons eerste programmadoel. Samen zoeken we naar nieuwe wegen die dit blijvend mogelijk maken.

In onze regierol geven we graag ruimte aan initiatieven en bewandelen nieuwe wegen. Goede voorbeelden zijn nu al: Waaks!, Burgernet, de Beursvloer, vrijwillige preventie ondersteuning mantelzorg enz. Er kan nog veel meer.

We stellen vertrouwen in de Woerdenaren en dagen uit tot creativiteit en betrokkenheid. We gaan actief het gesprek aan. Het woord participatie krijgt meer betekenis. Het idee denktank wordt verder uitgewerkt. De onderlinge samenwerking is het goud van Woerden. Een samenwerking die zich niet hoeft te beperken tot de culturele en sociale agenda.

2. Een gezond huishoudboekje

Een sluitende meerjarenbegroting en een gezonde financiële toekomst zijn hierbij de belangrijkste uitgangspunten. Een derde, helaas onvermijdelijke stevige ombuigingsoperatie is ingezet, de voorstellen zijn in juni 2012 besproken met de raad en verwerkt in deze begroting.

Gemeentelijk apparaat

Vanuit de visie: *Een slanke overheid, een sterke samenleving* is het logisch bezuinigen neer te leggen bij het ambtelijk apparaat. Een kleinere rol voor de lokale overheid betekent ook een kleinere gemeentelijke organisatie. In 2013 wordt dan ook een deel van de noodzakelijke bezuinigen gehaald uit het gemeentelijk apparaat. Op termijn (vanaf 2015) zal het gemeentelijk apparaat inclusief beperking op externe inhuur fors gekrompen zijn.

Ambities

Naast bezuinigen op het gemeentelijk apparaat ligt er ook een uitdaging in het bijstellen van de ambities. Dat betekent dat directe bezuinigen onontkoombaar zijn op het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte, projecten, investeringen en op het niveau van maatschappelijke voorzieningen. In het komende jaar wordt een begin gemaakt met het afbouwen van een aantal structurele subsidies. Een proces dat in de volgende jaren van deze collegeperiode voortgezet wordt.

We kennen relatief lage lasten voor de burger en dat willen we zo houden. Het kostendekkend maken van gemeentelijke diensten achten wij wel acceptabel, waarbij een zware inspanning van ons gevraagd wordt om de organisatie efficiënt te maken en zo kosten voor burgers te verlagen. Slechts door het aantoonbaar koppelen van voorzieningen aan een algemene lastenverhoging, mag de begroting sluitend gemaakt worden. Uitgangspunt voor het sluitend meerjarenperspectief is de uitkomst van het juni-overleg.

3. Dienstverlening: servicenormen gerealiseerd

Bestuur en organisatie zijn er voor de Woerdense gemeenschap. Op de kwaliteit van dienstverlening willen wij niet bezuinigen, integendeel. Het in de vorige collegeperiode geïntroduceerde kwaliteitshandvest met servicenormen willen wij handhaven en de realisering daarvan waarborgen. De dienstverleningsprocessen voeren we in beginsel met eigen medewerkers uit. De dienstverlening voldoet aan de daarvoor vastgestelde servicenormen. De benadering is klantvriendelijk met een gevoel voor oplossingsgericht handelen.

Door werkprocessen zo efficiënt mogelijk in te richten kan ook dienstverlening bijdragen aan de bezuinigingstaakstelling. Elementen daarvan zijn: een sterk klantcontactcentrum (zo veel mogelijk vragen in één keer afwikkelen), nadruk op telefonie en internet als informatiebron én dienstverleningskanaal, beperking van het aantal regels, vereenvoudiging van werkprocessen en procedures en eventueel regionale samenwerking.

Organisatie: een slanke overheid

De noodzaak om te bezuinigen biedt een kans om een kleinere, flexibele en professionele organisatie op te bouwen. Houding en gedrag, dienstverlening en productieprocessen dienen alle optimaal, snel en flexibel te zijn ingericht ten gunste van de burger. De cultuur van de organisatie is open en naar buiten gericht. De nieuwe organisatie werkt met flexibele contracten, transparant, gericht op dienstverlening en in staat om zich snel aan maatschappelijke ontwikkelingen aan te passen.

Onder het motto: "*Samenwerking als doel, eenheid als opdracht*" is per 1 januari 2011 een reorganisatie doorgevoerd. De organisatiestructuur is ingericht op dienstverlening en integraal werken.

Medewerkers

Een organisatie met minder medewerkers en met een brede competentie. Door medewerkers zo veel mogelijk in algemene dienst aan te stellen, zijn zij flexibel inzetbaar in de organisatie. Het is belangrijk te investeren in gemotiveerde medewerkers die, ondersteund door scholing en vorming, bereid zijn en in staat zijn tot een brede inzetbaarheid. We vragen van hen een actieve en ondernemende houding om mee te kunnen bewegen op veranderingen in de organisatie en in de omgeving.

Vanuit de regisserende rol van de gemeente als een sturende, verbindende organisatie, die in een breed netwerk functioneert en partijen bij elkaar brengt, zullen aan de communicatieve vaardigheden van de medewerkers hoge eisen worden gesteld. Wij blijven sturen op een klantgerichte en doelmatige houding en gedrag van onze medewerkers.

Niet-structureel benodigde expertise huren we in beginsel in. Inhuur mag niet leiden tot een verhoging van de personeelslasten.

Bovenstaande aspecten vormen elementen van het strategisch personeelsbeleid dat aan het begin van de collegeperiode is vastgesteld. Tevens zullen wij de spelregels omtrent vacatures, externe inhuur en de beheersing daarvan aanscherpen.

Regionale samenwerking

Wij staan open voor vormen van regionale samenwerking, shared services en uitbesteding. Sommige specifieke taken zijn niet meer zelfstandig uit te voeren dan wel zijn samen goedkoper te realiseren. Er is een strategie vastgesteld voor de samenwerking in de regio, gericht op voordeel voor Woerden. Uitgangspunt is steeds dat de organisatie die een taak het best en het goedkoopst uitvoert de opdracht daartoe krijgt.

4. Tien collegedoelen

- Iedereen doet mee
- Een veilig Woerden
- Een sterke lokale samenleving
- Een duurzame economische structuur
- Bouw- en wooncapaciteit binnen de contouren maximaal benut
- Planmatig beheer openbare ruimte
- Bereikbaarheid Woerden voor fiets en openbaar vervoer
- Dienstverlening: servicenormen gerealiseerd
- Rendement uit gemeentelijk vastgoed
- Een gezond huishoudboekje

De tien collegedoelen zijn verder uitgewerkt in de programma's.

5. Financieel overzicht

Bij de vorming van dit college hebben de coalitiepartijen een akkoord gesloten onder de titel "Keuze voor perspectief". Het dekkingsplan bij dit akkoord is voor het college leidend bij zijn financiële keuzes.

De (meerjaren)begroting is in definitieve vorm opgesteld. Dit leidt tot de volgende financiële opstelling (bedragen x € 1.000):

	2013	2014	2015	2016
Saldo primaire (basis) begroting 2013-2016	-1.295	1.162	283	101
af: vervangingsinvesteringen	-35	-110	-132	-243
af: exogene ontwikkelingen	-959	-839	-839	-851
af: bestaande ontwikkelingen geactualiseerd	-198	-1.114	-1.801	-2.089
af: nieuwe ontwikkelingen 2013-2016	-48	-82	-147	-154
Af: ontwikkelingen gemeentefonds 2014-2016	0	-900	-900	-900
subtotaal:	-2.535	-1.883	-3.536	-4.136
bij: dekkingsplan 2013-2016	2.543	2.631	3.536	4.200
Saldo 2013-2016	8	748	0	64

Voor 2013 kan een reëel sluitende begroting worden gepresenteerd en sluit de begroting met een overschot van € 8.000.

1. BESTUUR EN ORGANISATIE

Inleiding

Het programma Bestuur en Organisatie kent twee thema's: Veiligheid en Dienstverlening. Dit zijn tegelijk ook twee van de tien colledgeoelen.

De ambities geformuleerd in het collegeprogramma "Een slanke overheid, een sterke samenleving" zijn hoog, zeker in het licht van de noodzakelijke ombuigingen. Om gestructureerd deze slag te kunnen maken hebben directie en management in het Regiedocument 2012-2015 de visie op besturing, organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering beschreven. Het regiedocument heeft betrekking op een periode van 4 jaar en is de basis voor de directie- en afdelingsplannen. Het regiedocument is vastgesteld door de directie en het college en is de leidraad voor de samenwerking tussen beide.

In het regiedocument zijn centrale doelen en bedrijfsvoeringsdoelen geformuleerd. De doelen zijn in verschillende fasen van ontwikkeling of realisatie. De belangrijkste zijn in deze programmabegroting uitgewerkt: in paragraaf 1 het centrale doel "Een veilig Woerden", in 2 "Dienstverlening: servicenormen gerealiseerd". Verder is het colledgeoel "Een gezond huishoudboekje" uitgewerkt in hoofdstuk 8 van deze programmabegroting en de bedrijfsvoeringdoelstellingen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

1. Veiligheid

Een van de colledgeoelen is Een veilig Woerden! Inwoners van Woerden mogen erop vertrouwen dat zij in een veilige omgeving wonen, werken, leren en recreëren. De veiligheid wordt bevorderd door de gemeente, maatschappelijke partners en de Woerdenaren zelf. Samen maken en houden we Woerden veilig. Hoewel Een veilig Woerden! ons hoofddoel is geven wij gelijktijdig ook uitvoering aan de volgende colledgeoelen: iedereen doet mee, een sterke lokale samenleving en een gezond huishoudboekje.

Wat willen we bereiken

In het nieuwe Integrale veiligheidsplan 2012-2016, dat is opgesteld in overeenstemming met alle bij veiligheid betrokken partijen, is de volgende strategische doelstelling bepaald: *Samen met actieve burgers zorgen wij voor een (sociaal) veilige woon-, werk- en leefomgeving.*

- Het maatschappelijk middenveld en burgers voelen zich veilig in hun woon-, werk- en leefomgeving.
- Het maatschappelijk middenveld en burgers voelen zich verantwoordelijk voor de veiligheid in hun woon-, werk- en leefomgeving.
- Het maatschappelijk middenveld en burgers dragen zelf verantwoordelijkheid voor de veiligheid in hun woon-, werk- en leefomgeving.

Daarnaast worden drie hoofddoelen geformuleerd:

- Veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid.
- Veilige en leefbare wijken en buurten.
- Veilig opgroeien.

Deze drie hoofddoelen vormen tot 2016 de kaders voor het lokale veiligheidsbeleid.

Tot slot is er nog een regionaal kader in de vorm van de Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2012-2014 waar wij mede uitvoering aangeven. De lokale prioriteiten genoemd in ons meerjarig activiteitenplan Een veilig Woerden! sluiten grotendeels aan op de regionale prioriteiten zoals genoemd in dit kader.

Wat willen we bereiken, concreet

- Intensievere samenwerking met en tussen maatschappelijke partners.
 - Minstens 3500 inwoners nemen per 1 januari 2014 deel aan Burgernet (nu 3150 deelnemers)
 - Minstens 85% van de inwoners voelt zich per 1 januari 2014 veilig in de eigen wijk (nu 84%).
 - Minstens 76% van de inwoners voelt zich per 1 januari 2014 veilig in de gemeente Woerden (nu 75%).

- De omvang van de veel voorkomende criminaliteit in Woerden daalt verder
Waarbij geldt dat:
Het aantal woninginbraken in 2013 niet meer mag zijn dan 150 (2011: werkelijk:173, prognose 2012 150, werkelijk t/m april: 65)
Het aantal fietsdiefstallen in 2013 er niet meer mogen zijn dan 180 (2011: werkelijk: 200, prognose 2012: 200, werkelijk t/m april: 83)
Het aantal auto-inbraken in 2013 niet meer mogen zijn dan 245 (2011: werkelijk 265: 2011, prognose 2012: 250, werkelijk t/m april: 73)
- Het jongerenwerk wordt aangesloten op de verwijzindex risicojongeren ten behoeve van vroegsignalering per 1-1-2013.
Een aanpak van overlastgevend gedrag op maat op het niveau van het individu, de groep en het domein voor overlastgevende groepen.

Wat gaan we daarvoor doen

Intensievere samenwerking

- Stroomlijnen van informatievoorziening over veiligheid. Regelmatiger communicatie met de burger via o.a. de Woerdense Courant en de Woerdense website. Minstens 4 x per jaar wordt dit middel ingezet.
- Wijk- en dorpsplatforms worden indien gewenst, ondersteund bij het opzetten van Waaks! Wij ondersteunen de sterke samenleving bij initiatieven die de (sociale) veiligheid in wijken en dorpen vergroten.
- Burgernet onder de aandacht blijven brengen middels (bijvoorbeeld) inbraakbrieven wanneer mensen aangifte doen bij de politie, en door succesvolle acties te communiceren.
- De voorlichtingscampagne 'Niet bang maar voorbereid' wordt ingezet ten behoeve van het voorbereiden van inwoners op crisis.
- Project Nuchter Verstand en Project Achilles. Het maatschappelijk middenveld is uitdrukkelijk uitgenodigd om mee te denken en mee te participeren in de aanpak van alcohol- en drugsoverlast door middel van een denktank van de raad en de inzet van sleutelfiguren. Het Actieprogramma Nuchter Verstand Rijn en Venen 2011-2019 wordt nader uitgewerkt in het jaarplan 2013.
- Het project Achilles staat nog in de kinderschoenen. Er vindt overleg plaats met politie en OM. De bedoeling is om in het najaar van 2012 te starten met een pilot.. Gemeenten en politie werken bij de aanpak van woninginbraken in de bestaande bouw nauw samen met makelaars en aannemers om een nieuw concept te ontwikkelen dat mogelijk landelijk kan worden uitgerold.

Daling criminaliteit

- Wanneer een woninginbraak heeft plaatsgevonden, wordt zo snel mogelijk een preventiebrieven verzonden naar de woningen die zich bevinden binnen 50 meter van de woning waar de woninginbraak heeft plaatsgevonden.
- Er wordt extra aandacht gevestigd op de aanpak van auto-inbraken door het inzetten van auto-inbrakenkaarten, informatiezuil en eventueel preventiebrieven in wijken waar veel auto-inbraken zijn.
- Pilot aanpak van woninginbraken bestaande bouw (gratis veiligheidscheque / scan bij de aankoop van een bestaande woning uit te reiken door de makelaar).
- Het promotieteam ter voorkoming van fietsdiefstal wordt 1x ingezet.

Jongerenwerk

- Samen met de scholen en politie aanpakken van leerling-gerelateerde overlast in de wijk door op snoeproutes te controleren, aanpassingen in de openbare ruimte te doen en scholen te vragen creatief mee te denken over hun rol bij de aanpak van dit probleem.
- Indien nodig wordt kopstukkenaanpak bij overlastgevende of criminele jongerengroepen toegepast. De kopstukkenaanpak is een regionaal vastgestelde aanpak.
- Borgen van continuïteit jongerenwerk door een meerjaren budgetcontract af te sluiten.
N.B. Nadere uitwerking in het jaarplan Integrale Veiligheid 2013.

Financiële consequenties:

- Integraal Veiligheidsbeleid, begroot 2013: € 39.515,-
- Gebiedsmonitor wordt om het jaar opgevoerd.
- Rest van de begrotingsposten is hetzelfde gebleven.

Het budget voor Integraal Veiligheidsbeleid zal zowel structureel worden ingezet voor onder andere aansluiting bij Bureau Regionale Veiligheidsstrategie (circa € 10.000,-) als incidenteel voor bijvoorbeeld preventie en om in te kunnen spelen op actuele zaken.

2. Dienstverlening

Wat willen we bereiken

- U kunt het stadhuis telefonisch bereiken van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur, telefoon 140348.
- Buiten kantooruren kunt u uw melding inspreken of doorgeven via www.woerden.nl. Uw melding wordt binnen tien dagen behandeld. Meldingen betreffende de openbare ruimte worden binnen vijf werkdagen behandeld.
- U kunt 24 uur per dag terecht bij het digitale loket en op de website www.woerden.nl.
- Binnen twee werkdagen hoort u bij wie uw mail in behandeling is en wanneer u uiterlijk een antwoord kunt verwachten.
- Binnen vijf werkdagen hoort u bij wie uw brief in behandeling is en wanneer u uiterlijk een antwoord kunt verwachten.
- Wij staan u vriendelijk en deskundig te woord.
- Wij onderzoeken de mogelijkheden om aan uw verzoek of vraag te voldoen.
- Wij wegen bij beslissingen altijd de belangen van alle betrokkenen.
- Wij gaan zorgvuldig om met uw vertrouwelijke gegevens.
- U ontvangt van ons brieven in heldere en begrijpelijke taal.

Wat willen we bereiken, concreet

- De klant is tevreden over de kwaliteit van de dienstverlening. Deze waardering blijkt uit klantonderzoek, we scoren nu het cijfer 8 en dit niveau willen we handhaven in 2013.
- De telefonische dienstverlening wordt zowel wat betreft bereikbaarheid als kwaliteit verbeterd. Speerpunt is om voor het terug bellen 100 % te gaan scoren.
- Het TIP (telefonisch informatiepunt) geeft direct antwoord op 75% van alle inkomende telefonische vragen, de overige 25 % wordt doorverbonden.
- De burger maakt steeds vaker gebruik van het digitale kanaal onverminderd de kanaalkeuzevrijheid.

Wat gaan we daarvoor doen

- Ten aanzien van alle dienstverlening vindt structureel of steekproefsgewijs klantonderzoek plaats in eigen beheer of door externe partijen. Over de uitkomsten wordt gerapporteerd. De volgende onderzoeken vinden plaats:
 - Klanttevredenheid website (digitale balie, usability)
 - Klanttevredenheid baliecontacten
 - Klanttevredenheid telefonische dienstverlening
 - Klanttevredenheid vergunningverlening
 - Klanttevredenheid huwelijksvoltrekking
 - Klanttevredenheid naturalisatie en optie
- Als dienstverlening niet voldoet aan te stellen eisen van klanttevredenheid worden maatregelen getroffen om alsnog daaraan te voldoen. Daarover wordt gerapporteerd.
- De verbeterpunten ten aanzien van de kwaliteit van telefonische dienstverlening worden nauwlettend bewaakt. Collega's worden aangesproken, leidinggevend krijgen rapportages.
- De kwaliteitsverbetering van de vernieuwde website wordt doorgezet. De actualiteit van de webpagina's wordt bewaakt en over het nut van pagina's (bezoekersaantallen) wordt aan de vakafdelingen gerapporteerd. De hoeveelheid aan webpagina's wordt gereduceerd.
- Waar mogelijk en zinvol (afweging kosten en baten) worden e-formulieren ontworpen voor het aanvragen van producten via de website.
- Klantprocessen worden volgens de lean-filosofie geoptimaliseerd en vervolgens continu verbeterd en aangescherpt.
- Het gebruik van het digitale voorkeurskanaal ("click-call-face") wordt verder gestimuleerd door de website in het algemeen en de digitale balie in het bijzonder steeds aantrekkelijker te maken en te promoten.

Going concern

- Verstrekken van documenten en bewijsstukken vanuit de gemeentelijke registers (BRP en Burgerlijke Stand).
- Verstrekken van informatie.
- Verlenen van vergunningen.
- Toezicht houden en (indien nodig) handhaven.

1. BESTUUR EN ORGANISATIE (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 1 zijn verbonden.
De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Bestuursorganen	1.301	1.202	1.149	1.083	1.073
Bestuursondersteuning college	1.224	1.425	1.424	1.224	1.224
Product en Meerjarenbegroting	372	400	400	400	400
Burgerzaken	1.487	1.502	1.565	1.544	1.533
Huisnummering en Straatnaamgeving	3	6	6	6	6
Secretarieleges burgerzaken	228	222	222	222	222
Bestuurlijke samenwerking	30	37	37	37	37
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	1.426	1.423	1.423	1.423	1.423
Brandweer en Rampenbestrijding	3.284	3.272	3.266	3.260	3.252
Openbare orde en veiligheid	465	510	530	510	529
Dierenasiel	66	66	66	66	66
Totaal lasten	9.886	10.065	10.088	9.775	9.765
Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Bestuursorganen	49	141	153	162	162
Burgerzaken	3	0	0	0	0
Secretarieleges burgerzaken	921	862	862	862	862
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	2	2	2	2	2
Openbare orde en veiligheid	32	22	22	22	22
Totaal baten	1.007	1.027	1.039	1.048	1.048
Saldo Programma 1	8.879	9.038	9.049	8.727	8.717

Verklaring begroting 2013 ten opzichte van 2012

Het nadelige verschil tussen de begroting 2013 en 2012 is € 158.000,-
Hieronder een toelichting op verschillen > € 50.000,-:

- Pensioenvoorziening (oud-)wethouders € 91.000,-

Door een wijziging van de dekking van de pensioenen van (oud-)wethouders - geheel uit de voorziening in plaats van dekking rechtstreeks ten laste van de exploitatie - resulteert deze begrotingsraming in een voordeel. Het is een landelijke trend dat het aantal huwelijken afneemt. Verder speelt de economische recessie een rol, bruidsparen kiezen voor een minder duur tijdstip.

Afname baten secretarieleges (huwelijken, GBA-uittreksels, reisdocumenten) € 55.000,-

De leges voor de uittreksels GBA lopen daarnaast fors terug. De noodzaak voor burgers om een uittreksel GBA te overleggen, valt in steeds meer gevallen weg doordat in het bijzonder afnemers gegevens rechtstreeks ontlenen aan de GBA-verstrekkingenvoorziening in Den Haag.

Vanaf jaarschijf 2015 dalen de structurele lasten in verband met het vervallen van het budget Continu Verbeteren van € 200.000, - dat in de jaarschijven 2012, 2013 en 2014 is opgenomen.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2013-2016 wordt verwezen naar de bijlagen.

2. RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN, GROTE PROJECTEN EN INVESTERINGEN

Inleiding

Woerden is en blijft een stad waarin het prettig wonen en werken en recreëren is. De combinatie van de stad, de kernen en het landschap staan daar borg voor. Er wordt in 2013 verder gewerkt in en aan de fysieke ruimte van de stedelijke en landelijke gebieden van Woerden. Het gaat daarbij om bouwen in de ruimste zin, (her)ontwikkelen van locaties en gebieden, en beschermen van de groene ruimten tussen stad en kernen en de groene buffer richting Utrecht.

Deze ontwikkelingen worden begeleid door het opstellen van visies en kaders voor gebieden en locaties.

Speerpunten in 2013 zijn de begeleiding van een aantal locatie-ontwikkelingen, waaronder het Defensie-eiland, Waterrijk en enkele binnenstedelijke locaties zoals het Campinaterrein en het Plantsoen. Uitwerking van het Regionaal convenant bedrijventerreinen naar een herstructureringsnota is ook een speerpunt, evenals de eerste stappen in de ontwikkeling van de beide daarvoor bedoelde locaties na het vestigen van het voorkeursrecht aan de Kromwijkdijk en het zogenaamde Werklint Nieuwerbrug.

Bij de aanpak van nieuwe bestemmingsplannen ligt de nadruk op flexibiliteit en beperking van de regelgeving.

Bij het bouwen van woningen blijft er evenals in vorige jaren specifieke aandacht voor de doelgroepen jongeren, starters en zorgbehoevenden.

Het programma kent drie thema's met hun onderliggende doelen:

- Ruimtelijke ordening en wonen
- Grote projecten
- Vastgoed

1. Ruimtelijke ordening en wonen

Bestemmingsplannen

Wat willen we bereiken

De uitvoering van de WRO: een volledige dekking van het gemeentelijk grondgebied met geldende geactualiseerde bestemmingsplannen voor (bestaand) beheersgebied. En waar nodig nieuwe projectgebonden bestemmingsplannen voor (her)ontwikkelingslocaties.

In algemene zin: nieuwe bestemmingsplannen met ruimere beoordelingscriteria en hardheidsclausules t.b.v. de vergunningverlening.

Wat willen we bereiken, concreet

Het project "Aanvalsplan Actualiseren bestemmingsplannen 2007" hebben we 1 januari 2013 achter ons gelaten. Het beheer van geactualiseerde bestemmingsplannen zal steeds meer op het nog flexibeler maken en samenvoegen van eenduidige bestemmingsplannen gericht zijn.

Voor nieuwe relevante ontwikkelingslocaties bestemmingsplannen opstellen c.q. begeleiden. De feitelijke locaties waarbij dit van toepassing is, zijn sterk afhankelijk van de marktontwikkelingen.

Wat gaan we daarvoor doen

Herzieningen van de bestemmingsplannen Kern Zegveld en Buitengebied Harmelen (van vóór 2007) vaststellen voor 1 juni 2013 volgens de na 2007 ingevoerde Woerdense Standaard, met name ook om te voorkomen dat geen leges meer kunnen worden geïnd.

In het addendum op de Ruimtelijke Structuurvisie 2009 een kader opnemen voor een zo ruim mogelijke flexibilisering van nieuwe bestemmingsplannen.

Wat mag het kosten

De kosten van de herziening van bestemmingsplannen zijn opgenomen in de begroting. Tevens is er een Reserve Bestemmingsplannen, welke is gemaximaliseerd op € 100.000,-.

Kosten voor bestemmingsplannen voor particuliere gebieds- en locatieontwikkelingen worden, inclusief de ambtelijke begeleiding, onderzoeken etc., volledig verhaald op de ontwikkelende partij. Dit gebeurt door middel van intentie- en ontwikkelingsovereenkomsten.

Vergunningen

Wat willen we bereiken

Nieuwe, meer klantgerichte werkwijze m.b.t. verlening omgevingsvergunning.

Wat willen we bereiken, concreet

Meer ruimte voor vergunningaanvragers, snelle en efficiënte besluitvorming en transparante communicatie, waarbij zo vroeg mogelijk in het proces duidelijkheid gegeven wordt over mogelijke obstakels.

Wat gaan we daarvoor doen

Om meer ruimte te bieden aan aanvragers worden de inhoudelijke toetsingskaders herzien (beleid). Om vergunningaanvragen nog sneller en efficiënter te behandelen worden de werkprocessen herontworpen volgens de lean-filosofie (proces). Met het verbeteren van de communicatie wordt transparanter gewerkt en wordt zo vroeg mogelijk in het proces duidelijkheid gegeven over mogelijke obstakels (communicatie).

Going concern

Going concernonderdelen binnen dit doel zijn:

- Behandeling van haalbaarheidsverzoeken.
- Ontheffingen van bestemmingsplannen.
- Beoordelen van omgevingsvergunningaanvragen en verlenen/weigeren vergunningen.
- Begeleiden procedures van particuliere bouwontwikkelingen.

Wat mag het kosten

De kosten van dit product worden gedekt uit de legesinkomsten.

Wijk- en kernenbeleid (collegedoel)

Wat willen we bereiken

- Behoud van de identiteit van de drie kleinere kernen van Woerden met – in samenspraak met de provincie – aandacht voor de zogenaamde kern- of stadsrandzones.

Wat willen we bereiken, concreet

- Referentiekaders t.a.v. behoud van de identiteit voor de toetsing van plannen.
- Ontwikkelingen m.b.t. bedrijventerreinen in de drie kleinere kernen vinden slechts “hectareneutraal” plaats, dat wil zeggen dat als er contouren kunnen/moeten worden uitgedekt er elders in de kern een indeuking plaatsvindt met dezelfde oppervlakte.

Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen meerjarige ontwikkelingsplannen c.q. beeldkwaliteitsplannen op het gebied van wonen voor de kernen.
- Uitsluitend bouwen binnen de rode contouren uit de PRS = Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2011 of t.a.v. bedrijventerreinen in de kernen slechts hectareneutrale uitwisselingen toestaan. In overleg met de provincie wordt met name voor de kernen Harmelen, Kamerik en Zegveld gezocht naar maatwerkoplossingen. Hiervoor wordt het instrument van de Kernrandzoneverbetering uit de PRS gebruikt.

Wat mag het kosten

Voor de meerjarenontwikkelingsplannen en beeldkwaliteitsplannen van bestaande bebouwde gebieden zijn separaat geen middelen beschikbaar. Beeldkwaliteitsplannen worden gekoppeld aan bestemmingsplannen bij (her)ontwikkelingen en de kosten worden dan daarbij opgenomen.

Concernplanning

In 2013: Inzake de ontwikkeling van de kernen en de discussie m.b.t. de rode contouren input leveren voor de uitwerking en toepassing van de kernrandzoneverbetering uit de eind 2012 vastgestelde Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie. Dit mede aan de hand van het pilotproject Zegveld. In samenspraak met de provincie ontwikkelen we of verbeteren we de ruimtelijke kwaliteit van de plaatselijke kernrandzones.

Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken

- Een duidelijke afname van het zogenaamde scheefwonen.
- Voldoende aandacht voor woningen voor jongeren en starters, zowel huur als koop binnen de gemiddelde taakstelling sociale woningbouw van 25%.

Wat willen we bereiken, concreet

- Actuele en adequate afspraken met corporaties over het tegengaan en de gewenste afname van scheefwonen.
- Ten minste 25% van de te bouwen woningen is sociaal (huur + koop).

Wat gaan we daarvoor doen

- Monitoren van de in 2011 geactualiseerde en in 2012 met een addendum aangevulde prestatieafspraken met de corporaties. Hierin is opgenomen: corporaties wijzen 90% van de beschikbare sociale huurwoningen toe aan huishoudens met een inkomen tot € 33.000,-.
- Opstellen woningdifferentiaties bij locatie- en gebiedsontwikkelingen. Dit is een jaarlijks terugkerende activiteit bij relevante (her)ontwikkelingen.
- In december met de raad of raadscommissie een Woondebat organiseren met bespreking van de locatiemonitor, de jaarbrief Wonen en relevante input van de corporaties.

Concernplanning

In 2013: de in 2011 vastgestelde en aangepaste Nota Woonkwaliteit verder implementeren in en toepassen bij te (her)ontwikkelen locaties.

Going concern

Going concernonderdelen binnen dit doel zijn:

- Coördineren van de activiteiten van de woningcorporaties op het gebied van de inrichting van de openbare ruimte bij hun projecten.
- Beoordelen verzoeken om hardheidsclausule bij woonruimteverdeling.
- Verstrekken vergunningen voor tijdelijke verhuur, splitsen, samenvoegen en onttrekken van woonruimte.

2. Grote projecten

Defensie-eiland en Snel en Polanen (inclusief Waterrijk, plas Cattenbroek en Snellerpoort)

Wat willen we bereiken, concreet

- De ontwikkeling en bouw van woningen op locaties voor nieuwbouw en herontwikkeling met inachtneming van de onder volkshuisvesting geformuleerde beleidsdoelen.
- Voor de plas Cattenbroek: het realiseren van een inrichting van de plas zodanig dat deze geschikt is voor (water)recreatie.
- Het sluiten van overeenkomsten met marktpartijen voor de (her)ontwikkeling van locaties.

Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen jaarplannen 2013 voor de projecten Defensie-eiland en Snel & Polanen.
- Uitvoeren projecten Defensie-eiland en Snel & Polanen volgens de vastgestelde project(jaar)plannen.
- Twee keer per jaar via de bestuursrapportages rapporteren over de voortgang van deze projecten.

Wat mag het kosten

Jaarlijks in het 2^e kwartaal worden de exploitatieberekeningen met peildatum 1 januari ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Grote projecten - particuliere projecten

Wat willen we bereiken

- Een goede samenhang tussen de verschillende projecten in de Spoorzone.
- In hun specifieke omgeving in wijken en kernen goed passende (her)ontwikkelingen van potentiële woningbouwlocaties.

Wat willen we bereiken, concreet

- Een kwalitatief en kwantitatief goede invulling van (her)ontwikkellocaties voor woningbouw.

Wat gaan we daarvoor doen

- Afstemming van alle locatieontwikkelingen in het Spoorzonegebied.
- Het actualiseren van de locatiemonitor met een advies over strategische sturing voor wat betreft de planning en de regie van de ontwikkeling van (meest binnenstedelijke en particuliere) (her)ontwikkelingslocaties voor woningbouw. Een en ander in relatie tot de doelstellingen uit de Nota Wonen 2006+.

Wat mag het kosten

De ontwikkeling van particuliere locaties wordt begeleid met kostenverhaal volgens de WRO, waardoor er t.a.v. deze locaties geen kosten voor de gemeente zijn.

Concernplanning

Zie de separate Projectenplanningen en het Projectregister.

3. Vastgoed (collegedoel)

Wat willen we bereiken, concreet

- In 2012 hebben we de totale vastgoedportefeuille in beeld gekregen. Tevens is in 2012 de gemeentelijke vraag naar accommodaties in beeld gebracht. Vraag en aanbod hebben geresulteerd in een strategisch vastgoedplan. Het was vervolgens mogelijk om een opbrengstpotentie uit te spreken en tevens een inschatting te maken van structurele lastenverlaging (minder uren, minder onderhoud). Dit is in het kader van de meerjarenbegroting 2013-2016 gebeurd. Het bedrag van de potentiële verkoopwaarde is gesteld op € 9.350.000,- voor de periode 2012-2016.
- Beheer van sporthallen effectiever en efficiënter met nadruk slanke overheid, sterke samenleving. Tevens onderzoeken toekomst sporthallen.

Wat gaan we daarvoor doen.

In 2013 zal uitvoering worden gegeven aan het genoemde (verkoop)programma. Enkele activiteiten (en potentiële opbrengsten) zijn:

- Verkoop van woningen aan zittende huurders.
- Ontwikkelen locaties (sloop, nieuwbouw).
- Verkoop panden.

In 2012 zijn verschillende modellen onderzocht met betrekking tot de exploitatie van sporthallen en gymzalen. In 2013 zal de gekozen richting verder uitgewerkt worden. In 2013 zal verder vorm gegeven worden aan het anders invullen van het beheer. Kort samengevat komt het erop neer de verenigingen een grotere rol te geven.

Wat mag het kosten

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de uren en binnen de bestaande budgetten.

2. RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN, GROTE PROJECTEN EN INVESTERINGEN (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 2 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016
Algemeen ruimtelijk beleid	986	1.012	1.012	1.012	1.012
Landschapsbeleid	32	28	28	28	28
Herontwikkeling locaties	137	156	156	156	156
Bestemmingsplannen buiten rode contouren	12	11	11	8	0
Stedelijke vernieuwing	124	8	8	8	8
Volkshuisvesting	6.222	6.076	6.019	5.985	5.945
Bouwgrondexploitatie	1.295	1.056	1.056	1.056	1.056
Totaal lasten	8.808	8.347	8.290	8.253	8.205
Baten	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016
Herontwikkeling locaties	137	156	156	156	156
Volkshuisvesting	1.739	1.908	1.908	1.908	1.908
Bouwvergunningen	1.482	1.227	1.227	1.227	1.227
Bouwgrondexploitatie	1.495	1.256	1.256	1.056	1.055
Totaal baten	4.853	4.547	4.547	4.347	4.346
Saldo Programma 2	3.955	3.800	3.743	3.906	3.859

Verklaring begroting 2013 ten opzichte van 2012

Het verschil tussen de begroting 2013 en de begroting 2012 bedraagt € 155.000,-. Hieronder een toelichting van bedragen > € 50.000,-:

Stedelijke vernieuwing

In de programmabegroting 2009 is besloten om voor de periode 2009 t/m 2012 € 200.000,- per jaar beschikbaar te stellen. In het junioverleg 2011 ten behoeve van de begroting 2012 is besloten dit bedrag in 2012 te halveren. Met ingang van 2013 is hiervoor geen budget meer opgenomen.

Volkshuisvesting

Het voordeel op dit onderdeel wordt vooral veroorzaakt door lagere urentoerekening eigen organisatie en vrijvallende kapitaallasten.

Bouwvergunningen

Als gevolg van de economische crisis is rekening gehouden met een lagere opbrengst.

Bouwgrondexploitatie

In de jaarschijven 2013 en 2014 is rekening gehouden met een bijdrage van € 200.000,- vanuit het grondbedrijf, conform het dekkingsplan behorende bij de begroting 2011. Met ingang van 2015 is deze bijdrage vervallen.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2013-2016 wordt verwezen naar de bijlagen.

3. CULTUUR, RECREATIE, ECONOMIE EN MILIEU

Cultuur

Wat willen we bereiken

In het kader van het collegedoeel iedereen doet mee zet de gemeente Woerden sterk in op de cultuurparticipatie van de jeugd (4-18). Deze laten we kennis maken met verschillende vormen van cultuur. Dat leidt tot het vergroten van hun ontwikkelingskansen. Voor jong en oud is het van belang dat het historisch besef in Woerden wordt bevorderd. Dat leidt tot bewustwording en binding van inwoners met hun omgeving (identiteit). De culturele infrastructuur biedt daarnaast ruimte aan inwoners om elkaar te ontmoeten. Hiermee bevorderen we dat iedereen kan meedoen en de samenleving elkaar versterkt.

In het kader van de Sterke samenleving is het van belang dat het besef bij instellingen en inwoners ontstaat dat de culturele infrastructuur soberder kan. Daarnaast zullen instellingen ook een betere balans moeten vinden tussen eigen inkomsten/subsidie en tussen professionele/vrijwillige inzet. Dit alles leidt ertoe dat met minder gemeentelijke middelen en meer inzet van instellingen en inwoners de culturele infrastructuur in Woerden in stand kan blijven.

Binnen het collegedoeel Een gezond huishoudboekje kijken we kritisch naar de samenwerking tussen cultuurinstellingen en het delen van fysieke ruimten met andere instellingen. Dit levert inhoudelijke, financiële en personele voordelen op.

Wat willen we bereiken, concreet

- Op 1 januari 2015 is de deelname aan cultuur onder de jeugd (4-18) toegenomen met 5% ten opzichte van 2011.
- Op 1 januari 2014 is:
 - 100% van de jeugd binnen schooltijd in aanraking gekomen met cultuur.
 - 15% van de jeugd (4-18) ook buiten schooltijd in aanraking gekomen met cultuur.
 - het aantal bibliotheek bezoekers vergroot met 10%.
 - het aantal uitgeleende boeken en andere items vergroot met 5%.
 - het aantal jeugdbezoekers van het Stadsmuseum is gestegen van 10% (2011) naar 17% (2013).
- Er zijn 42 themavensters die het Verhaal van Woerden vormen. In 2022 zijn al deze verhalen ten minste 1 keer verteld:
 - Op 1 januari 2014 hebben 10.000 bezoekers/ inwoners kennis genomen van het VvW.
 - Op 1 januari 2014 heeft 10% van de jeugd (4-18) kennis genomen van het VvW.
 - Op 1 januari 2014 zijn er ten minste 10 verhalen verteld.
 - Op 1 januari 2015 is met € 240.000,- minder gemeentelijke bijdrage de culturele infrastructuur² gelijk ten opzichte van 2012.
 - Op 1 januari 2014 ligt er een gezamenlijk vastgesteld plan tussen de grote 5 cultuurinstellingen dat richting geeft aan hoe de culturele infrastructuur er op 1 januari 2016 uit moet zien.
- Op 1 januari 2014 hebben bij de uitvoering van activiteiten en inzet de gesubsidieerde organisaties:
 - De grote 5 cultuurinstellingen ten minste 1x afzonderlijk met elkaar programmatisch samengewerkt
 - ten minste 2x met een andere organisatie programmatisch samengewerkt (zoals andere culturele instellingen, scholen, sociaal cultureel werk enz).
- Op 1 januari 2014:
 - maakt ten minste 1 andere organisatie gebruik van het gebouw van Het Klooster
 - maken ten minste 2 andere organisaties gebruik van de Bibliotheek
 - zijn de openingstijden van de Bibliotheek verruimd met 10% ten opzichte van 2011
 - is de dekkingsgraad van het Klooster in de daluren (9.00-14.30/ma/di/do/vrij tijdens schoolweken) gestegen met 25 procentpunten (van 10% naar 35%) ten opzichte van 2011.
 - is de grote zaal van Het Klooster ten minste 40 keer verhuurd aan culturele instellingen, verenigingen, maatschappelijke organisaties uit Woerden.

² Klooster, Kuvo, Bibliotheek, Stadsmuseum en CPW

PROGRAMMABEGROTING 2013

Op 1 januari 2015 zijn de eigen inkomsten van de grote vijf gestegen met 10% en de vrijwillige inzet vergroot met 10% ten opzichte van 2011.

Op 1 januari 2014 zijn de eigen inkomsten van de grote vijf gestegen met 5% en de vrijwillige inzet van de grote vijf gestegen met 5%.

Wat gaan we daarvoor doen

- In 2013 monitoren we per kwartaal de uitvoeringsovereenkomsten met de vijf grote cultuurinstellingen.
- In 2013 vindt er 3-4 keer een overleg plaats met de grote vijf cultuurinstellingen met als doel samenwerking vorm te geven.
- In 2013 werkt een combinatiefunctionaris cultuur bij Het Klooster en de Kuvo met als doel een integraal educatief programma met een doorlopende leerlijn voor de kinderen en in samenwerking met diverse culturele instellingen.
- In 2013 vindt er een nulmeting plaats op de drie cultuur en collegedoelen.

Wat mag het kosten

Instelling	soort	2013
Klooster	Subsidie	€ 679.031,-
	Subsidiecomponent huur	€ 176.267,-
	Subsidiecomponent huurdersonderhoud	€ 64.707,-
Bibliotheek	Subsidie	€ 589.778,-
	Huisvesting	€ 300.000,-
Stadsmuseum	Subsidie	€ 124.393,-
	Huisvesting	€ 56.704,-
Kuvo	Subsidie	113.012,-
CPW	Subsidie	€ 15.000,-
	Activiteitenbudget	€ 57.500,-
Kunstschaten van Woerden	Kunst openbare ruimte	€ 20.000,-
	Verzekering kunstcollectie	€ 6.595,-
RPL FM	Subsidie	€ 25.258,-
Harmonie de vriendschap	Subsidie	€ 10.649,-
Fanfare Excelsior	Subsidie	€ 3.874,-
Jagersfanfare Nieuw Leven	Subsidie	€ 3.308,-
Kunst na Arbeid	Subsidie	€ 4.090,-

Monumentenbeleid

Wat willen we bereiken

- Behoud c.q. versterking van het cultuurhistorisch erfgoed van Woerden.
- Vergroten bekendheid met het cultuurhistorisch erfgoed bij inwoners en bezoekers van Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet

Versterking van het Monumentenbeleid. Het aspect monumenten wordt meegewogen bij alle bestemmingsplannen en alle vergunningsaanvragen bij monumenten. Alle aanvragen voor monumentsubsidies worden behandeld. Er wordt een model voor heffing van leges ontwikkeld en de Monumentenwacht verricht inspecties.

Wat gaan we daarvoor doen

- Adviseren bij opstellen bestemmingsplannen.
- Voeren secretariaat CMC/ adviseren bij vergunningsaanvragen.
- Informering van burgers en aanvragers van vergunningen over monumenten en het monumentenbeleid.
- Behandeling en verstrekking aanvragen monumentensubsidies.
- Afronden van het in 2011 gestarte onderzoek naar het heffen van leges bij aanvraag van monumentenvergunningen.
- Aansluiting bij Monumentenwacht.

Wat mag het kosten

Het structurele budget voor het monumentenbeleid is € 197.679 inclusief uren eigen organisatie.

Archeologiebeleid

Wat willen we bereiken

- Behouden en beschermen van Woerdense bodemschatten.
- Vergroting van kennis over de bewoningsgeschiedenis van Woerden en het omliggende landelijke gebied.
- Optimaal gebruik maken van de kansen die voorlichting en educatie op het gebied van archeologie bieden.

Wat willen we bereiken, concreet

Versterking van het archeologiebeleid door uitvoering geven aan het archeologisch beleidsplan 2007.

Wat gaan we daarvoor doen

- Informering van burgers, amateurarcheologen en aanvragers van vergunningen over archeologie en het archeologiebeleid.
- Opstellen gemeentelijke onderzoeksagenda archeologie, vast te stellen eind 2012/begin 2013.

2. Recreatie

Wat willen we bereiken

De toeristisch-recreatieve sector in Woerden is van groot maatschappelijk belang in het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van leven en het met elkaar in contact brengen van mensen. Daarnaast is de sector een belangrijke drager van ruimtelijke kwaliteit (de aantrekkelijkheid van Woerden en een vitaal platteland). Naast dit maatschappelijk belang spelen recreatie en toerisme een grote rol van betekenis voor de lokale economie. Dit uit zich in de lokale bestedingen van toeristen en recreanten en in het aandeel van de sector in de werkgelegenheid.

We hechten veel waarde aan het maatschappelijk en economisch belang van de recreatief-toeristische sector. Met het stimuleren van aantrekkelijke recreatieve ontwikkelingen willen we de positie van Woerden versterken als een gemeente die zich kenmerkt door een duurzame, toekomstbestendige toeristisch-recreatieve structuur, wat een substantiële bijdrage levert aan de lokale economie in Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet

We stimuleren een aantrekkelijk en aansluitend recreatief routenetwerk in Woerden en tussen Woerden en de regio voor wandelen, fietsen en varen, onder meer door:

- Klompenpaden in Kamerik.
- Oversteek over de Grecht voor fietsers en wandelaars.
- Herinrichting haven en bevordering waterrecreatie (sloepennetwerk)
- Recreatieplas Cattenbroek
- We creëren beleidsruimte, waarbij de gemeente zorgt voor een helder kader en een juiste vastlegging en werken samen met ondernemers en andere organisaties bij de invulling van die ruimte om recreatief-toeristische ontwikkelingen mogelijk te maken.
- We signaleren en sluiten aan bij regionale ontwikkelingen en koppelen deze terug naar de lokale recreatief-toeristische organisaties.

- We stimuleren de onderlinge samenwerking tussen lokale ondernemers en met regionale partijen in met name het Groene Hart, opdat ondernemers hun bedrijf meer gaan zien als een schakel in een regionaal geheel.

Wat gaan we daarvoor doen

- We zullen de toeristisch-recreatieve sector in Woerden stimuleren.
- De recreatiehaven in Woerden begin 2013 opleveren; de inning van de liggelden wordt in de exploitatie van de recreatiehaven geregeld.
- De vaarmogelijkheden tussen de haven Woerden en de regio in kaart brengen en communiceren.
- Inzetten op verbreding van het Sloepen Netwerk van Zuid-Holland naar Woerden en omliggende vaarwegen.
- Voor het thema Vergeten Vaarwegen inzetten op opruimen eerste obstakel.
- Bij ondernemers en TIP meer onder de aandacht brengen van de recreatieve verbindingen en mogelijkheden in de omliggende regio, met name Utrecht-west/Leidsche Rijn en het watersportverband.

Wat mag het kosten

Een subsidiebijdrage van de provincie van 50% voor de kosten van de herinrichting van de haven.

3. Economie

Wat willen we bereiken

Woerden kwalificeert zich met een duurzame, toekomstbestendige economische structuur. De rol van de gemeente is hierbij regisserend.

- Realiseren van een toekomstbestendige economische structuur met herstructurering als speerpunt.
- Bieden van voldoende passende werkgelegenheid voor de Woerdense beroepsbevolking.
- Inzetten op behoud van de regiofunctie op het huidige niveau.

Voor een duurzame toekomstbestendige economische structuur is het belangrijk dat bedrijven goed kunnen functioneren. Als gemeente moeten we zorgen voor de juiste randvoorwaarden, voor zowel grote bedrijven als voor het midden- en kleinbedrijf. Dit komt de werkgelegenheid bij de Woerdense bedrijven ten goede. De herstructurering van enkele verouderde bedrijventerreinen staat daarbij – met gebruikmaking van de schuifruimte die in het Regionaal convenant bedrijventerreinen is opgenomen en waarvoor voorkeursrechten zijn gevestigd – voorop.

Het is daarnaast voor de gemeente essentieel om te weten wat er speelt bij ondernemers. De kwaliteit van de werkgebieden (bedrijven- en kantorenteinen) moet op peil blijven. Het gaat daarbij om parkeermogelijkheden, de ontsluiting (toegankelijkheid), groen en mogelijkheden tot uitbreiding.

Wat willen we bereiken, concreet

- Op peil houden en waar nodig herstellen van de kwaliteit van de bedrijfsomgeving (prioriteit Honthorst).
- Een plan voor het op gang brengen van de herstructurering.
- De economische ontwikkeling van Woerden, met prioriteit voor de binnenstad versterken.
- Organiseren bedrijfsleven/draagvlak creëren.
- Zorgdragen voor goed geholpen ondernemers, die daardoor tevreden zijn over de gemeentelijke dienstverlening.
- Verstevenigen van de economische basis: inzetten op economische clustering in overleg met U10-gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen

We gaan ons inzetten op de volgende punten:

- Het opstellen/afmaken van een herstructureringsplan (start al in 2012).
- Monitoren economische ontwikkelingen.
- Onderzoeken van de ruimtelijke mogelijkheden voor lokale bedrijfsvestigingen met ruimtebehoefte.
- Verstrekken van informatie, leveren van diensten aan en onderhouden van goede relaties met individuele ondernemers en het georganiseerde bedrijfsleven.
- Uitvoering geven aan het regionaal convenant bedrijventerreinen.
- Trekkersrol regio Utrecht:

Utrecht West
Detailhandel U10.

- Het verbreden van de economische basis: inzetten op economische clustering.
- Ondersteunen/faciliteren bedrijfsinvesteringszone (BIZ) bedrijventerreinen.
- Aansluiting Woerden bij informeel structureel overleg EZ-portefeuillehouders in de provincie Utrecht.
- Aansluiten Woerden bij Economic Board Utrecht en PRES.

4. Milieu en Duurzaamheid

Op milieugebied gaat Woerden verder op de ingeslagen weg. Om de leefbaarheid van de gemeente Woerden in de toekomst te kunnen blijven garanderen, wordt sterk ingezet op duurzame toepassingen en oplossingen. Initiatieven op het gebied van duurzaamheid zoals zonnecellen, elektrische voertuigen en warmte-koude-opslag worden gestimuleerd. De Milieuvisie en het Energie- en klimaatbeleidsplan vormen hiervoor het kader. We zetten daarbij in op het stimuleren en promoten van duurzaamheidsmaatregelen. We zijn van mening dat investeringen in duurzaamheid slechts zinvol zijn als deze bedrijfseconomisch renderen. Er wordt overlegd op welke wijze deze plannen een vervolg kunnen krijgen.

Wat willen we bereiken

- Verbetering van duurzaamheid in ruimtelijke plannen met name op het gebied van (fossiele) energieconsumptie.
- Verbeteren duurzaamheid (reduceren energieverbruik) in de bestaande bouw.
- Stimuleren van duurzame energie en vervoer.
- Voorbeeldfunctie realiseren: Duurzaamheid van de eigen organisatie verbeteren.

Wat willen we bereiken, concreet

- Verbetering duurzaamheid in ruimtelijke plannen
- De ambitie bij nieuwbouwprojecten is minimaal een aanscherping van de wettelijke EPC = energieprestatiecoëfficiënt met 10%.
- We sporen initiatiefnemers aan om tot verdergaande afspraken op het gebied van duurzaamheid te komen.
- Invullen van het vervolg op de SLOK-periode en afgeronde beleidsperiode.
- Verbetering duurzaamheid bestaande bouw
- Verbeteren van de energie-efficiëntie van de bestaande woningvoorraad door het verstrekken van de duurzaamheidslening.
- Woningeigenaren door middel van communicatie stimuleren om energiebesparende verbeteringen aan hun woning door te voeren.
- Stimuleren van duurzame energie en vervoer
- Stimuleren rijden op duurzame brandstoffen.
- Omschakelen eigen wagenpark op duurzame brandstoffen.

Voorbeeldfunctie realiseren

- Het gemeentelijk dakoppervlak duurzaam benutten.
- Een stappenplan opzetten om te komen tot een klimaatneutrale organisatie, waarbij ook bepaald wordt op welke termijn we dat willen bereiken.
- Energiebesparing bij gemeentelijke gebouwen onderzoeken en zo mogelijk uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen

In (lopende) ruimtelijke plannen afspraken maken met de initiatiefnemers op basis van hetgeen in de nota Woonkwaliteit is vastgelegd. Dit betekent dat we stimuleren om een verhoogde ambitie na te streven.

Verstrekken van de duurzaamheidslening.

Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om bij de bijzondere bijstand voor gebruiksgoederen de aanschaf van energiezuinige varianten te stimuleren.

Een mogelijk vervolg op het evenement duurzaam rijden uit 2012 stimuleren en faciliteren, waar burgers kunnen kennismaken met elektrische auto's. Het primaat voor de organisatie moet ditmaal bij de ondernemers liggen.

Bij vervanging van (delen van) het wagenpark worden duurzame brandstoffen als aardgas en elektriciteit expliciet als optie meegenomen.

PROGRAMMABEGROTING 2013

Onderzoeken welke financieringsmogelijkheden er zijn om het eigen dakoppervlak duurzaam te benutten en voor Woerden het meest geschikt is. Het daadwerkelijk duurzaam benutten van het eigen dakoppervlak. Het stappenplan voor de klimaatneutrale organisatie opstellen inclusief een planning..
Verduurzamen zwembaden.

Wat mag het kosten

De bovenstaande actiepunten worden uitgevoerd in het kader van de Milieuvisie en het Energie- en Klimaatbeleidsplan.

Voor de duurzaamheidslening is een kapitaal van € 100.000,- beschikbaar.

Duurzaamheidsbudget 2013 en volgende jaren: € 100.000,-

Concernplanning

Juni 2013: begroting en jaarrekening Omgevingsdienst in de gemeenteraad.

Going concern

Handhavingsprogramma milieu.
Natuur- en Milieu- Educatie (NME).
Duurzaam inkopen.

3. CULTUUR, RECREATIE, ECONOMIE EN MILIEU (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 3 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Bearroot	Bearroot	Bearroot	Bearroot	Bearroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Parkeren	2.126	1.978	1.978	1.978	1.978
Handel, ambacht en bedrijfsvestiging	176	138	138	138	138
Economische Zaken	257	244	243	242	238
Duurzaam Dienstenbedrijf	34				
Nutsbedrijven	57	113	113	113	113
Bibliotheken	857	897	891	887	883
Vormings- en ontwikkelingswerk	247	245	242	239	234
Kunstencentrum	954	917	879	879	879
Bevordering kunst	173	160	172	172	172
Oudheidkunde, monumenten en musea	752	792	792	792	788
Recreatie & toerisme	504	325	320	320	320
Overige cultuur en recreatie	279	238	238	238	238
Multifunctionele accommodaties	146	147	147	147	142
Culturele zone	35				
Milieubeheer	1.275	1.220	1.235	1.246	1.246
Totaal lasten	7.872	7.414	7.388	7.388	7.369
Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Baten parkeerbelasting	1.985	2.035	2.135	2.135	2.135
Handel, ambacht en bedrijfsvestiging	13	13	13	13	13
Economische zaken	137	137	137	137	137
Baten marktgelden	79	79	79	79	79
Nutsbedrijven	12	13	13	13	13
Bibliotheken	66	66	66	66	66
Vormings- en ontwikkelingswerk	173	173	173	173	173
Oudheidkunde, monumenten en musea	11	0	0	0	0
Recreatie & toerisme	49	49	49	49	49
Overige cultuur en recreatie	1	0	0	0	0
Multifunctionele accommodaties	30	30	30	30	30
Milieubeheer	221	200	200	200	200
Totaal baten	2.776	2.795	2.895	2.895	2.895
Saldo Programma 3	5.096	4.619	4.493	4.493	4.474

Verklaring begroting 2013 ten opzichte van 2012

Het verschil tussen de begroting 2013 en de begroting 2012 bedraagt € 447.000,-. Hieronder een toelichting op verschillen > € 50.000,-.

Parkeren

Binnen dit onderdeel is verwerkt het dekkingsplan, zoals vastgesteld bij de programmabegroting 2011 en 2012.

PROGRAMMABEGROTING 2013

Recreatie & toerisme

Het voordelige verschil 2013 t.o.v. 2012 wordt veroorzaakt door incidentele budgetten in 2012. Hiervan zijn het pontje over de Grecht en herinrichting haven de belangrijkste posten.

De bijdrage aan het recreatieschap St. Groenlanden is gelijk gebleven aan 2012, nl. € 163.003,-.

Milieubeheer

Eenzijds is de jaarschijf 2013 lager dan 2012, doordat in 2012 een incidenteel budget van € 100.000,- is opgenomen voor duurzaamheidsprojecten. Anderzijds zijn de kosten van de Milieudienst gestegen door een hoger uurtarief van de nieuwe Regionale Omgevingsdienst. In het sjabloon t.b.v het juni-overleg en de programmabegroting 2013 is het budget voor Duurzaamheid opgenomen als structureel.

Aan de batenkant is de vergoeding van de RMD t.b.v. het voeren van de salarisadministratie vervallen. Deze werkzaamheden worden niet meer uitgevoerd voor de nieuwe Regionale Omgevingsdienst. Het aan de batenkant opgenomen bedrag van € 200.000,- betreft de doorbelasting aan projecten.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2013-2016 wordt verwezen naar de bijlagen.

4. BEHEER OPENBARE RUIMTE EN INFRASTRUCTUUR

Inleiding

Als regisserende gemeente richten we ons op het in stand houden van een sober voorzieningenniveau en het uitvoeren van wettelijke taken. Wij zijn verantwoordelijk voor aanleg, vervanging en onderhoud van de openbare ruimte, voor de waterbeheersing en het baggeren.

Bezuinigingen op het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte zijn onontkoombaar. 'Planmatig' en 'bereikbaar' zijn binnen dit programma de hoofdthema's.

1. Planmatig

Om de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen naar een afgesproken norm heeft medio 2009 de gemeenteraad het systeem Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld (hoeveelheid x prijs/kwaliteit = budget) en ook de gewenste kwaliteit. Tevens is besloten dat het achterstallig onderhoud moet worden weggewerkt om zo de totaalindruk te verbeteren. Door toepassing van IBOR wordt het onderhoud en de vervanging van de zichtbare openbare ruimte volgens een structureel plan aangepakt. Op dit moment is er sprake van een voor de gemeente positieve marktsituatie. Dit is vertaald in de beschikbare budgetten voor IBOR. Dat brengt echter wel het risico met zich mee dat als de marktsituatie verandert, de budgetten onvoldoende zullen zijn. Daarom is in de paragraaf weerstandsvermogen dit risico opgenomen.

Voor de minder zichtbare openbare ruimte zijn er naast IBOR, voor riolering en waterbeheersing het Gemeentelijk Water Plan (GWP) en voor baggeren het baggerplan. Vanuit het IBOR is de volgende kwaliteitsverdeling in de begroting verwerkt. Voor 2013 is het kwaliteitsniveau op hetzelfde niveau gehouden namelijk niveau C, behalve voor het ruimen van het zwerfvuil en het onderhoud aan de speelvoorzieningen, beschoeiing en civiele kunstwerken. In praktijk wordt nog wel gewerkt aan een inhaalslag om de civiele kunstwerken en de beschoeiingen op het juiste niveau te brengen.

Niveaus 2013:

		Hoofdwegen	Hoofdfietspaden	Centrum	Wijkcentrum	Bedrijventerrein	Verblijfsgroen	Natuurgebied	Woonwijk	Buitengebied
Schoon	Zwerfvuil	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Overige aspecten*	C	C	C	C	C	C	C	C	C
Heel en veilig	Verharding	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Groen	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Meubilair	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Speelvoorzieningen	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Beschoeiing	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Civiele kunstwerken	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Afvalbakken	B	B	B	B	B	B	B	B	B

*) Overige aspecten schoon: o.a. onkruid, bladafval, graffiti

Wat willen we bereiken, concreet

Planmatig structureel onderhoud en vervanging op het afgesproken kwaliteitsniveau van de openbare ruimte, goede waterbeheersing en goed werkende riolering (schoon water en droge voeten).

Wat gaan we daarvoor doen

- Werkplannen 2013 met een doorkijk naar 2014 en 2015 presenteren aan bestuur en inwoners, zodat helder is wat er op de planning staat.
- Baggeren volgens plan in afstemming met HDSR.

- De benodigde beschoeiingen vervangen/aanbrengen.
- Kunstwerken herstellen/vervangen.
- Werken volgens het nieuw opgestelde GWP.
- Vast laten stellen van het Groenblauw structuurplan en uitvoering geven aan dat beleid.
Dit plan biedt een kader voor de inrichting van openbaar groen & water in de kernen van Woerden. Gericht op het realiseren van een duurzame - groenblauwe structuur die ruimte biedt voor meer biodiversiteit en tevens klimaatrobust - en goedkoper te beheren is.

2. Bereikbaar

De bereikbaarheid voor (vracht-)autoverkeer, het openbaar vervoer en in het bijzonder voor de fietsers heeft veel aandacht.

Fietsers

De gemeente Woerden maakt zich sterk voor het gebruik van de fiets. Woerden wil dat de fiets een echt en volwaardig alternatief voor de auto wordt en blijft, met name voor de korte afstanden, en streeft naar een heldere fietsstructuur die veilig is voor de fietser. We gaan Woerden als fietsstad actief promoten en meedoen met de verkiezing van de Fietsersbond voor de titel 'Fietsstad van het jaar 2014'. Gemeenten kunnen zich (vanaf november 2012) kandidaat stellen voor de titel Fietsstad 2014, zo heeft de Fietsersbond bekend gemaakt. Met als thema Fietsen zonder hindernissen

BRAVO-Projecten

Op dit moment is de aanleg van wegen in het kader van BRAVO in volle gang. De zuidwestelijke randweg van Harmelen (A12 BRAVO 6AB) en de oostelijke randweg van Harmelen (A12 BRAVO 8) worden aangelegd en uiterlijk eind 2014 in gebruik genomen.

De oostelijke randweg van Woerden (A12 BRAVO 6C) wordt niet aangelegd, zo heeft GS van de provincie Utrecht besloten.

De gemeenteraad heeft besloten geen westelijke randweg aan te leggen.

Harmelerwaard

Voor de ontsluiting van het kassengebied Harmelerwaard wordt een ontsluiting op de oostelijke randweg van Harmelen (A12 BRAVO 8) voorbereid.

Openbaar Vervoer

Om Woerden goed per openbaar vervoer bereikbaar te houden heeft de gemeente een actieve rol in het project Randstadspoor. Andere deelnemers in dit project zijn de Provincie Utrecht, het BRU, de gemeenten in de regio Utrecht, NS en Prorail.

In het project Randstadspoor zullen de 2 intercity's van en naar Leiden het aantal sprinters tussen Utrecht en Woerden van 2 naar 4 keer per uur worden verhoogd. Hierdoor wordt de frequentie naar Utrecht en v.v. 6 keer per uur. Om dit te realiseren is in 2012 een keervoorziening voor treinen ter hoogte van de Waardsedijk aangelegd.

Naast het project Randstadspoor zet de gemeente zich in om het aantal treinen vanuit Woerden richting Leiden te verhogen van 2 keer naar 4 keer per uur.

Voor het busvervoer zet de gemeente Woerden zich in voor het behoud van de buslijnen naar de omliggende kernen, en de stadsdienst. Hierbij wordt echter opgemerkt dat de provincie Utrecht opdrachtgever is van het openbaar busvervoer in de gemeente. De provincie Utrecht heeft een grote bezuinigingsopgave waardoor er gekort moet worden op het aantal te rijden diensten. Voor de gemeente Woerden kan echter hetzelfde voorzieningenniveau aangeboden worden in 2013 als in 2012.

Wat willen we bereiken

Een bereikbaar Woerden met een goed voorzieningenniveau qua openbare ruimte en infrastructuur. Dit alles gebeurt efficiënt, realistisch en klantvriendelijk. Hierover wordt helder gecommuniceerd naar bestuur en inwoners.

Wat willen we bereiken, concreet

- Bereikt moet worden dat er meer gebruik wordt gemaakt van de fiets en het openbaar vervoer. Voor de (vracht-)auto liggen de accenten op goede ontsluiting naar de A12, de ontlasting van interne wegen in de kern van Harmelen en Woerden. Het openbaar vervoer moet goed bruikbaar zijn voor mensen met functiebeperkingen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Voor de fiets liggen de accenten op het verbeteren van het comfort, de (verkeers)veiligheid en de coördinatie bij o.a. de promotie van het fietsgebruik en het weesfietsenbeleid.
- Extra aansluiting van Woerden op op-/afrit Waarder/Nieuwerbrug (A12 BRAVO project 3, in uitvoering).
- Aanleggen westelijke en zuidelijke randweg Harmelen (A12 BRAVO 6a, b., in uitvoering).
- Aanleggen oostelijke randweg Harmelen (A12BRAVO 8, in uitvoering).
- Voor het project ontsluiting Kassengebied Harmelerwaard worden in 2013 de plannen voorbereid.
- Voor het openbaar vervoer wordt een aantal bushaltes toegankelijk gemaakt voor mensen met een functiebeperking.
- Het stationsplein herinrichten.

4. BEHEER OPENBARE RUIMTE EN INFRASTRUCTUUR (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 4 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Wegen, straten en pleinen	5.884	9.380	16.895	9.930	7.351
Verkeersmaatregelen	902	923	909	891	877
Openbaar vervoer	25	26	26	25	25
Binnenhavens en waterwegen	50	52	52	52	52
Waterkering en dergelijke	949	1.158	1.146	1.127	1.109
Natuurbescherming	23	10	10	10	10
Openbaar groen	3.053	2.998	2.966	2.928	2.872
Afvalverwijdering en verwerking	4.493	4.831	4.822	4.807	4.788
Riolering	3.595	4.076	3.944	3.837	3.783
Lijkbezorging	829	815	804	799	786
Totaal lasten	19.803	24.269	31.574	24.406	21.653
Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Wegen, straten en pleinen	695	769	769	769	769
Verkeersmaatregelen	7	2	2	2	2
Binnenhavens en waterwegen	29	29	29	29	29
Waterkering en dergelijke	200	200	200	200	200
Openbaar groen	147	148	148	148	148
Afvalverwijdering en verwerking	778	630	630	630	630
Riolering	20	40	40	40	40
Afvalstoffenheffing	4.873	4.873	4.873	4.873	4.873
Rioolrechten	3.292	3.506	3.734	3.976	4.235
Baten lijkbezorging	702	704	704	704	704
Totaal baten	10.743	10.901	11.129	11.371	11.630
Saldo Programma 4	9.060	13.368	20.445	13.035	10.023

Verklaring begroting 2013 ten opzichte van 2012

Het nadelige verschil 2013 ten opzichte van 2012 is € 4.308.000,-. Hieronder een toelichting op verschillen > € 50.000,-.

Stijging van:

- Kapitaallasten Bravo projecten € 3.140.000,-
- Kapitaallasten investeringen IBOR (asfalt) € 227.800,-
- Kapitaallasten investeringen IBOR (bruggen) € 155.000,-
- Kapitaallasten investeringen IBOR (beschoeiing) € 399.000,-
- Kapitaallasten investeringen IBOR (speelplaatsen) € 94.500,-

Bravo

Onder het product asfaltverharding is de post doorberekende kapitaallasten ten laste van de reserves opgenomen. In 2012 is gestart met een aantal BRAVO projecten die gedekt worden ten laste van de reserve FIW. De projecten worden over meerdere jaren uitgevoerd dus zijn gespreid verwerkt in de begroting, dit resulteert in grote pieken en dalen op het programma asfaltverharding en dus in programma 4. Conform de door de raad vastgestelde afschrijvingsnotitie worden de investeringen in Bravo-projecten in 1 jaar afgeschreven.

Het betreft de volgende projecten :

- Project Bravo 6a
- Project Bravo 8
- Project Bravo 3
- Project Bravo 4

Doorberekende kapitaallasten t.l.v. reserves :

2012	€	424.795,-
2013	€	3.565.155,-
2014	€	11.125.821,-
2015	€	4.223.495,-
2016	€	1.697.336,-

Op programma 8 staat daartegenover de onttrekking uit de reserve FIW geraamd.

Gesloten circuits

De onderdelen Afval en Riolering zijn zogenaamde gesloten circuits. Eventuele onder- of overschrijdingen worden verrekend via respectievelijk de reserve Afvalstoffenheffing en de reserve Riolering (zie paragraaf lokale heffingen).

De lasten van afvalverwijdering/verwerking en van riolering stijgen in 2014 als gevolg van de kapitaallasten van de investeringen in 2013, die een jaar volgend op uitvoering worden geactiveerd. Het netto-resultaat op afvalverwijdering en -verwerking bedraagt € 353.217,-. Op programma 8 resulteert dit in een storting in de reserve Afvalstoffenheffing van € 420.075,- (2012; € 773.293,-).

De onttrekking aan de reserve Riolering bedraagt € 544.064,- (2012; € 446.000,-). Deze is verwerkt in programma 8.

Daarnaast dalen door het lineair afschrijven van investeringen de jaarlijkse kapitaalslasten van de geactiveerde investeringen.

Het uitgangspunt is dat het saldo van de reserve afvalstoffenheffing niet mag toenemen. Dit jaar wordt het afvalbeheersplan aan de raad voorgelegd.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2013-2016 wordt verwezen naar de bijlagen.

5. JEUGD, SPORT EN ONDERWIJS

Wat willen we bereiken

De jeugd kan in Woerden veilig opgroeien. Ze kan er de kansen en mogelijkheden benutten om zich te ontwikkelen tot gezonde en weerbare volwassenen. Voor velen is dit aan de orde, maar zeker in crisistijd is het risico aanwezig dat kinderen en jongeren in (tijdelijk) kwetsbare gezinnen achterstanden oplopen in hun ontwikkeling.

In het kader van het collegedoeel 'Iedereen doet mee' zet de gemeente Woerden sterk in op de participatie en deelname van jongeren (en hun ouders) aan activiteiten die hun ontwikkeling bevorderen. Zo wordt de leerplicht gehandhaafd in samenwerking met het sociaal makelpunt, stimuleren we een gezonde leefstijl van jongeren en bieden we voorzieningen die kwetsbare inwoners mogelijkheden bieden om mee te doen (opvang, leerlingenvoer, brede school). Er wordt gewerkt vanuit het principe it takes a village to raise a child (pedagogische civil society). Daartoe wordt een beroep gedaan op een sterke, lokale samenleving.

Met de Transitie Jeugdzorg wordt de gemeente per 2015 tevens verantwoordelijk voor de jeugdzorg, die wordt ingezet als het echt misgaat binnen gezinnen. De gemeente Woerden hanteert bij deze transitie de insteek van Één gezin, één plan, één regisseur en één budget en wil het aantal betrokken hulpverleners bij probleemgezinnen terugdringen. .

Wat willen we bereiken, concreet

- **Centrum voor Jeugd en Gezin en Transitie Jeugdzorg**

Op 1 januari 2014 wordt er bij multiprobleemgezinnen gewerkt volgens het principe één gezin, één plan, één regisseur en één budget. De pedagogische civil society wordt versterkt. Doorstromen naar de duurdere gespecialiseerde zorg wordt verminderd. Er vindt een afname plaats van het aantal doorverwijzingen naar tweedelijns jeugdzorg. In 2011 werden 15 van de 37 kinderen die in het Multidisciplinair overleg werden besproken, doorverwezen naar tweedelijnsaanbieders. Dat is 41 procent. In 2013 daalt dit percentage naar 36 procent.

- **Kinderopvang en peuterspeelzalen**

In 2013 is het aantal handhavingzaken op de kwaliteit van kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk afgenomen van de huidige 100% tot maximaal 75% van de geïnspecteerde kinderopvanginstellingen. Doelgroepkinderen VVE worden per 1 januari 2013 binnen zowel de kinderopvang als peuterspeelzalen opgevangen waarbij de kostprijs, op basis van de uurprijs kinderopvang, door de gemeente aangepast wordt. Op 1 januari 2014 kunnen alleen ouders die niet in aanmerking komen voor de toeslagenwet kinderopvang, gebruik maken van een gesubsidieerde peuterplaats. 2013 wordt gezien als overgangsjaar.

- **Samenwerking onderwijs en LEA = Lokale Educatieve Agenda**

De gemeente en de samenwerkingsverbanden PO en VO hebben op 1 januari 2014 samenwerkingsafspraken gemaakt over de verantwoordelijkheden op het beleidsterrein passend onderwijs; Op 1 januari 2014 heeft de LEA van Woerden samenwerkingsafspraken vastgelegd met de gemeenten Oudewater, Montfoort, De Ronde Venen en Stichtse Vecht over de thema's van passend onderwijs.

- **Accommodaties**

Op 1 januari 2014 hebben we een planning opgesteld met betrekking tot het herijken van de subsidiestromen en het onderbrengen van strategische functies in niet-courant vastgoed en het innen van kostprijsdekkende huur. De sterke samenleving heeft goede faciliteiten nodig om optimaal gebruik te kunnen maken van de multi-inzetbare accommodaties.

- **Leerlingenvoer**

Op 1 januari 2014 is 90% van alle aanvragen voor bekostiging van het leerlingenvoer autonoom digitaal aangevraagd en afgehandeld.

Op 1 januari 2014 is het aantal leerlingen dat gebruikt maakt van het openbaar of eigen vervoer met 10% gestegen ten opzichte van 2011-2012 (161 leerlingen).

- **Leerplicht en RMC**

Op 1 september 2014 zijn er 10 % minder nieuwe voortijdig schoolverlaters in Woerden ten opzichte van 2010/2011 (117 voortijdig schoolverlaters in 2010/2011).

- **Jongerenparticipatie**

Op 1 januari 2014 kunnen jongereninitiatieven via de website van de gemeente Woerden worden ingediend.

- **Samenwerkingsverband Brede School**

Op 1 januari 2014 door de samenwerkingsverbanden Brede Scholen in Schilderskwartier en Molenvliet-Oost een jaarprogramma ontwikkeld waarmee een kwaliteitsslag wordt gemaakt. In 2014 wordt dit uitgerold naar de andere samenwerkingsverbanden.

- **Sport en gezondheid**

Op 1 januari 2015 is het aantal Woerdenaren dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen minimaal stabiel ten opzichte van 2012 en ligt rond het gemiddelde in de regio (meest recente cijfers: van de 9-12 jarigen voldeed in 2010 91% aan de beweegnorm, van de 13-17 jarigen in 2012 68%. Van de volwassenen voldeed in 2008 60% aan de beweegnorm). Hierbij is onze rol als gemeente beperkt.

Wat gaan we daarvoor doen

- **Centrum voor Jeugd en Gezin en Transitie Jeugdzorg**

-In 2013 maken we afspraken met andere gemeenten en jeugdzorgaanbieders hoe wij de uitvoering van bovenlokale (wettelijke) taken voor de Jeugdzorg gaan vormgeven per 1 januari 2015.

-We geven prioriteit aan het CJG (vroegsignalering), als leidraad hiervoor nemen wij de uitkomsten van het Rekenkameronderzoek uit 2012 en met name de aanbevelingen die het college en de raad hebben overgenomen, waaronder het werken volgens het principe van één gezin, één plan, één regisseur en één budget en het vergroten van de bekendheid.

-In 2013 wordt in de proeftuin jeugdzorg binnen het CJG gewerkt met het principe van één gezin, één plan, één regisseur en één budget. De tweedelijns zorgverleners worden in vroegtijdig stadium betrokken in de eerste lijn zorg.

-In 2013 vindt een klanttevredenheidsonderzoek plaats onder gebruikers van het CJG. Dit onderzoek dient als nulmeting.

-Per 1 januari 2014 hebben wij afspraken met andere gemeenten en jeugdzorgaanbieders gemaakt over hoe wij de uitvoering van bovenlokale (wettelijke) taken voor de Jeugdzorg gaan vormgeven per 1 januari 2015.

- **Kinderopvang en peuterspeelzalen**

-In 2013 geven we op het gebied van kinderopvang uitvoering aan een strak handhavingsbeleid, waarbij gebruik gemaakt wordt van het vastgestelde boetebeleid. De oudercommissie wordt betrokken bij de handhavingacties.

-In 2013 integreren we de peuterspeelzalen geleidelijk in de kinderopvang.

-In 2013 starten we samen met de VVE-werkgroep (JGZ, scholen en kinderopvang) een project op het gebied van ouderparticipatie op de scholen met gewichtsgeld voor de doelgroep VVE.

- **Samenwerking onderwijs en LEA**

In 2013 agenderen we de thema's 'passend onderwijs' en 'zorg in en om de school' in het regionaal ambtelijk en portefeuillehoudersoverleg. Daarmee wordt ook de verbinding gemaakt met de voorbereiding op de transitie Jeugdzorg.

- **Accommodaties**

-In 2013 stellen we de nota 'Maatschappelijk Activiteitenbeleid' vast. We communiceren hierover met het veld en op 1 januari 2014 ligt er een planning voor de verdere uitwerking van en besluitvoering over dit onderwerp. In de nota worden de volgende onderwerpen meegenomen: strategische en niet-strategische functies,

PROGRAMMABEGROTING 2013

activiteitsubsidies voor maatschappelijke instellingen en een circulatieplan voor courant en niet-courant gemeentelijk vastgoed.

-In 2013 wordt samen met de schoolbesturen voor het primair onderwijs gewerkt aan een plan voor het herschikken van schoollocaties en het eventueel afstoten van gebouwen of bouwgedeelten.

- **Leerlingenvervoer**

-In 2013 stellen we een oudercommissie in voor het leerlingenvervoer.

-In 2013 voeren we een digitaal aanvraag- en beschikkingssysteem in.

-In 2013 stellen we een transparant overzicht van de kwaliteitseisen van het taxivervoer voor ouders en het taxibedrijf op.

-We testen leerlingen van 10 jaar (primair onderwijs) en 13 jaar en ouder (speciaal onderwijs) op hun zelfstandigheid in het reizen naar hun school.

- **Leerplicht en RMC**

-In 2013 ondersteunen we ouders, leerlingen en scholen bij het voorkomen en oplossen van absoluut en relatief verzuim en we begeleiden jongeren tussen 18 en 23 jaar naar een opleiding.

-In 2013 is er een regionaal team 'leerplichthandhaving en voorkomen van voortijdig schoolverlaten' (RMC) voor de regio Westelijk Weidegebied Utrecht, binnen de gemeentelijke organisatie van Woerden.

- **Jongerenparticipatie**

-Per 1 januari 2013 starten met het nieuwe indienproces voor jongereninitiatieven.

-Per 1 januari 2013 krijgt het Jeugdplatform Woerden de verantwoordelijkheid over de ingediende jongereninitiatieven tot en met € 200,-.

- **Brede School**

In 2013 wordt in de wijken Molenvliet-Oost en Schilderskwartier een pilot uitgevoerd voor de doorontwikkeling van de Brede School.

- **Sport en gezondheid**

- In 2013 zetten we het project Buurtsportcoaches op en wordt de volledige externe cofinanciering gerealiseerd.

- Op 1 januari 2014 is tenminste één buurtsportcoach in Woerden aan het werk.

- De combinatiefunctionarissen werken in 2013 volgens de doelstellingen van Jong en Fit.

- In 2013 wordt op alle scholen in Woerden die een combinatiefunctionaris hebben, gestart met Lekker Fit.

Naam produkt	Bedrag
Centrum voor jeugd en gezin	€ 75.000,-
Jeugdgezondheidszorg	€ 1.125.000,-
Onderwijsachterstandenbeleid	€ 450.000,-
Regulier peuterspeelzaalwerk	€ 387.000,-
Handhaving kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen	€ 119.000,-
Herschikken maatschappelijke voorzieningen Harmelen	€ 200.000,-
Herschikken schoollocaties	€ 490.000,-
Budget algemeen jeugdbeleid	€ 327.613,-
Leerlingenvervoer	€ 746.969,-
Leerplicht	€ 252.999,-
RMC	€ 122.770,-
Beleidsvoorbereiding sport	€ 72.214,-
Combinatiefuncties	€ 188.160,-
Gezonde Slagkracht	€ 62.430,-

5. JEUGD, SPORT EN ONDERWIJS (FINANCIËN)**Financiële toelichting**

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 5 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016
Openbaar basisonderwijs	1	1	1	1	1
Openbaar basisonderwijs huisvesting	371	314	303	340	323
Bijzonder basisonderwijs huisvesting	2.081	1.279	1.271	1.263	1.429
Bijzonder speciaal onderwijs; huisvesting	196	152	150	148	146
Openbaar voortgezet onderwijs	1.039	1.766	1.815	1.813	1.812
Bijzonder voortgezet onderwijs	1.436	1.432	1.423	1.414	1.375
Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs	4.136	4.056	4.143	4.134	4.064
Sport	3.629	3.549	3.522	3.513	3.504
Bevordering sport	944	1.084	1.011	996	964
Totaal lasten	13.860	13.633	13.639	13.622	13.618
Baten	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016
Openbaar basisonderwijs huisvesting	38	12	12	12	12
Bijzonder basisonderwijs huisvesting	72	72	72	72	72
Bijzonder speciaal onderwijs; huisvesting	1	1	1	1	1
Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs	780	817	817	817	817
Sport	1.399	1.381	1.381	1.381	1.381
Bevordering sport	131	201	201	201	201
Totaal baten	2.421	2.484	2.484	2.484	2.484
Saldo Programma 5	11.439	11.149	11.155	11.138	11.134

Verklaring begroting 2013 ten opzichte van 2012

Het verschil tussen de begroting 2013 en de begroting 2012 is € 290.000,- voordelig. Hieronder een toelichting in van verschillen > € 50.000,-:

Bijzonder basisonderwijs huisvesting

De lasten op dit product vallen in 2013 € 802.000 lager uit dan in 2012.

Dit wordt met name veroorzaakt door:

- dalende kapitaallasten in 2013
- de bijdrage in de kosten gymnastiekonderwijs is in 2012 € 130.000,- hoger dan in 2013. Deze kosten zijn als onvermijdelijke ontwikkeling opgenomen in 2013;
- de onderhoudskosten uit het huisvestingsprogramma zijn in de begroting 2012 opgenomen. In 2013 worden deze lasten nog opgevoerd. De dekking hiervan komt uit de bestemmingsreserve schoolgebouwen buitenkant.

Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs

Het product valt in 2013 per saldo € 144.000,- lager uit dan in 2012.

Dit wordt met name veroorzaakt doordat de laatste termijn van bruidsschat verzelfstandiging openbaar onderwijs € 126.000,- in 2012 is betaald.

PROGRAMMABEGROTING 2013

Openbaar voortgezet onderwijs

De stijging van de lasten met € 727.000,- in 2013 t.o.v. 2012 wordt veroorzaakt door de stijging van de kapitaallasten nieuwbouw Minkema.

Sport

Het product sport valt in 2013 per saldo € 89.000,- lager uit dan in 2012.

Dit wordt met name veroorzaakt door:

- een (incidentele) budgetoverheveling combinatiefuncties in 2012 van € 34.000,-
- een lager aantal interne uren voor sportaccommodaties ten bedrage van € 49.000,-

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2013-2016 wordt verwezen naar de bijlagen.

6. ZORG EN WELZIJN

Wat willen we bereiken

Wij willen bereiken dat er in Woerden gezonde, actieve en weerbare inwoners wonen. Waar ouders hun kinderen het goede voorbeeld geven van een gezonde leefstijl en zij verantwoordelijkheid nemen voor de opvoeding (taal en gezondheid). Jongeren ontwikkelen zich tot volwassenen die deelnemen aan de samenleving en de arbeidsmarkt.

In het kader van het collegedoeel *Iedereen doet mee* is sprake van toenemende zelfredzaamheid en actief burgerschap. In 2013 wordt een actieve rol van de inwoner vooral gezocht in datgene wat zij zelf belangrijk vinden als het gaat om het thema Leefbaarheid. Het aantal maatschappelijke initiatieven stijgt en er is gelegenheid en ondersteuning om vrijwilligerswerk en mantelzorg uit te voeren. Ook werken het lokale bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties meer samen om initiatieven voor inwoners met een beperking mogelijk te maken. Hiermee sluiten we aan bij het collegedoeel *Een sterke samenleving*.

Bij de uitvoering van de Wmo hanteert Woerden een integrale aanpak. Dit betekent dat er oog is voor vraagstukken die samenhangen met 'werk en inkomen' en 'jeugd en gezin'. De gemeente werkt vanuit de gedachte van één gezin, één plan, één regisseur en één budget en wil het aantal betrokken hulpverleners bij probleemgezinnen terugdringen.

Om deze integrale aanpak tot stand te brengen zijn wonen, zorg en welzijn goed op elkaar afgestemd. Dat leidt tot een effectievere en efficiëntere inzet van hulp en ondersteuning, waarmee uitvoering wordt gegeven aan het collegedoeel *Een gezond huishoudboekje*. Voorzieningen compenseren de beperking op een doelmatige en adequate wijze, waarbij het beroep op de eigen kracht, het eigen netwerk en de inzet van vrijwilligers voorop staan.

Wat willen we bereiken, concreet

Integrale aanpak

In 2014 hebben we een integrale toegang voor het gehele sociale domein. In 2013 hebben 70 multi-probleem gezinnen in onze gemeente één integraal plan en één regisseur.

In 2013 is er een toename van 10%, ten opzichte van de jaarstukken 2012 van de deelnemers aan het Breed Wmo Loket, met het aantal vrijwilligers dat betrokken is bij informatie en advies en cliëntondersteuning. De professionele inzet bij informatie en advies en cliëntondersteuning daalt hierdoor met 10%.

Individuele voorzieningen

- Aanvragen voor een Wmo voorziening worden in behandeling genomen, ook in 2013 wordt er in 100% van de gevallen binnen vijf werkdagen een afspraak gemaakt voor een gesprek.
- De aanvragen Hulp bij het huishouden worden in 70% van de gevallen binnen 4 weken afgehandeld. In 2011 bedroeg dit percentage 61%.
- De overige aanvragen worden binnen de wettelijke termijn verwerkt. Daarbij wordt 60 % binnen 8 weken gerealiseerd, in de overige gevallen (40 procent) wordt een wettelijke hersteltermijn gegeven aan de aanvrager omdat er bijvoorbeeld nog onderzoek moet plaatsvinden)
- 25% van de hulp- of zorgmeldingen leidt tot een aanvraag voor een individuele WMO voorziening. Dit percentage ligt nu op 27% en dat is het gevolg van een adequate uitvoering van de poortwachterfunctie;
- In 2013 is er een afname van het aantal individuele Wmo aanvragen van 10% ten opzichte van het jaar 2011, toen bedroeg dat aantal 1321;
- De kosten voor de individuele voorzieningen nemen in 2013 af met 10% ten opzichte van het jaar 2011, toen bedroegen die kosten € 4.657.283,-.

Kanteling Wmo en collectieve voorzieningen

- In 2013 zijn alle vrijwilligersinitiatieven bekend bij Welzijn Woerden (dit is de nodig voor het opstellen van de sociale kaart)
- In 2013 wordt Welzijn Nieuwe Stijl toegepast bij professioneel welzijnswerk.

- Er is een sluitende aanpak bij huiselijk geweld. Signalen, meldingen en aangiften van huiselijke geweld worden in samenwerking opgepakt. We versterken hierbij de rol van het sociaal makelpunt. We meten het aantal en de aard van de opgelegde huisverboden en het aantal casussen besproken in het District- en Justitieel casusoverleg huiselijk geweld. De burgemeester coördineert de actie, met een sluitende aanpak van alle hulpverleners.

Preventie en gezondheid

In 2016 (eind nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid) is het aantal inwoners van Woerden met overgewicht stabiel t.o.v. de laatst bekende cijfers (voor jeugd 12% in 2010, voor volwassenen 42% in 2008 en voor senioren 55% in 2007) en ligt bij de jeugd rond het gemiddelde in de regio (nu is dat net iets onder het gemiddelde voor de jeugd, voor volwassen en senioren zijn geen cijfers bekend).

Gebruik van alcohol en drugs bij jongeren 10-18 jaar stabiliseert ten opzichte van 2012 (13-17 jaar 37%, beneden 16 jaar 27%) en ligt rond het gemiddelde in de regio (in 2012 13-17 jaar 38%, beneden 16 jaar 28%);

In de periode 2012-2016 is het percentage ouderen in de gemeente Woerden met gevoelens van eenzaamheid en depressie niet gestegen (in 2009 37% eenzaam) en ligt rond het gemiddelde van de regio (36% in 2009).

Wijkgericht werken

- In 2013 hebben inwoners op leefbaarheidavonden in de dorpen en de wijken hun input kunnen geven op leefbaarheid.
- In 2013 zijn er in de dorpen en de wijken, wijkagenda's die gedragen worden door bewoners en professionals.
- In 2013 is er een convenant waarin afspraken zijn gemaakt omtrent de samenwerking tussen wijk- en dorpsplatforms en gemeente.

Wat gaan we daar voor doen

- We geven uitvoering aan het Wmo beleidskader 2012-2015 volgens het uitvoeringsplan 2012-2013 en het communicatieplan Wmo 2012-2015.
- Inwoners worden meer activerend ondersteund. Bij trede 1&2 van de participatieladder is per 1-1-2014 Welzijn Woerden betrokken. Het gebruik van de participatieladder is opgenomen in budgetcontracten en rapportages.
- Er is een algemene ondersteuningstructuur bij vrijwilligerswerk en mantelzorg, de basisfuncties zijn blijvend ingevuld. We voeren een 1-meting in 2013 uit naar de invulling van de basisfuncties vrijwilligerswerk en mantelzorg.
- Aanbieders van individuele voorzieningen werken mee aan het opzetten van collectieve voorzieningen zoals een scootmobielpool of wijkzorg. In 2013 zijn er minimaal drie initiatieven ontwikkeld. Het opzetten van collectieve voorzieningen meten we door het toepassen van contractbeheer bij aanbieders van individuele voorzieningen.
- We maken plannen voor alle woonservicegebieden, in samenspraak met de inwoners.
- Opzetten van project Buurtsportcoaches voor volwassenen, realiseren van volledige externe co-financiering. Op 1 januari 2014 is tenminste één buurtsportcoach in Woerden aan het werk.
- De combinatiefunctionarissen werken per 1 januari 2014 volgens de doelstellingen van Jong en Fit.
- Per 1 januari 2014 zijn op alle scholen in Woerden die een combinatiefunctionaris hebben Lekker-Fit programma's gestart.
- Uitvoeren van het regionale programma Nuchter Verstand: overleg over en afspraken met scholen en ouderraden, sportverenigingen, horeca en winkeliers over beleid, veiligheid, verkoop en handhaving. Randvoorwaarden voor gemeentelijk toezicht op orde maken.
- Zelfredzaamheid en sociale participatie van ouderen stimuleren door in te zetten op vroegsignalering van eenzaamheid en depressieve klachten door ouderenadviseurs en advies/toeleiding naar lokaal georganiseerde depressiepreventie.
- In 2013 worden er in de dorpen en de wijken grote leefbaarheidbijeenkomsten gehouden die uiteindelijk moeten leiden tot gedragen dorps- en wijkagenda's. In alle dorpen en wijken wordt gewerkt met een leefbaarheidsagenda.
- In 2013 is er een convenant opgesteld waarin de rol en functie van de wijk- en dorpsplatforms staat omschreven. Het opstellen van het convenant gebeurt in samenwerking met de platformen.
- Begeleiding wijk- en dorpsambtenaren bij het vervullen van het wijkambtenaarschap waardoor inwonerinitiatieven eerder worden gesignaleerd.
- Behandeling van inwonerinitiatieven via het casusoverleg van wijkgericht werken.

6. ZORG EN WELZIJN (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 6 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Huishoudelijke verzorging	3.957	4.166	4.166	4.166	4.166
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid					
Wet educatie en beroep	267	366	366	366	366
Sociaal-cultureel beleid	245	196	196	196	196
Jeugdwerk	328	326	323	323	318
Sociaal-cultureel werk	335	305	305	305	305
Coördinatie binnenstad	127	79	79	79	79
Vastgoed sociaal cultureel werk	98	96	96	95	95
Kinderopvang	727	659	609	609	609
WMO-voorzieningen	2.899	2.859	2.859	2.859	2.859
Gezondheidszorg	725	637	637	637	637
Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	128	1.011	1.011	1.011	1.011
Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)	1.177	183	183	183	183
Jeugdgezondheidszorg (maatwerk deel)	43	46	46	46	46
Totaal lasten	11.056	10.929	10.876	10.875	10.870
Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Huishoudelijke verzorging	627	700	700	700	700
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid					
Wet educatie en beroep	261	359	359	359	359
Sociaal cultureel werk					
Vastgoed sociaal cultureel werk	34	34	34	34	34
Kinderopvang	70	64	64	64	64
WMO-voorzieningen	61	61	61	61	61
Gezondheidszorg	40				
Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)					
Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)					
Totaal baten	1.093	1.218	1.218	1.218	1.218
Saldo Programma 6	9.963	9.711	9.658	9.657	9.652

Verklaring begroting 2013 ten opzichte van 2012

Het verschil tussen de begroting 2013 en de begroting 2012 is € 252.000,- voordelig. Hieronder een toelichting van afwijkingen > € 50.000,-

Huishoudelijke verzorging

Uitgangspunt is dat de uitgaven binnen de beschikbare rijksuitkering Wmo blijven. In deze begroting 2013-2016 wordt aan dit uitgangspunt voldaan.

Er vindt een hogere doorbelasting plaats van uren eigen organisatie, m.n. vanuit de afdeling Samenleving. Dit als gevolg van de vele ontwikkelingen binnen dit beleidsterrein.

Kinderopvang

Per saldo valt in 2013 het product kinderopvang € 60.000,- minder nadelig uit dan in 2012. Het verschil wordt grotendeels veroorzaakt door door een budgetoverheveling in 2012.

Jeugdgezondheidszorg / Centrum voor Jeugd en Gezin

Per saldo vallen deze producten in 2013 € 111.000,- minder nadelig uit dan in 2012.

Dit wordt met name veroorzaakt door een lagere doorbelasting (verschuiving) van uren eigen organisatie, m.n. van de afdeling Samenleving.

Wet educatie en beroep

Wet educatie en beroep zijn gelden voor het VAVO (tweede kans voortgezet onderwijs voor jongeren van 18 jaar en ouder) en basiscursussen Nederlands en rekenen. Wij geven niet meer uit dan de rijksvergoeding die wij ontvangen. Op dit moment geldt nog steeds gedwongen winkelnering bij een ROC. Op termijn vervalt deze. Wanneer is nog niet duidelijk; het moment dat er geen gedwongen winkelnering meer is door het kabinet een aantal keren uitgesteld. Het VAVO-deel (nu € 175.000 van de € 265.000) wordt per 1 januari 2013 uit de rijksvergoeding aan de gemeente gehaald en rechtstreeks aan het ROC betaald door het rijk. Wat er over blijft is niet de simpele rekensom € 265.000 – € 175.000.

Onze organisatiekosten waren in 2011 € 6.635. Dit zijn overleguren met de gemeenten Montfoort en Oudewater en het ROC over de productovereenkomst, voorbereiding hierop en werkzaamheden voor de accountant en het ministerie voor de verantwoording.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2013-2016 wordt verwezen naar de bijlagen.

7. WERK EN INKOMEN

In het programma Werk en Inkomen wordt met name het collegedoel *Iedereen doet mee* uitgewerkt. Daarbij is het van belang dat de rol van de gemeentelijke overheid en de kracht van de samenleving elkaar versterken en beiden in dezelfde richting werken. Een *Sterke lokale samenleving* is daar een noodzakelijke voorwaarde voor, en de samenloop van die beide collegedoelen is dan ook duidelijk zichtbaar in dit programma.

Speerpunten

Het college zet voor iedereen in op meedoen en werken naar vermogen, gericht op het stijgen op de participatieladder met als uiteindelijke doel het aanvaarden van betaald werk. Het college wil voorkomen dat inwoners in een isolement raken door ze actief te ondersteunen op de weg naar volwaardige (arbeids)participatie. Daarbij is het uitgangspunt dat we eigen veerkracht, zelfvertrouwen en mogelijkheden naar boven willen halen. We kijken naar wat de burger wél kan en zoeken daar de participatiemogelijkheden bij. Activeren en participeren zijn sleutelbegrippen

Uitgaande van deze opvatting geeft het college bij de uitvoering van het re-integratiebeleid aanvullende kaders mee:

- Niemand aan de kant, iedereen doet mee.
- Mee doen naar vermogen mag van alle burgers worden verwacht (wederkerigheid).
- Een re-integratietraject dient maatwerk te zijn ter ondersteuning van het meedoen naar vermogen.
- De eigen kracht van de klant en de eigen verantwoordelijkheid zijn daarbij uitgangspunten.
- Dit betekent dat het college geen keuze heeft gemaakt voor prioritaire doelgroepen, maar kiest voor het inzetten van participatie- of re-integratietrajecten voor alle uitkeringsgerechtigden.

Naast het "menselijke" uitgangspunt van het college (iedereen doet mee) zijn er ook financiële korte- en langetermijnredenen voor deze aanpak. Immers: een uitkering kost de gemeente € 13.000,- per jaar en een re-integratietraject is aanmerkelijk goedkoper. Door deskundig en periodiek te beoordelen per persoon wat de kans op stijging op de participatieladder is en welk traject daarbij het meest passend is, worden ook de middelen zo doelmatig mogelijk besteed, op korte en lange termijn. Mensen blijven hierdoor niet langer in een uitkering dan noodzakelijk is en doen mee of werken naar vermogen.

Door nu in de brede groep te investeren zorgt de gemeente Woerden voor een positieve uitgangspositie bij een aantrekkende arbeidsmarkt. Indien de gemeente ervoor zorgt dat WWB-klanten in toenemende mate klaarstaan, dan zorgt de zuigkracht van de arbeidsmarkt voor uitstroom.

- Burgers zijn primair zelf verantwoordelijk voor de eigen maatschappelijke participatie.
- Samenwerking met individuen, ondernemingen, verenigingen en organisaties is vanzelfsprekend. Wij nemen het voortouw in het aangaan van deze dialoog.
- Om onze bedrijfsvoering slagvaardiger te maken nemen we weloverwogen risico's (van rechtmatig naar doelmatig werken).
- Voorliggende voorzieningen maken integraal onderdeel uit van het voorzieningenaanbod dat de gemeente levert aan inwoners; de gemeente voert regie in de bewaking van deze samenhang (Sociaal Makelpunt).
- Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening staat hoog in het vaandel.

Grote ontwikkelingen

Er is een aantal grote landelijke en regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op de programmabegroting. De belangrijkste ontwikkelingen worden hier geschetst.

Sociaal Makelpunt

Het college heeft in 2012 een start gemaakt met het Sociaal Makelpunt om onder andere de dienstverlening richting de burger meer integraal te organiseren. Dit wordt in 2013 verder doorontwikkeld en geïmplementeerd. Daarmee wordt de samenhang tussen de programma's Jeugd, Sport & Onderwijs, Zorg & Welzijn en Werk & Inkomen sterker geborgd. Het Sociaal Makelpunt wordt in een eigen paragraaf in het programma Werk & Inkomen beschreven, maar gaat dwars door deze programma's heen.

Het Nieuwe Werkbedrijf

Er is nog een regionale grote ontwikkeling die van invloed is op het programma Werk en Inkomen. Het betreft een organisatieverandering waarbij het samenwerkingsverband IASZ met ingang van de datum van ontstaan van Het Nieuwe Werkbedrijf ophoudt te bestaan. Het is de bedoeling dat er dan gestart wordt met Het Nieuwe Werkbedrijf (HNW) als uitvoeringsorganisatie. In HNW gaan de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Montfoort, Oudewater en Woerden gezamenlijk de werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen uitvoeren. HNW is daarbij een samenvoeging van de drie huidige uitvoeringsorganisaties (Werk en Inkomen Bodegraven-Reeuwijk, IASZ (deels) en De Sluis).

HNW zet in op het ontschotten van doelgroepen en dienstverlening, een sterke focus op werk en een goede betrokkenheid van de werkgevers. In een dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen de gemeente en HNW staat aangegeven hoe HNW gaat presteren op de uitvoering van de producten Werk, Inkomen, Besluit Bijstand Zelfstandigen (BBZ) en Wet op de Sociale Werkvoorziening (WSW). In de DVO staan uitvoeringsafspraken over de regievoering, dienstverlening aan klanten en de uitvoeringskosten. Dit wordt zo veel mogelijk concreet gemaakt met prestatie-indicatoren.

HNW moet leiden tot lagere uitvoeringskosten. Daar staat tegenover dat eenmalige investeringen en frictiekosten noodzakelijk zijn om de wijziging te kunnen doorvoeren. Op het moment van schrijven van de programmabegroting 2013 wordt HNW nog verder uitgewerkt door een intergemeentelijke projectgroep, onder leiding van een kwartiermaker/beoogd directeur.

Wet Werken Naar Vermogen

De grote landelijke (externe) ontwikkeling was de voorgenomen Wet Werken naar Vermogen. Met de val van het kabinet in april 2012 en de verkiezingen in september 2012 is bij het schrijven van de programmabegroting nog onzeker wat hiermee gaat gebeuren. Op diverse aspecten voor de onderdelen werk, inkomen en WSW zijn er vanuit het Rijk nog wijzigingen mogelijk:

- Wetgeving
- beschikbare budgetten
- door de gemeente te leveren producten / dienstverlening
- doelgroepen die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

Hier komt op zijn vroegst in de tweede helft van 2012 meer duidelijkheid over. De benodigde beleidsontwikkeling op gemeenteniveau zal daarop volgen.

Wijziging Wet Inburgering

Een tweede landelijke ontwikkeling is het vervallen van de Wet Inburgering per 1 januari 2013. We financieren alleen nog inburgeringsactiviteiten die noodzakelijk zijn voor de toeleiding naar werk. Hierbij wordt zo veel mogelijk ingezet op samenwerking met het sociaal maatschappelijk middenveld. Resterende werkzaamheden in het kader van de inburgering worden per 2013 uitgevoerd binnen het product Werk.

Opzet programmabegroting

De genoemde grote ontwikkelingen zijn van invloed op de inhoud en uitwerking van de programmabegroting. Dat heeft de volgende consequenties:

- Beleidsontwikkeling op het gebied van Werk en Inkomen is sterk afhankelijk van wat er landelijk besloten gaat worden (Wet Werken Naar Vermogen). Aangezien daar nog grote onzekerheid over is, zijn over de beleidsontwikkeling WSW, BBZ, Werk en Inkomen nog geen prestaties in de begroting opgenomen.
- De wijze waarop de prestaties tot stand worden gebracht ("wat gaan we daarvoor doen"), is voor een aantal producten afhankelijk van de nadere uitwerking van Het Nieuwe Werkbedrijf en het Sociaal Makelpunt. Bij het schrijven van de programmabegroting wordt daar nog aan gewerkt. Daarom staat bij de producten Inkomen, BBZ, Werk en WSW aangegeven dat dit ingevuld wordt bij de uitwerking van het Sociaal Makelpunt en Het Nieuwe Werkbedrijf.

In de programmabegroting staan nu per product de doelstellingen voor 2013 benoemd (onder het kopje "wat willen we bereiken"). Deze worden vervolgens geconcretiseerd in prestaties (wat willen we bereiken, concreet). We benoemen eveneens uit welke (financiële) componenten deze producten zijn opgebouwd.

Sociaal Makelpunt

In 2012 is de ontwikkeling van het Sociaal Makelpunt gestart. Het sociale makelpunt gaat werken met een ontschot gezinsbudget en heeft de regie en het mandaat dit in te zetten via opdrachten aan uitvoerders. De klantregie wordt centraal belegd bij het sociale makelpunt, dat voor alle cliënten en voor alle hulp- en dienstverlening de coördinatie heeft en er zicht op houdt welke instanties betrokken zijn.

Er wordt gewerkt volgens het principe één gezin, één plan, één regisseur en één budget, waarbij het gezin één aanspreekpunt (regisseur) heeft en het aantal betrokken hulpverleners en instellingen tot een minimum is beperkt. De hulpverleners worden er bij gehaald, gezinnen worden niet doorgeschoven.

Dit doen we door een integrale toegang te organiseren voor inwoners van Woerden die hulpvragen hebben omtrent participatie, zelfredzaamheid en het opvoeden en opgroeien van kinderen. Deze vraagstukken omvatten de beleidsterreinen van de Wet maatschappelijke ondersteuning, Werk & Inkomen en Schuldhulpverlening, maar ook domeinen als Begeleiding en Dagbesteding (AWBZ) en de Jeugdzorg. De ontwikkeling van het Sociaal Makelpunt gaat dan ook de programma's Jeugd, Onderwijs en Sport en Zorg & Welzijn aan. Om pragmatische redenen is er voor gekozen om het nu uit te werken in het programma Werk & Inkomen.

Wat willen we bereiken

- Eén gezin, één plan, één regisseur (sociaal makelaar) en één budget.
- We willen een integrale toegang voor inwoners die hulpvragen hebben omtrent participatie, zelfredzaamheid en het opvoeden en opgroeien van kinderen.
- We willen de eigen kracht en het eigen netwerk en de inzet van vrijwilligers daarbij stimuleren.
- We willen de regierol van de gemeente en daardoor van het gezin versterken.

Wat willen we bereiken concreet

- Alle aanvragen op de domeinen Werk & Inkomen en Wet maatschappelijk ondersteuning gaan via het sociaal makelpunt.
- Het aantal cliënten dat ondersteunt wordt door hun eigen netwerk en door vrijwilligers neemt toe in 2013 met minimaal 30 cliënten.
- In 2014 een integrale toegang voor het gehele gemeentelijke sociale domein. Per 1 januari 2013 wordt er voor 70 multi-probleem gezinnen in onze gemeente gewerkt met de methodiek één gezin, één plan en één regisseur.

Wat gaan we daarvoor doen

- Een goed toegankelijk digitaal en telefonisch portaal van het sociaal makelpunt ;
- Communiceren over het sociaal makelpunt zodat dit bekend is bij inwoners;
- Verbeteren eigen kracht, eigen netwerk en de inzet van vrijwilligers;
- Verbeteren methodiek één gezin, één plan, één regisseur en één budget.

Inkomen

De kernelementen waaruit het product Inkomen is opgebouwd, zijn:

- Poortwachtersfunctie (beperking van de instroom van regelingen)
- Handhaving (waaronder fraudebestrijding, toetsing, debiteuren, terugvordering, verhaal)
- Dienstverlening (verbetering van de beheersbaarheid van en klantgerichtheid door vermindering van administratieve lasten).

Er zal een heroriëntatie plaatsvinden op de uitvoering. In de huidige situatie (2012) worden de poortwachtersfunctie en de handhaving in één organisatie vormgegeven. In 2013 is er sprake van een knip in het (aanvraag)proces tussen het Sociaal Makelpunt en HNW. Er zal veel energie gestoken worden in de inrichting van de organisaties om de functies naar behoren uit te voeren. De benoemde concrete doelen helpen om de gemeente inzicht te geven in de prestaties.

Ten aanzien van de concrete doelen wordt waar mogelijk gewerkt met benchmarkgegevens van de WWB benchmark (SGBO). Hierdoor kunnen we heldere prestatie-afspraken maken met de nieuwe organisatie(s).

Wat willen we bereiken

Een klantgerichte en rechtmatige dienstverlening voor de verstrekking van de uitkeringen.

Wat willen we bereiken concreet

Poortwachterfunctie:

- De poortwachtersfunctie is opnieuw ingericht op basis van de nieuwe samenwerking tussen het Sociaal Makelpunt en HNW.

Handhaving:

- Terugvordering (terughalen van teveel betaalde uitkeringen) en verhaal (verhalen van de onderhoudsplicht van de kinderen van WWB éénouder gezinnen op de ex-partner): de prestaties zijn minimaal gelijk aan het landelijk gemiddelde (benchmark WWB)
- 25 % van het uitkeringenbestand is gecontroleerd op rechtmatigheid.

Dienstverlening:

- 80% van de aanvragen worden binnen 10 werkdagen afgehandeld
- Klanttevredenheid wordt met minimaal een 7 gewaardeerd
- 98% van de WWB aanvragen voldoen aan de kwaliteitscriteria van onze dienstverlening.
- Er worden geen uitkeringen gedaan in het kader van de wet dwangsom

Wat gaan we er voor doen

Ter invulling aan (de projectorganisatie van) het Sociaal Makelpunt en Het Nieuwe Werkbedrijf

Inkomen financieel

Onderdeel (benamingen onder voorbehoud)

WWB/WWNV inkomensdeel	5.631.480
WKO	0
IOAW	182.0000
IOAZ	40.5000
Terugontvangen Inkomen	-150.0000
Totaal klantgebonden kosten	5.703.980

Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ)

Het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 (BBZ) is een zeer specifieke wetgeving die voor de uitvoering ervan een specialistische kennis vraagt. Deze dienstverlening is uitbesteed.

Wat willen we bereiken

Regie op een efficiënte uitvoering van de BBZ

Wat willen we bereiken concreet

- Alle WWB klanten zijn geïnformeerd en gescreend over de mogelijkheden BBZ

Wat gaan we daar voor doen

Ter invulling aan (de projectorganisatie van) het Sociaal Makelpunt en Het Nieuwe Werkbedrijf

BBZ financieel

Onderdeel

BBZ	149.000
Terugontvangen BBZ	-59.000
Totale klantgebonden kosten	90.000

Inkomensondersteunende regelingen

Onder de inkomensondersteunende regelingen vallen: individuele bijzondere bijstand, categoriale bijzondere bijstand, langdurigheidstoeslag en de declaratieregeling. Dit zijn regelingen die door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Daarnaast is Woerden aangesloten bij het Jeugdsportfonds Midden Nederland. Met de inzet van inkomensondersteunende regelingen wordt beoogd dat mensen met een laag inkomen (weer) gaan meedoen in de maatschappij. Zij krijgen hier immers financiële middelen voor. Algemeen uitgangspunt is dat we alert blijven op mogelijkheden om kosten te besparen zonder dat dit ten koste gaat van inwoners in de doelgroep.

Wat willen we bereiken

- Minimaal in stand houden van het huidige gebruik van de inkomensondersteunende regelingen met extra aandacht voor de doelgroepen kinderen in arme gezinnen, jongeren en ouderen.

Wat willen we bereiken concreet

- Het gebruik van de inkomensondersteunende regelingen is minimaal gelijk aan 2012.
- Er vallen geen kinderen buiten de boot door de overheveling van sportactiviteiten van kinderen vanuit de Declaratieregeling naar het Jeugdsportfonds.

Wat gaan we daar voor doen

- Ter invulling aan het Het Nieuwe Werkbedrijf en het Sociaal Makelpunt
- We monitoren de deelname van kinderen aan het Jeugdsportfonds.

Inkomensondersteunende regelingen financieel

Onderdeel

Bijzondere bijstand	647.748
Declaratieregeling	228.614
Terugontvangsten inkomensondersteuning	-20.400
Totaal klantgebonden kosten	855.962

Werk

Vanwege een zich terugtrekkende rijksoverheid en de afname van de rijkssubsidies wordt de gemeentelijke regie op het sociale domein steeds belangrijker. De nu optredende tekorten worden grotendeels gecreëerd door teruglopend rijksbudget WSW en participatiebudget.

Nieuw beleid en nieuwe uitvoeringspraktijk leidt voor de gemeenten tot:

- Meer taken
- Meer verantwoordelijkheid
- Meer (financiële) risico's
- Een regierol

Vooralsnog wordt gekozen voor een maatwerkenaanpak op de re-integratie. Basis is dat iedereen naar vermogen moet kunnen meedoen. Daar is onze dienstverlening op ingericht. Het betekent dat de individuele diagnose leidend is voor de inzet van onze middelen. Binnen de re-integratie is een extra focus op werk bij gezinnen met multiproblematiek.

In 2013 zal het ontwikkelen van de werkgeversbenadering een hoge prioriteit hebben. Werkgevers worden aangesproken op hun maatschappelijke betrokkenheid en de dienstverlening zal daarop worden afgestemd. Goede afstemming met werkgevers is van belang. Hiermee kunnen belemmeringen weggenomen worden, zodat mensen uit het uitkeringsbestand aan de slag kunnen.

Met het vervallen van de Wet inburgering vervalt de verantwoordelijkheid van gemeenten om voorzieningen aan te bieden. Nieuwkomers zijn vanaf 2013 zelf verantwoordelijk voor hun inburgering. Alleen inburgeringsactiviteiten die noodzakelijk zijn voor de toeleiding naar werk worden vanuit de gemeente gefinancierd.

Wat willen we bereiken

- Een resultaatgerichte dienstverlening.
- De dienstverlening aan de verschillende doelgroepen (Wsw, Wwb, WIJ, NUG'ers en Wajong) vanuit één methodiek bediend.
- Een effectieve inrichting van de werkgeversbenadering.

Wat willen we bereiken concreet

Resultaatgericht:

- 30% van de cliënten met een re-integratietraject stijgt binnen 12 maanden ten minste 1 trede op de participatieladder.
- De uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar betaald werk in 2013 is 10% van het aantal uitkeringsgerechtigden op 1-1-2013.
- Inverdieneffect door detachering wordt in 2013 met 15% verhoogd.

Eén methodiek:

- De methodiek is uitgewerkt qua proces en instrumentarium.
- Alle nieuwe cliënten krijgen binnen 4 weken een integrale diagnose, inclusief indeling op de participatieladder.
- 80% van de nieuwe cliënten wordt binnen 8 weken op een re-integratietraject geplaatst.

Werkgeversbenadering:

- Er is een lokaal marktwerkingsplan opgesteld met aandacht voor 'social return' en afgestemd op de arbeidsmarktregio Midden Utrecht.
- De werkgeversbenadering is ingericht en beschikt over het instrumentarium om belemmeringen bij werkgevers weg te nemen.

Wat gaan we daarvoor doen

Ter invulling aan (de projectorganisatie van) het Sociaal Makelpunt en Het Nieuwe Werkbedrijf.

Werk financieel

Onderdeel

Werktrajecten	1.215.9480
Participatietrajecten	53.0000
Jongerentrajecten	63.0000
Inburgeringsactiviteiten	194.050
Duale trajecten	19.5970
Totaal klantgebonden kosten	1.545.595

Schuldhelpverlening

Door de financiële crisis neemt het aantal mensen met financiële problemen en schulden toe. Dit heeft geleid tot een toename van het cliëntenbestand van Bureau schuldhelpverlening en het aantal verzoeken om een schuldregeling. Daarnaast is er steeds vaker sprake van cliënten met meerdere problemen tegelijk. Met ingang van 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) in werking getreden. De raad heeft in een beleidsplan vastgelegd hoe hij richting geeft aan de uitvoering van schuldhelpverlening. Daarin wordt ook verbinding gelegd met het project "Meedoen in een sterke samenleving" en het "sociaal makelpunt". De aanwezigheid van schulden in het gezin is een indicator voor meerdere problemen in een gezin. Schuldhelpverlening is daardoor een belangrijke signaleerder voor het sociaal makelpunt.

Wat willen we bereiken

- Mensen met financiële problemen krijgen de ondersteuning die past bij hun eigen situatie en mogelijkheden: zij worden aangesproken op hun eigen kracht en eigen netwerk.
- De rol van vrijwilligers wordt versterkt, ondersteund vanuit de professionele schuldhelpverlening.

- Inwoners met problematische schulden worden ondersteund naar een optimale financiële situatie, het liefst schuldenvrij.
- Als er sprake is van meervoudige problematiek, dan sluit de schuldhulpverlening aan bij een integrale aanpak.

Wat willen we bereiken, concreet

- Het aantal klanten dat door vrijwilligers wordt ondersteund neemt toe met 50% t.o.v. 2012.
- Het eerste gesprek met de schuldhulpverlener vindt plaats binnen 4 weken na aanmelding/aanvraag.
- Niet meer dan 10% van de mensen die een beroep doen op schuldhulpverlening haakt af.
- Het aantal hulpverzoeken van recidivisten neemt af ten opzichte van jaar 2012.
- Schuldhulpverlening heeft een duidelijke positie t.o.v. het "sociaal makelpunt" en is een belangrijke signaleerder.

Wat gaan we daarvoor doen

- Verder ontwikkelen van het managementinformatiesysteem; monitoring van de inzet van verschillende producten, de resultaten daarvan en de doorlooptijden.
- Implementatie van het werken met klantprofielen met een gedifferentieerd trajectaanbod.
- Doorontwikkelen van de samenwerking met Welzijn Woerden vanuit het project "Financiële zelfredzaamheid voor burgers door burgers".
- Aanhaken bij en verdere inbedding van uitvoering schuldhulpverlening in het concept "sociaal makelpunt".

WSW

Wat willen we bereiken

Uitgaven WSW blijven binnen de begroting.

Wat willen we bereiken concreet

- Het WSW-tekort volgens planning in de meerjarenbegroting van De Sluis in 3 jaar weggewerkt.

Wat gaan we daar voor doen

Ter invulling aan (de projectorganisatie van) Het Nieuwe Werkbedrijf.

7. WERK EN INKOMEN (FINANCIËN)**Financiële toelichting**

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 7 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Bijstandverlening	7.489	6.551	6.551	6.551	6.551
Sociale werkvoorziening	7.223	6.612	5.875	5.541	5.541
Minimabeleid	2.119	2.173	2.173	2.173	2.173
Maatschappelijke begeleiding en advies	1.237	1.260	1.260	1.260	1.260
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid	2.808	2.644	2.494	2.494	2.494
Zorg voor minderheden	0	0	0	0	0
Totaal lasten	20.876	19.240	18.353	18.019	18.019
Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Bijstandverlening	5.120	5.115	5.115	5.115	5.115
Sociale werkvoorziening	6.487	6.052	5.416	5.082	5.082
Minimabeleid	26	20	20	20	20
Maatschappelijke begeleiding en advies	5	5	4	4	4
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid	726	655	506	506	506
Totaal baten	12.364	11.847	11.061	10.727	10.727
Saldo Programma 7	8.512	7.393	7.292	7.292	7.292

Verklaring begroting 2013 ten opzichte van 2012

Het verschil tussen de begroting 2013 en de begroting 2012 is € 1220.000,- voordelig. Hieronder een toelichting van afwijkingen > € 50.000,-:

Bijstandsverlening

Het voordelig verschil 2013 t.o.v. 2012 wordt veroorzaakt doordat in de eerste bestuursrapportage 2012 de raming incidenteel is opgehoogd. Voor 2013 is structureel een bedrag opgenomen van € 660.000,- als exogene ontwikkeling.

Sociale werkvoorziening

In vergelijking met 2012 is rekening gehouden met een lagere rijksbijdrage. Omdat deze rijksbijdrage wordt doorebtaald is aan de lastenkant is eenzelfde bedrag opgenomen. De raming 2012 is € 6.487.017,-, jaarschijf 2013 is € 6.052.402,-, jaarschijf 2014 is € 5.416.118,- en vervolgens jaarschijf 2015 e.v. € 5.081.766,-. Tevens is aan de lastenkant een bijdrage in het nadelig exploitatietekort van De Sluis opgenomen van € 501.000,- voor 2013 en voor de jaren 2014 t/m 2016 € 400.000,- per jaar.

Minimabeleid

De hogere raming 2013 t.o.v. 2012 wordt veroorzaakt door een hogere doorbelasting eigen organisatie. De budgetten zijn conform de beleidslijn.

PROGRAMMABEGROTING 2013

Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid

De lagere raming in 2013 aan zowel de lasten- als de batenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door het onderdeel Inburgering. Deze raming loopt terug van € 251.774,- in 2012 naar € 111.550,- in 2013 en nul in 2014. De rijksbijdrage van het W-deel is in 2013 geraamd op € 543.545,- en vanaf 2014 op € 505.900,-.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2013-2016 wordt verwezen naar de bijlagen.

8. FINANCIEN EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

1. Algemeen

Wat willen we bereiken

Een 'gezond huishoudboekje'(collegedoel), oftewel een duurzame, goede, evenwichtige financiële positie met een sluitende (meerjaren)begroting. Verder heeft Woerden een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de beleidskeuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet

- Sluitend meerjarenperspectief 2013-2016.
- Handhaven van een plaats in de top-5 van de financiële ranglijst van gemeenten in de provincie Utrecht in 2013 (nu positie 4).
- Verder verbeteren inzicht in "Going Concern en nieuw beleid".

Wat gaan we daarvoor doen

- Strakke naleving van de richtlijnen Financial Good Governance (budgetbeheer):
Saldering en opvang tegenvallers in principe binnen het betreffende programma (i.p.v. aanspreken post onvoorzien).
Meevallers gaan rechtstreeks naar de Algemene Reserve.
Sturing op nut en noodzaak (omvang) van reserves en voorzieningen.
- Beperking van de jaarlijkse budgetoverhevelingen.
- Budgetcyclus projectmatig aanpakken.
- Interne controle optimaliseren.
- Opstellen van een 'Begroting In een Oogopslag (BIO)'.
Verhogen van de kwaliteit van de financiële informatievoorziening.
- Verhogen kwaliteit budgethouders.
- Vernieuwde risicomanagement toepassen.
- Toepassen nieuwe treasury-richtlijnen (Wet Hof/sturen op kasgeld).

2. Meerjarenraming bestaand beleid Programma 8 (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	40	56	54	53	51
Beleggingen	17	15	15	15	15
Algemene uitkering gemeentefonds	8	9	9	9	9
Algemene baten, lasten en onvoorzien	418	1510	1131	2269	2876
Wet WOZ	347	372	371	371	370
Plaatselijke belastingen	244	250	250	250	244
Saldo van de productiemiddelen en productiecentra	598				
Saldo voor stemming resultaat					
Mutaties reserves en voorzieningen Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu					
Mutaties reserves en voorzieningen Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur	2.186	1.599	1.534	1.118	1.003
Mutaties reserves en voorzieningen Jeugd, Sport en onderwijs	371	295	296	297	298
Mutaties reserves en voorzieningen Programma Werk en Inkomen					
Mutaties reserves en voorzieningen Programma Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	2.704	6.648	4.152	4.169	4.185
Saldo van de rekening na bestemming					
Totaal lasten	6.933	10.754	7.812	8.551	9.054

PROGRAMMABEGROTING 2013

Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2012	2013	2014	2015	2016
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	503	1.638	1.638	1.638	1.638
Beleggingen	240	261	261	261	261
Bespaarde rente	4.527	4.838	4.678	4.275	4.149
Algemene uitkering gemeentefonds	43.544	43.167	43.642	42.621	43.603
Algemene baten, lasten en onvoorzien	220				
OZB Gebruikers	1.219	1.219	1.219	1.219	1.219
OZB Eigenaren woningen	7.439	7.537	7.640	7.646	7.646
Toeristenbelasting	50	50	50	50	50
Hondenbelasting	149	160	160	160	160
Precario	121	121	121	121	121
Plaatselijke belastingen	18	18	18	18	18
Saldo van de productiemiddelen en productiecentra	58				
		2.535	983	2.636	3.237
Mutaties reserves en voorzieningen Bestuur en Organisatie	180				
Mutaties reserves en voorzieningen Ruimtelijke Ordening, wonen en grote projecten	451	144	127	110	93
Mutaties reserves en voorzieningen Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	697	622	622	622	622
Mutaties reserves en voorzieningen Beheer Openbare Ruimte en infrastructuur	1.650	3.518	11.433	4.356	519
Mutaties reserves en voorzieningen Jeugd, Sport en Onderwijs	454				
Mutaties reserves en voorzieningen Zorg en Welzijn	61				
Mutaties reserves en voorzieningen Werk en Inkomen	498				
Mutaties reserves en voorzieningen Financiën en Algemene dekkingsmiddelen	1.761	4.005	1.056	1.063	872
Totaal baten	63.840	69.833	73.647	66.796	64.208
Saldo Programma 8	-56.907	-59.079	-65.835	-58.245	-55.154

3. Uitkomsten (meerjaren)begroting 2013-2016

De (meerjaren)begroting is in definitieve vorm opgesteld.

Dit leidt tot de volgende financiële opstelling (bedragen x € 1.000):

	2013	2014	2015	2016
Saldo primaire (basis) begroting 2013-2016	-1.295	1.162	283	101
af: vervangingsinvesteringen	-35	-110	-132	-243
af: exogene ontwikkelingen	-959	-839	-839	-851
af: bestaande ontwikkelingen geactualiseerd	-198	-1.114	-1.801	-2.089
af: nieuwe ontwikkelingen 2013-2016	-48	-82	-147	-154
Af: ontwikkelingen gemeentefonds 2014-2016	0	-900	-900	-900
subtotaal:	-2.535	-1.883	-3.536	-4.136
bij: dekkingsplan 2013-2016	2.543	2.631	3.536	4.200
Saldo 2013-2016	8	748	0	64

Voor een specificatie zie bijlagen.

4. Uitgangspunten voor de begroting 2013 en meerjarenramingen 2014-2016**Prijsstijgingen**

De prijsstijging voor 2013 is in principe zoals die verwacht wordt in de junicirculaire 2012 van het gemeentefonds. Dit betreft de prijsmutatie BBP (Bruto Binnenlands Product). In de junicirculaire 2012 is uitgegaan van een prijsmutatie BBP voor 2013 van 1,5%.

In de jaarschijf 2013 van de programmabegroting 2013-2016 is uitgegaan van een verhogingspercentage van 0%. Ter compensatie staat de vermindering van de stelpost Bezuinigingstaakstelling op de bedrijfsvoering van € 250.000,- en de taakstelling Stelpost aanbestedingsvoordelen 2013 van € 162.650,-. Met ingang van 2014 resteert nog een stelpost Te realiseren aanbestedingsvoordelen van € 200.000,-. Voor de jaren 2014 tot en met 2016 geldt als uitgangspunt dat uitgavenstijgingen als gevolg van inflatie worden gecompenseerd door inkomstenstijging als gevolg van inflatie. Dit geldt ook voor de verhoging van de (welzijns)subsidies.

Voor de raming van de bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen wordt uitgegaan van de begrotingen 2013 en meerjarenbegroting van de betreffende GR.

Loonkostenstijgingen

Conform het akkoord CAO voor gemeenteamtbanen is in de begroting 2013 uitgegaan van een stijging van de loonsom met 2% (inhaalslag 2012). De CAO loopt tot 31 december 2012. Voor 2013 en verder wordt voorshands uitgegaan van de 0-lijn.

Ontwikkeling aantallen woningen en inwoners

Basis is het werkelijk aantal inwoners en woningen per 1 januari 2012 (CBS). Vervolgens is geprognosticeerd de groei in het aantal woonruimten over 2012 tot en met 2016. Op deze groei wordt – op basis van een gemiddelde woningbezetting van 1,2 personen – de meerjarige groei van het inwoneraantal berekend.

Voor het opstellen van de begroting 2013-2015 wordt uitgegaan van de volgende aantallen inwoners en woningen per 1 januari.

Aantal inwoners

Jaar	Inwoners	Toename
2012	50.072	
2013	50.312	240
2014	50.552	240
2015	50.792	240
2016	51.032	240

Aantal Woningen

Jaar	Woningen	Toename
2012	19.891	
2013	20.091	200
2014	20.291	200
2015	20.491	200
2016	20.691	200

Rentepercentage en afschrijvingstermijnen

In de meerjarenbegroting is voor de jaren 2013 en 2014 rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

Renteomslagpercentage:	3,75
Rente nieuwe investeringen:	3,75
Rente grondbedrijf:	4,25
Rente kort geld	1,00

Het eerste jaar van investering wordt geen rente berekend.

PROGRAMMABEGROTING 2013

Ten opzichte van de begroting 2012 is dit een verlaging met 0,5% (m.u.v. rente kort geld). Omdat deze verlaging van het percentage administratief technisch niet meer direct bij de betreffende begrotingsposten kon worden verwerkt is hiervoor een (voordelige) stelpost opgenomen van € 150.000,- in programma 8. Voor de jaren 2015 en 2016 wordt voorshands uitgegaan van de percentages, zoals deze in de begroting 2012 zijn gehanteerd. Afhankelijk van alle renteontwikkelingen kan volgend jaar opnieuw een beoordeling plaatsvinden van de dan te hanteren rentepercentages.

De voorgestelde verlaging wordt veroorzaakt door de lage rentestand a.g.v. de economische crisis. De lage rentestand is het enige voordeel van deze crisis. Hier tegenover staan echter nadelen in de begroting, bijv. lagere opbrengst bouwleges en hoge uitgaven in het sociale domein. Deze zijn structureel verwerkt in de begroting, omdat een rentestand altijd van veel meer factoren afhankelijk is.

De renteomslag wordt bepaald door het totaalbedrag van de diverse rentecomponenten (rente langlopende geldleningen, rente kortlopende leningen, rente eigen financieringsmiddelen) te delen op de boekwaarde van de investeringen op 1 januari van het jaar. Een eventueel positief of negatief verschil ten opzichte van het renteomslagpercentage wordt verrekend met de reserve renterisico. Hierdoor wordt de rentegevoeligheid van de begroting c.q. rekening geneutraliseerd.

Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen zijn conform de notitie Afschrijvingsbeleid, zoals deze is vastgesteld in een vergadering van de raad van december 2003. De laatste herziene notitie is vastgesteld in de vergadering van de raad van december 2010. Hierin is mede bepaald dat in het eerste jaar van investering geen afschrijving plaatsvindt. Onderzocht is wat de voordelen zijn voor wat betreft de kapitaallasten, de nieuwe financieringsbehoefte en de exploitatielasten bij het toepassen van de nieuwe, binnen de BBV-normen toegestane, afschrijvingstechnieken. De resultaten hiervan zijn verwerkt in een herziene notitie Afschrijvingsbeleid, welke gelijktijdig met het vaststellen van de programmabegroting 2013 wordt vastgesteld. De resultaten zijn reeds verwerkt in het dekkingsplan 2013-2016.

De zogenaamde Bravo-projecten worden in één keer afgeschreven ten laste van de reserve Infrastructurele werken.

Kapitaallasten

In de begroting 2013 en meerjarenraming 2014-2016 is rekening gehouden met vrijvallende kapitaallasten. De volgende bedragen zijn opgenomen (bedragen afgerond op € 1.000; - is ten gunste van; + ten laste van):

<i>Jaar</i>	<i>Bedrag kapitaallasten</i>	Totale vrijval/toename op jaarbasis	Vrijval Budgettair neutraal	vrijval/toename tgv/tlv resultaat op jaarbasis
2013	20.974			
2014	28.106	+7.132	+7.427	-295
2015	20.757	-7.349	-7.068	-281
2016	16.579	-4.178	-3.923	-255

De grote mutaties hebben betrekking op de geraamde investeringen in de Bravo-projecten 3,6a/6b en 8. Deze worden in een keer afgeschreven ten laste van de reserve Infrastructurele werken.

Post Onvoorzien

De raming is gebaseerd op de minimale norm van de provincie Utrecht van € 2,50 per inwoner.

Dividend

In de begroting 2013 is te ontvangen dividend geraamd van Vitens (€ 120.700,-) en de Bank Nederlandse Gemeenten (€ 140.000,-). Het bedrag aan dividend Bank Nederlandse gemeenten is € 60.000,- naar beneden bijgesteld op gelet op de recente ontwikkelingen in de bankensector en op basis van de laatste dividenduitkering over 2011.

PROGRAMMABEGROTING 2013

Lokale heffingen

Voor een overzicht van de lokale heffingen/lasten wordt verwezen naar de betreffende paragraaf in deze programmabegroting.

Algemene uitkering

In de (meerjaren)begroting 2013-2016 zijn voor de algemene uitkering de volgende bedragen opgenomen:

Jaar	Bedrag
2013	€ 39.849.556
2014	€ 40.323.993
2015	€ 39.302.849
2016	€ 40.285.459

Daarnaast is de integratie uitkering Wmo geraamd op € 3.3176.917,-.

Genoemde bedragen zijn gebaseerd op de juni-circulaire 2012. In deze circulaire wordt sterk benadrukt dat het meerjarenperspectief met veel onzekerheden is omgeven en optimistisch van aard is. Zoals in het juni-overleg al is aangegeven wordt uitgegaan van een verdere korting op het gemeentefonds van € 900.000,- voor de jaren 2014, 2015 en 2016.

5. Reserves en weerstandsvermogen

In de begrotingsvoorschriften wordt gesproken over het resultaat voor bestemming en resultaat na bestemming. Het verschil wordt veroorzaakt door toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Artikel 17 BBV geeft aan hoe resultaatbestemming in de begroting wordt verwerkt. In het overzicht van baten en lasten worden de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves elk afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Overeenkomstig de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten moeten dus eerst alle lasten en baten van de programma's worden weergegeven. Vervolgens wordt het resultaat bepaald en daarna pas de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Hierna wordt het resultaat na bestemming bepaald.

In onderstaand overzicht zijn de toevoegingen en onttrekkingen per reserve aangegeven, gesplitst in een rentebedrag en een begrotingsbedrag. Het rentebedrag in onderstaand overzicht is nog gebaseerd op 4,25%. Er is nog geen rekening gehouden met een (tijdelijke) verlaging naar 3,75% voor de jaren 2013 en 2014.

Toevoegingen	Rente	Begrotingsbedrag	Totaalbedrag	Programma
VCP	0	300.338	300.338	4
Riolering	64.244		64.244	4
Afvalstoffen	0	420.076	420.076	4
Infrastructurele werken	814.226		814.226	4
Egalisatiereserve	8.090	6.981	15.071	5
Schoolgebouwen buitenkant		250.089	250.089	5
Subregionale gelden	17.094		17.094	5
Onderwijskansenbeleid	10.677		10.677	5
Inventaris gymnastiekonderwijs	2.199		2.199	5
Algemene reserve	1.369.967	2.419.635	3.789.602	8
Grondbedrijf	880.835		880.835	8
Vitens	15.927		15.927	8
Dekking kapitaallasten	342.294		342.294	8
Renterisico		1.619.196	1.619.196	8
Totaal toevoegingen	3.525.553	5.016.315	8.541.868	

PROGRAMMABEGROTING 2013

Onttrekkingen	Begrotingsbedrag	Programma
Parkeren	614.506	3
Riolering	544.065	4
Infrastructurele werken	2.554.125	4
Groenfonds	7.500	3
VCP	419.609	4
Nadeel gebouwen	143.782	2
Vitens	55.927	8
Meerjarenperspectief	303.735	8
Renterisico	2.115.900	8
Dekking kapitaallasten	1.429.438	8
BTW-compensatiefonds	100.000	8
	8.288.587	

Het rentebedrag van de reserve Structurele dekking exploitatie van € 1.157.900,- (gewijzigde rentepercentage van 3,75 %) wordt gebruikt als structureel dekkingsmiddel van de begroting en is niet in bovenstaand overzicht opgenomen.

In meerjarenperspectief geeft de ontwikkeling van de totale stand van zaken van de reserves het volgende beeld te zien. Hierbij is alleen rekening gehouden met besluiten genomen door uw raad. De reserve Afvalstoffenheffing ondergaat nog wijziging als gevolg van het Afvalbeheerplan. Uitgangspunt is dat het saldo van de reserve Afvalstoffenheffing niet mag toenemen.

STAAT VAN RESERVES 2013 t/m 2016 (bedragen x € 1.000)					
Naam reserve/voorziening	Saldo 01-01-13	Saldo 01-01-14	Saldo 01-01-15	Saldo 01-01-16	Saldo 01-01-17
RESERVES					
A. Algemene reserves					
Algemene reserve	9.902	13.692	14.592	13.092	13.992
Meerjarenperspectief	304	0	0	0	0
Algemene reserve grondbedrijf	4.518	5.399	6.322	7.288	8.300
Totaal A	14.724	19.091	20.914	20.380	22.292
B. Bestemmingsreserves					
Reserve afvalstoffenheffing	3.360	3.780	4.209	4.643	5.105
Reserve riolering	1.512	1.032	686	463	353
Totaal B	4.872	4.812	4.895	5.106	5.458
C. Overige bestemmingsreserves					
a. vereveningsreserves					
Bestemmingsplannen	100	100	100	100	100
WMO	939	939	939	939	939
VCP	907	787	678	579	489
Ibor	830	830	530	530	530
Renterisico	2.117	1.620	1.620	1.620	1.620
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	3.179	3.179	3.179	3.179	3.179
Revitalisering wijken/bedrijfsterreinen	541	541	0	0	0
Inventaris zwembaden	186	186	186	186	186
Parkeren	3.640	3025	2.411	1.796	1.182

PROGRAMMABEGROTING 2013

b. overige					
Structurele dekking exploitatie	30.877	30.877	30.877	30.877	30.877
BTW-compensatiefonds	297	197	97	0	0
Groenfond	154	147	139	132	124
Infrastructurele werken	19.158	17.418	7.525	4.141	4.317
Herstructurering Schilderskwartier	1.250	1.250	1.250	0	0
Achtergestelde lening Vitens	375	335	295	255	215
Dekking kapitaallasten	8.054	6.967	6.361	5.718	5.140
Nadeel gebouwen	773	629	502	392	299
Totaal C	73.377	69.027	56.689	50.444	49.197
c. onderwijsreserves					
Egalisatiereserve Woerden	190	205	221	238	255
Schoolgebouwen buitenkant	250	250	250	250	250
Afwikkeling vakonderwijs	35	35	35	35	35
Inventaris gymn. Onderwijs	52	54	56	59	61
Subregionale gelden	402	419	437	456	475
Onderwijskansenbeleid (vrije deel)	402	402	402	402	402
Onderwijskansenbeleid (geoomerkt)	251	262	273	285	297
Totaal	1.582	1.627	1.674	1.725	1.775
TOTAAL reserves	94.555	94.557	84.172	77.655	78.722
D. Voorzieningen					
Verlofrechten	311	96	96	96	96
Pensioen (oud)wethouders	2.760	2.711	2.649	2.578	2.508
Totaal voorzieningen	3.071	2.806	2.744	2.674	2.604

De vermindering van het totaalbedrag reserves wordt vnl. veroorzaakt door de reserve Infrastructurele werken. De kosten van uitvoering van de (Bravo)projecten, die uit deze reserve worden gedekt, worden jaarlijks aan deze reserve onttrokken. Op grond van de begrotingsvoorschriften mogen investeringen met een maatschappelijk nut jaarlijks ten laste van de reserve worden gebracht.

Op de reserve revitalisering wijken/bedrijfsterreinen is besloten om € 400.000 ter beschikking te stellen voor Honthorst. Zodra dit project is afgerond wordt dit bedrag op de reserve in mindering gebracht.

Op grond van de verordening artikel 212 Gemeentewet biedt het college jaarlijks de (bijgestelde) nota reserves en voorzieningen aan ter vaststelling door de raad. Indien van toepassing komen aan de orde:

- Vorming en vrijval van reserves
- Vorming en vrijval van voorzieningen
- Toerekening en verwerking van de rente over de reserves.

De raad stelt deze nota uiterlijk 15 november vast.

Met ingang van de programmabegroting 2006 is ervoor gekozen om geen afzonderlijke nota op te stellen, maar deze geïntegreerd op te nemen in de programmabegroting. Dit om een betere integrale afweging te kunnen maken. Het onderdeel Reserves in de programmabegroting wint hierdoor aan kwaliteit en er is niet langer sprake van een overlap met een nota. De datum van 15 november komt overeen met de wettelijke datum van uiterste vaststelling van de begroting.

Met ingang van 1 januari 2004 zijn de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften in werking getreden, het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten en Provincies. In dit besluit worden definities gegeven van reserves en voorzieningen.

Reserves worden onderscheiden naar:

- Algemene reserves;
- Bestemmingsreserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven te worden;
- Overige bestemmingsreserves.

De raad is het bevoegde orgaan om te besluiten over toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves.

Onder algemene reserves wordt verstaan algemeen vrij beschikbare reserves.

De gemeente Woerden kent 3 algemeen vrij beschikbaar reserves, namelijk:

- Algemene reserve
Functie/doel: buffer voor calamiteiten en exploitatietekorten en het neutraliseren van negatieve reserves.
Raming saldo 1 januari 2013 € 9.902.28,-
- Reserve meerjarenperspectief
Functie/doel: dekking van incidentele prioriteiten vanuit de programmabegroting 2009 voor de jaarschijven t/m 2011. Er is van uitgegaan dat deze prioriteiten worden afgewikkeld, zodat de reserve in 2013 wordt opgeheven. Het saldo wordt dan overgeheveld naar de Algemene reserve. Raming saldo 1 januari 2013 € 303.735,-.
- Algemene reserve grondbedrijf
Functie/doel: dekking voor eventuele nadelige saldo's bouwgrondexploitaties.
Raming saldo 1 januari 2013 € 4.518.502,-.

De reserve Afvalstoffenheffing en de reserve Riolering zijn ondergebracht bij de bestemmingsreserves. Mogelijke overschotten/tekorten worden verrekend via de betreffende reserves met als doel al te grote tariefschommelingen te voorkomen. Uitgangspunt bij deze heffingen is en blijft 100% kostendekkendheid.

De reserve Afvalstoffenheffing ondergaat nog wijziging als gevolg van het Afvalbeheerplan. Uitgangspunt is dat het saldo van de reserve Afvalstoffenheffing niet mag toenemen.

De overige bestemmingsreserves zijn reserves met een bepaald specifiek doel, waarvan alleen de raad bevoegd is de bestemming te wijzigen. De Onderwijsreserves zijn opgenomen als aparte subcategorie bij overige bestemmingsreserves.

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om te besluiten over toevoegingen en/of onttrekkingen aan voorzieningen.

Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen

Een aantal reserves heeft betrekking op zogenaamde gesloten circuits. Eventuele over- of overschrijdingen worden verrekend in de jaarrekening. Tussentijds vindt normaliter geen bijstelling plaats. Dit betreft de reserves afvalstoffenheffing, rioolrechten, VCP, Vitens, Wmo, parkeren, bestemmingsplannen, Ibor, renterisico en onderhoud gemeentelijk vastgoed.

Reserves en voorzieningen met een negatief saldo zijn niet toegestaan. Indien deze situatie toch ontstaat, wordt via een bijdrage uit (een van) de algemene reserves het saldo weer op nul gebracht.

Per reserve/voorziening is een specificatieformulier beschikbaar, waarin het doel en het verloop wordt aangegeven. Jaarlijks wordt gekeken naar het bestaansrecht, de noodzaak en de relatie tussen de stand van de reserve/voorziening en het doel.

De vorming en vrijval van reserves

Er worden geen voorstellen gedaan om te komen tot de vorming dan wel opheffing van een reserve op basis van nieuwe beleidsuitgangspunten. Indien van toepassing gebeurt dit via aparte voorstellen aan de raad. In 2013 wordt alleen de reserve Meerjarenperspectief opgeheven.

De vorming en vrijval van voorzieningen

Er worden geen voorstellen gedaan om te komen tot de vorming dan wel opheffing van een voorziening op basis van nieuwe beleidsuitgangspunten.

De toerekening en verwerking van de rente over de reserves

Het rentepercentage is gelijk aan het renteomslagpercentage. De rente van de reserve Structurele dekking exploitatie wordt gebruikt als structureel dekkingsmiddel van de begroting. De rente van de reserves Algemene reserve, reserve grondbedrijf, riolering, infrastructurele werken, Vitens, dekking kapitaallasten incl. Onderwijs, egalisereserve onderwijs, inventaris gymnastiekonderwijs, subregionale gelden en onderwijskansenbeleid (geoomerkt deel) wordt toegevoegd aan deze betreffende reserve. De rente van de overige reserves en voorzieningen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Maximumsaldo reserves

Conform de vastgestelde notitie Good Governance (G2) zijn enkele reserves gebonden aan een maximaal saldo. Indien het saldo wordt overschreden, komt dit bedrag ten gunste van de Algemene reserve. In de begroting 2013 is dit van toepassing op de reserve renterisico. Deze reserve is gemaximaliseerd op € 1.620.000,-. Het geraamde meerbedrag van € 2.115.900,- is overgebracht naar de Algemene reserve.

6. Onvermijdelijke ontwikkelingen 2013-2016

De onvermijdelijke ontwikkelingen zijn opgenomen in de bijlagen.

7. EMU-saldo

Gemeenten zijn verplicht een sluitende begroting te hebben, dat wil kort samengevat zeggen dat de baten ten minste voldoende moeten zijn om de lasten te kunnen dragen. Geen tekort dus op gemeentelijk niveau. In de Europese Unie zijn afspraken gemaakt hoe het EMU-tekort moet worden berekend. Dit om de cijfers tussen de landen beter te kunnen vergelijken. Deze afspraken (in Nederland opgenomen in de zogenaamde Informatie voor derden –lv3-) betekenen ook dat het EMU-saldo op een andere wijze wordt berekend dan hoe de gemeenten zelf hun begroting opstellen.

Een voorbeeld. Indien een nieuw stadhuis € 10 miljoen kost, telt dit bedrag in een jaar volledig mee bij het EMU-saldo. In de begroting en rekening van gemeenten wordt dit bedrag verdeeld over het aantal jaren dat het gebouw naar schatting meegaat (de afschrijvingsperiode). Doordat met twee methoden wordt gewerkt, ontstaan er dus twee uitkomsten.

Gemeenten werken met het baten-lastenstelsel. Het EMU-saldo wordt gemeten op kasbasis. Er vindt dus een andere behandeling plaats van onder meer investeringen en aankopen van grond. Door deze andere behandeling kan een sluitende begroting op basis van het baten-lastenstelsel toch leiden tot een EMU-tekort.

In het kader van de beheersing van het EMU-saldo zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk en de lokale overheden. Met ingang van het begrotingsjaar 2006 moeten de lokale overheden een raming van het eigen EMU-saldo opnemen. In de begroting 2013 betreft dit de jaren 2012, 2013 en 2014.

PROGRAMMABEGROTING 2013

Het EMU-saldo voor de gemeente Woerden moet als volgt worden berekend (bedragen x € 1.000). De kolom 2012 is conform de vastgestelde primaire begroting 2012.

Omschrijving	+ of -	2012	2013	2014
Exploitatiesaldo voor toevoeging/onttrekking reserves		+5.320	+ 261	-3.948
Afschrijvingen	+	7.021	10.926	18.561
Bruto dotaties aan voorzieningen	+	0	0	0
Investerings in materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	7.945	-12.036	-23.676
Aankoop grond, bouw-, woonrijp maken e.d.	-	10.247	7.815	5.668
Opbrengsten uit verkoop van grond	+	11.267	9.827	15.627
Berekend EMU-saldo gemeente Woerden	+	5.416	1.163	896

Het EMU-saldo over het 1^e kwartaal 2012 bedroeg € 2.398 en over het 2^e kwartaal 2012 €17 (bedragen x 1.000).

Budgetautorisatie

Lasten Programma's		2013	2014	2015	2016
1 Bestuur en Organisatie	Primair 2013	10.064.435	10.087.151	9.774.046	9.765.523
2 Ruimtelijke Ordening, wonen en Grote projecten	Primair 2013	8.347.882	8.290.136	8.252.067	8.204.337
3 Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	Primair 2013	7.443.988	7.389.142	7.388.657	7.370.338
4 Beheer Openbare Ruimte en infrastructuur	Primair 2013	24.268.955	31.574.350	24.407.244	21.653.518
5 Jeugd, Sport en Onderwijs	Primair 2013	13.633.236	13.638.188	13.621.380	13.619.215
6 Zorg en Welzijn	Primair 2013	10.929.438	10.876.432	10.875.324	10.870.490
7 Werk en Inkomen	Primair 2013	19.240.657	18.353.591	18.019.346	18.019.346
8 Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	Primair 2013	10.724.498	7.812.428	8.549.655	9.054.184
Totaal lasten		104.653.089	108.021.418	100.887.719	98.556.951
Baten Programma's					
1 Bestuur en Organisatie	Primair 2013	1.027.084	1.039.084	1.047.584	1.047.584
2 Ruimtelijke Ordening, wonen en Grote projecten	Primair 2013	4.546.901	4.546.901	4.346.901	4.346.901
3 Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	Primair 2013	2.794.777	2.894.777	2.894.777	2.894.777
4 Beheer Openbare Ruimte en infrastructuur	Primair 2013	10.901.608	11.129.479	11.372.162	11.630.620
5 Jeugd, Sport en Onderwijs	Primair 2013	2.483.932	2.483.932	2.483.932	2.483.932
6 Zorg en Welzijn	Primair 2013	1.218.861	1.218.861	1.218.861	1.218.861
7 Werk en Inkomen	Primair 2013	11.847.307	11.061.578	10.726.976	10.726.726
8 Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	Primair 2013	67.297.452	72.663.715	64.160.1330	60.971.047
Totaal baten Programma's		102.117.922	107.038.327	98.251.326	95.320.448
Saldo baten - lasten		-2.535.167	-983.091	-2.636.393	-3.236.503
Bij: dekkingsplan		2.543.250	2.630.836	3.536.373	4.200.277
Bij ontwikkelingen primair (OZB/gemeentefonds)		0	-900.000	-900.000	- 900.000
afrondingsverschillen vanuit primaire programma's					
Saldo (+is positief)		8.083	747.745	-20	63.774
Zitten al in de begroting 2013 e.v. verwerkt					
af: vervangingsinvesteringen		35.500	110.145	131.624	242.826
af: exogene ontwikkelingen		959.000	839.000	839.000	851.000
af: bestaande ontwikkelingen geactualiseerd		197.900	1.113.815	1.801.583	2.089.071
af: nieuwe ontwikkelingen 2013-2016		48.275	82.295	147.560	154.070
Totaal af:		1.240.675	2.145.255	2.919.767	3.337.467

Overzicht van incidentele baten en lasten

	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016
Incidentele lasten				
Bestuur en organisatie:				
KCC	3.177	3.177	0	0
Continue Verbeteren	200.000	200.000	0	0
Gebiedsmonitor leefbaarheid en veiligheid	0	20.000	0	20.000
Verkeerslichtinstallaties	110.000	0	0	0
Printers BS/balie	17.500	0	0	0
Vervanging firewall	18.000	0	0	0
Vervanging bestaand serverplatform	0	15.000	0	0
Bestelbus	0	16.000	0	0
Beveiligingsplan	10.000	0	0	0
Ruimtelijke Ordening, wonen en Grote projecten/Investerings:				
Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu:				
Haven/singel	30.000			
Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur:				
Baggeren extra budget 2013	186.000	0	0	0
Baggeren extra budget 2014		241.000	0	0
Baggeren extra budget 2015			232.000	0
Project afvalbakken	20.000	0	0	0
Jeugd, Sport en Onderwijs: n.v.t.				
Zorg en Welzijn: n.v.t.				
Werk en Inkomen: n.v.t.				
Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen:				
n.v.t.				
totaal incidentele lasten	594.677	495.177	232.000	20.000

Paragrafen

- **Bedrijfsvoering**
- **Financieel**
- **Grondbeleid**
- **Lokale heffingen**
- **Onderhoud kapitaalgoederen**
- **Verbonden partijen**
- **Weerstandsvermogen**

PARAGRAAF 1 – BEDRIJFSVOERING

Bedrijfsvoering

Het doel is een transparante en efficiënte bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering heeft betrekking op de bedrijfsprocessen (binnen de gemeente) en is erop gericht om de realisatie van de beleidsdoelstellingen te sturen, beheersen en ondersteunen. Het gaat dan om processen binnen de volgende domeinen: personeel, informatie, organisatie, financiën, automatisering en huisvesting.

Daarbij willen we de budget- en bestuurscyclus vereenvoudigen, passend bij de richting van het collegeprogramma. Deze vereenvoudiging wordt in 2013 verder doorgevoerd.

Regiedocument

De in het regiedocument ingezette lijnen komen in de komende tijd bij elkaar en gaan elkaar versterken. Het programma om het regiedocument (het basisdocument voor de inrichting van de bedrijfsvoering in de periode 2011-2014) te realiseren, loopt. De drie hoofddoelstellingen zijn een verbetering van de dienstverlening, een versterking van de regiefunctie en een vergroting van het kostenbewustzijn.

Een van de pilaren in het regiedocument is de aanscherping van de sturing en beheersing. Sturen, door duidelijk te zijn in de opdrachten en door oog te hebben voor de beheersbaarheid van het werk. Beheersing door consequenties te verbinden aan gedrag, dat wil zeggen het wel of niet nakomen van gemaakte resultaatafspraken. Directie en management zijn daarin een belangrijke schakel tussen college en medewerkers. Bijzondere aandacht gaat uit naar integraal werken. Procesmanagement sluit daar mooi op aan: hoe kunnen we onze werkzaamheden zo efficiënt en klantgericht mogelijk inrichten.

Risicomanagement is een onderdeel van de bedrijfsvoering en betreft o.a. financiële, politieke en juridische risico's. Alle afdelingen hebben inmiddels in hun afdelingsplan een risicoanalyse gemaakt en actualiseren deze waar nodig. Checksessies en het denken in scenario's helpen daarbij.

In een professionele werkhouding is communicatie essentieel. De bestuursstijl kenmerkt zich door een goed klimaat voor debat en dialoog tussen raad, college en organisatie. In een snel veranderende organisatie, waarin kennis en creativiteit aan belang winnen is ook Het Nieuwe Werken niet meer weg te denken. In stappen wordt dit in de komende jaren ingevoerd. In een pilot bij de afdeling Samenleving wordt eerst de kennis- en technische infrastructuur op orde gebracht, om vervolgens overtuigend aan een effectieve organisatiecultuur te kunnen werken. Tot slot maakt de juiste inrichting van werkplekken flex- en telewerken daadwerkelijk mogelijk (zonder ingrijpend te verbouwen). Het HR-beleid gaat uit van een compacte organisatie met een brede en flexibele inzetbaarheid van medewerkers. Ondernemend leiderschap is een kenmerk van ons management. Daarbij wordt van de afdelingsmanager verwacht dat deze sterker dan voorheen mede verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van het concern als geheel.

Een sluitend meerjarenperspectief

Dit jaar is er weer veel gedaan om een sluitend meerjarenperspectief te kunnen vaststellen. In deze begroting is dit meerjarenperspectief uitgewerkt. We rapporteren over het realiseren van de bezuinigingen in de bestuursrapportages.

Rechtmatigheid

Over 2011 is een goedkeurende verklaring door de accountant afgegeven. Het is een resultaat waar we tevreden over mogen zijn. Rechtmatigheid en interne controle vragen om voortdurende aandacht.

Personeelsbeleid

In het regiedocument wordt aangegeven dat het HR-beleid zich de komende jaren richt op drie speerpunten:

- Strategische personeelsplanning
- Breed inzetbare medewerkers
- Beheersing van het personeelsbudget en verbeteren van managementinformatie

Bovenstaande uitgangspunten in acht nemend zal het personeelsbeleid zich ook in 2013 toespitsen op het realiseren van een vitale en flexibele organisatie die zich beweegt in een in eerste instantie ruime en naar verwachting later (vanaf 2018) krappe arbeidsmarkt. Daarbij gaan we toe naar een slanke organisatie die in staat

is om zich gemakkelijk aan te passen aan de omgeving. Kern- en flexfuncties worden onderscheiden. Door het invoeren van procesmanagement kan de capaciteit beter ingezet worden. Mogelijkheden voor samenwerking met andere gemeenten worden onderzocht. We kijken steeds kritisch naar de prioriteiten, dit kan leiden tot een takendiscussie.

Centrale vraag blijft hoe wij in staat zijn en blijven om kwalitatief goed en breed inzetbaar personeel te krijgen en te houden. Dit vraagt om inspanningen vanuit het management en vanuit de medewerkers zelf. Ingezette stappen zoals de belangstellingsregistratie, loopbaanbegeleiding en strakke sturing vanuit het management op resultaten worden in 2013 verder doorgezet. Van het management wordt een goede personeelsplanning en vooral moedige gesprekken gevraagd. Het management zal zelf het goede voorbeeld geven. Van de medewerkers wordt gevraagd om aantrekkelijk te blijven voor de arbeidsmarkt, alleen dan is flexibele inzet werkelijk te bereiken.

Informatievoorziening

De gemeente zet goede stappen in het verbeteren van de dienstverlening en het optimaliseren van haar bedrijfsvoering. Sinds 1 januari 2011 is er een nieuwe afdeling Dienstverlening waarin het Klant Contact Centrum (KCC) is geïntegreerd en een afdeling Informatievoorziening waar centraal de documentaire- en gegevenshuishouding wordt beheerd.

De afdeling Informatievoorziening bewaakt daarbij de kwaliteit van de informatiehuishouding en functioneert als gegevensmakelaar tussen het KCC en de backoffice-applicaties van de verschillende vakafdelingen. Het KCC werkt sinds 2010 met een klantcontactstelsel. Activiteiten die in 2012 zijn gestart zullen in 2013 een vervolg krijgen. Daarnaast zal in 2013 speciale aandacht uitgaan naar de Basisregistratie grootschalige topografie en naar het ondersteunen van procesmatig werken door de invoering van digitaal werken.

In 2012 zijn in het kader van regievoerende gemeente en kostenbewustzijn verkennende gesprekken met de gemeente Stichtse Vecht en De Ronde Venen gevoerd over intensieve en niet-vrijblijvende samenwerking op het gebied van ICT, belastingen en de Basisregistratie grootschalige topografie. Begin 2013 zal duidelijk worden of, en zo ja welke meerwaarde samenwerking voor de gemeente Woerden heeft.

Kwaliteitsimpuls communicatie

Ook in 2013 is communicatie onveranderd een essentiële factor voor een succesvolle organisatie. De inspanning blijft erop gericht om medewerkers communicatievaardiger te maken en ontwikkelingen als participatie en social media te integreren in de opgaven die de gemeente zichzelf stelt. De komende jaren kenmerken zich door de overheveling van rijkstaken naar gemeenten en toegenomen intergemeentelijke samenwerking. Grote processen waarin zowel in- als externe communicatie een grote rol spelen.

Intergemeentelijke samenwerking

In het streven naar een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering wordt ook in intergemeentelijke samenwerking gezocht naar verbeterpotentieel. Met de gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht onderzoeken we de mogelijkheden van intensieve samenwerking op bedrijfsvoeringstaken. In de loop van 2013 zal duidelijkheid ontstaan over dit perspectief.

Met de gemeente Oudewater zijn we bezig met de ambtelijke integratie binnen de organisatiestructuur van de gemeente Woerden. We rapporteren over de voortgang van dit proces.

PARAGRAAF 2 – FINANCIERING

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) in werking getreden. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten is de gemeente verplicht om een zogenoemde treasuryparagraaf op te nemen.

Voor de financiering van activiteiten doen gemeenten een beroep op de kapitaalmarkt, voor zover financiering uit eigen middelen niet mogelijk is. Daarnaast kunnen gemeenten ook (tijdelijk) overtollige middelen uitzetten. In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie van de decentrale overheden. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Voorts worden de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen en moet een treasuryparagraaf in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.

Voortvloeiende uit de Wet Fido heeft de raad van Woerden de laatste versie van het Treasurystatuut vastgesteld in de raad van 15 december 2010. Treasury wordt hierin gedefinieerd als: het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft als doel om sturing te geven aan de treasuryfunctie en binnen de wettelijke kaders de financiële risico's te beperken.

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen, bedraagt per 1-1-2013 afgerond € 234,5 miljoen.

Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1-1-2013 € 71 miljoen en de stand van de eigen reserves en voorzieningen € 97,6 miljoen, exclusief verlies voorzieningen.

Risicobeheer

Er wordt gestreefd naar het beheersen van risico's. Onder risico's wordt verstaan renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Koers- en valutarisico's spelen in Woerden geen enkele rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente Woerden neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens. Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winst oogmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij te verwaarlozen. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) wordt in het treasurystatuut geregeld conform de eisen gesteld in de wet Fido.

Uit voorgaande blijkt dat de kredietrisico's die de gemeente Woerden loopt over haar treasuryactiviteiten gering zijn.

De te beheersen renterisico's op grond van de Wet Fido uiten zich concreet in het kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal met een minimum van € 300.000,- (art. 3 lid 2 wet Fido). De kasgeldlimiet wordt voor 2013 geraamd op afgerond € 8,9 miljoen.

Met ingang van 1 januari 2009 is het provinciaal toezicht ingebed in het reguliere begrotingstoezicht. De informatie over de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt opgenomen in de bij de begroting en het jaarverslag behorende financieringsparagraaf.

Voor overschrijding van de kasgeldlimiet bestaat een meldplicht. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de gemeente dit aan de toezichthouder melden. Daarbij dient te worden aangegeven wanneer weer aan deze limiet wordt voldaan. Zolang niet aan dit wettelijk criterium wordt voldaan moeten de gegevens over de vlottende schuld weer elk kwartaal naar de toezichthouder worden gestuurd. De thans bestaande mogelijkheid voor het verlenen van ontheffing blijft ook in de nieuwe situatie bestaan.

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken, schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.

De renterisiconorm stelt dus een kader voor een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente, dat het renterisico door renteaanpassing en herfinanciering zo klein mogelijk is. Hierdoor kan in enig jaar niet een onevenredig groot deel van leningenportefeuille worden geherfinancierd, zodat het renterisico op de vaste schuld over de jaren gespreid wordt.

Het percentage van de risiconorm wordt genomen van het begrotingstotaal. Daaronder wordt verstaan het totaal van de lasten op de begroting. De renterisiconorm geldt niet voor gemeenten met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal. Zij hoeven zich voortaan niet meer aan de 20%-norm te houden. Daarmee krijgen die gemeenten de vrijheid om de spreidingsduur van de financiering naar eigen inzicht aan te passen.

Deze situatie is ook voor de gemeente Woerden van toepassing. De vaste schuld ligt lager dan het begrotingstotaal 2012.

Indien eventueel wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen, handelt de gemeente rechtmatig. Zoals gezegd is deze situatie niet van toepassing op de gemeente Woerden.

Langlopende geldleningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van het saldo van de langlopende geldleningen met gemiddeld rentepercentage.

Datum	Saldo langlopende geldleningen	Gemiddeld rentepercentage	Omslagpercentage
1-1-2001	22.718.514	7,41%	6,00%
1-1-2002	19.446.885	7,29%	6,00%
1-1-2003	27.967.741	5,64%	5,50%
1-1-2004	33.285.655	4,96%	5,00%
1-1-2005	43.667.365	4,62%	4,75%
1-1-2006	51.202.322	4,46%	4,75%
1-1-2007	48.236.279	4,46%	4,75%
1-1-2008	53.269.177	4,42%	4,75%
1-1-2009	69.385.943	4,53%	4,50%
1-1-2010	65.573.368	4,53%	4,50%
1-1-2011	61.878.755	4,52%	4,25%
1-1-2012	70.525.129	4,43%	4,25%
1-1-2013	70.971.193	4,11%	4,25%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat na een daling van de leningportefeuille in de jaren 2010 en 2011 het saldo van langlopende geldleningen weer stijgt. Het bedrag aan nieuw aangetrokken geldleningen is hoger dan het jaarlijks bedrag aan aflossingen.

De rentelast van langlopende geldleningen is voor 2013 geraamd op € 2.919.082,-.

PROGRAMMABEGROTING 2013

In onderstaand overzicht worden de mutaties in de leningenportefeuille aangegeven voor 2013.

Stand per 1 januari 2013	€ 70.971.193,-
Aflossingen	€ <u>4.562.399,-</u>
Stand per 31 december 2013	€ 65.408.794,-

Het genoemde bedrag aan aflossingen betreft de reguliere aflossingen. Er zijn geen geldleningen met een mogelijkheid tot vervroegde aflossing.

Onderstaand overzicht betreft de acht laatst afgesloten langlopende geldleningen met het betreffende rentepercentage.

Jaar	Bedrag	Rentepercentage
2002	€ 15.000.000,-	4,84%
2003	€ 14.000.000,-	4,72%
2004	€ 15.000.000,-	4,28%
2005	€ 10.000.000,-	3,83%
2007	€ 8.000.000,-	4,24%
2008	€ 7.000.000,-	4,39%
2011	€ 13.000.000,-	4,13%
2012	€ 5.000.000,-	1,79% (betreft middellange lening van 5 jaar)

Rentepercentage

In de meerjarenbegroting is voor de jaren 2013 en 2014 rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

- Renteomslagpercentage: 3,75
- Rente nieuwe investeringen: 3,75
- Rente grondbedrijf: 4,25
- Rente kort geld: 1,00

Het eerste jaar van investering wordt geen rente berekend.

Ten opzichte van de begroting 2012 is dit een verlaging met 0,5% (m.u.v. rente kort geld). Omdat deze verlaging van het percentage administratief technisch niet meer direct bij de betreffende begrotingsposten kon worden verwerkt is hiervoor een (voordelige) stelpost opgenomen van € 150.000,- in programma 8. Voor de jaren 2015 en 2016 wordt voorshands uitgegaan van de percentages, zoals deze in de begroting 2012 zijn gehanteerd. Afhankelijk van alle renteontwikkelingen kan volgend jaar opnieuw een beoordeling plaatsvinden van de dan te hanteren rentepercentages.

De renteomslag wordt bepaald door het totaalbedrag van de diverse rentecomponenten (rente langlopende geldleningen, rente kortlopende leningen, rente eigen financieringsmiddelen) te delen op de boekwaarde van de investeringen op 1 januari van het jaar. Een eventueel positief of negatief verschil ten opzichte van het renteomslagpercentage wordt verrekend met de reserve Renterisico. Hierdoor wordt de rentegevoeligheid van de begroting c.q. rekening geneutraliseerd.

De voorgestelde verlaging wordt veroorzaakt door de lage rentestand t.g.v. de economische crisis. De lage rentestand is het enige voordeel van deze crisis. Hiertegenover staan echter nadelen in de begroting, bijv. lagere opbrengst bouwleges en hoge uitgaven in het sociale domein. Deze zijn structureel verwerkt in de begroting, omdat een rentestand altijd van veel meer factoren afhankelijk is.

De waarderingsgrondslagen zijn conform de notitie Afschrijvingsbeleid, zoals deze is vastgesteld in een vergadering van de raad van december 2003. De laatste herziene notitie is vastgesteld in de vergadering van de raad van december 2010. Hierin is mede bepaald dat in het eerste jaar van investering geen afschrijving plaatsvindt.

In de 2^e helft van 2012 wordt een herziene notitie ter vaststelling voorgelegd, conform de toezegging in het juni-overleg. In de diverse stukken behorende bij het juni-overleg is de volgende alinea opgenomen:

“Onderzocht wordt wat de voordelen zijn voor wat betreft de kapitaallasten, de nieuwe financieringsbehoefte en de exploitatielasten bij het toepassen van de nieuwe, binnen de BBV normen toegestane, afschrijvingstechnieken. Dit zal gepresenteerd worden in de context van de begroting 2013 en verder.”

Schatkistbankieren

Het kabinet heeft besloten dat in 2013 verplicht schatkistbankieren wordt ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Decentrale overheden zullen op de deposito's een rente vergoed krijgen die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Contracten en beleggingen die zijn aangegaan op of na 18.00 uur op 4 juni 2012 vallen onder de nieuwe regels. Contracten en beleggingen die zijn aangegaan voor 18.00 uur op 4 juni 2012 worden geëerbiedigd.

In de 2^e helft van 2012 zal het kabinetsbesluit verder worden uitgewerkt, waarbij de benodigde aanpassing in wet- en regelgeving in gang wordt gezet.

De gemeente Woerden heeft zowel voor als na genoemd tijdstip en datum geen deposito's uitgezet.

Wet Hof

In september is het wetsvoorstel Houdbare overheidsfinancien aan de tweede kamer aangeboden. In het wetsvoorstel wordt geregeld dat medeoverheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren in het kader van het respecteren van de Europese begrotingsdoelstellingen.

In het wetsvoorstel wordt gestuurd op een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. Zo wordt voorkomen dat het toezicht zich richt op de individuele gemeente, provincie of waterschap. Het voorkomt ook dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van een medeoverheid als een knellende norm gaat werken. Voor wat betreft het toezicht op het EMU-saldo wordt volstaan met monitoring en toezicht op macroniveau. Het in de junicirculaire 2012 genoemde beheersmodel en het proefdraaien daarmee in 2013 is daardoor komen te vervallen.

Dit laat onverlet dat de individuele referentiewaarde een aanknopingspunt kan bieden indien medeoverheden maatregelen moeten nemen vanwege een (dreigende) overschrijding van de macronorm voor het EMU-saldo. Het Rijk zal ter ondersteuning van de medeoverheden de nodige informatie verschaffen over de ontwikkeling van het macro EMU-saldo gedurende het jaar.

In de septembercirculaires worden gemeenten geïnformeerd over hun individuele referentiewaarden. De individuele medeoverheden verstrekken namelijk jaarlijks begrotingsinformatie over het EMU-saldo aan het CBS. Het CBS heeft aan het einde van het betreffende jaar een voorlopig landelijk beeld van het EMU-saldo medeoverheden van de komende twee jaar. Indien hieruit blijkt dat de macronorm voor het EMU-saldo overschreden wordt, zullen deze hierover en over het individuele EMU-saldo worden geïnformeerd. Deze zullen op basis hiervan maatregelen moeten nemen. De individuele referentiewaarden en eventuele overschrijding daarvan bieden hiervoor aanknopingspunten.

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 10 mei 2012 is afgesproken dat voor 2013 wordt vastgehouden aan de bestaande EMU-norm van maximaal -0,5BBP voor medeoverheden. Hiervan betreft 0,38 gemeenten, 0,07 provincies en 0,07 waterschappen.

De individuele referentiewaarde voor Woerden voor 2013 is bepaald op 4.315.000, gebaseerd op het begrotingstotaal 2012.

Verwachting voor 2013 en 2014

De financieringskosten (en eventueel) opbrengsten voor een gemeente hangen af van de rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt.

De rente lijkt zich op zowel de geld- als kapitaalmarkt op een laag peil te stabiliseren. Hoewel de ontwikkeling van rentetarieven altijd een bepaalde mate van onzekerheid kent, is de situatie door de economische crisis en de oplopende schulden van nationale overheden binnen de eurozone mogelijk onzekerder dan anders.

PARAGRAAF 3 – GRONDBELEID

Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend aan de door het bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen. Grondverwerving, -productie, -uitgifte en -beheer zijn onmisbare en logische ingrediënten van elke ontwikkeling met ruimtelijke consequenties, of het nu gaat om het bouwen van woningen, de aanleg van wegen of het realiseren van scholen en andere maatschappelijke voorzieningen.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijnsbeleid, liggen vast in de nota Vaste grond voor beleid, vastgesteld door de raad in februari 2006. In 2011 is een addendum op deze nota vastgesteld. Met deze nota wordt ook invulling gegeven aan de begrotingsvoorschriften die een transparant en ingekaderd grondbeleid beogen. Het grondprijnsbeleid wordt uitgewerkt in de – elk jaar door het college vast te stellen – Grondprijnsbrief.

Een verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting is de paragraaf grondbeleid. Hierin wordt de raad jaarlijks inzicht geboden in - kort gezegd - de resultaten en risico's van de grondexploitatie. Deze paragraaf is weer een van de onderdelen van het gemeentelijke grondbeleid, naast onder meer de Meerjaren Prognose Grondbedrijf 2012 (MPG) die inmiddels in de raad is behandeld.

In deze paragraaf grondbeleid komen achtereenvolgens aan de orde:

- Een beschrijving van de ontwikkelingen op de lokale en regionale vastgoedmarkt;
- De uitgangspunten ten aanzien van renteparameters en risicoafdekking die in de grondexploitaties worden gehanteerd;
- Een stand van zaken en vooruitblik van elk grondexploitatiegebied, waarbij ook eventuele risico's worden benoemd;
- Een meerjarenprognose van de afdrachten aan fondsen en de financiële relatie tussen de Algemene reserve grondbedrijf en de algemene dienst;
- Aandachtspunten bij de grondexploitatie en kostenverhaal bij particuliere locatieontwikkelingen.

1. De vastgoedmarkt en het grondbedrijf

Algemeen

De woningbouwmarkt bevindt zich al enige jaren in een crisis. Hypotheekverstrekkers hebben de eisen voor kredietverstrekking aangescherpt, woonconsumenten houden hun hand op de knip, woningen staan langer te koop, het aantal verkochte woningen daalt, woningprijzen staan onder druk, de afzet van nieuwbouwwoningen stagneert en ontwikkelaars krijgen hun projecten niet of moeizaam rond. De verwachting is niet dat het vooruitzicht de komende twee jaren beter wordt.

Meer informatie over het ontwikkelen van de vastgoedmarkt is opgenomen in het MPG.

Het aantal verkochte woningen in Woerden is sinds de start van de crisis gedaald. Voor de crisis waren in de bestaande bouw verkoopaantallen van meer dan 175 woningen per kwartaal vrij gebruikelijk. Sindsdien worden per kwartaal gemiddeld maar rond de 120 woningen verkocht. Ook het percentage te koop staande woningen (percentage van de voorraad) en de gemiddelde verkoopduur lopen nog steeds op. De omvang van de Woerdense woningmarkt laat in 2012 en 2013 nog geen structureel herstel zien.

Nieuwbouw woningen

In 2011 zijn binnen de gemeente Woerden 182 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Op basis van de locatiemonitor 2011-2012 zullen in het jaar 2012 in Woerden circa 316 nieuwbouw woningen opgeleverd worden, waarvan 132 woningen op gemeentelijke locaties. In 2013 zijn dit ca. 328 nieuwbouwwoningen, waarvan minder dan de helft afkomstig is van gemeentelijke grondposities.

In het onderstaande gaan wij per exploitatiegebied in op de belangrijkste financiële wijzigingen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de vastgestelde exploitaties 2012 en het MPG 2012.

Het in het coalitieprogramma vastgelegde uitgangspunt van 25% sociale woningbouw in de nieuwbouwplannen beschouwen wij als richtinggevend. Per exploitatiegebied wordt steeds een goede afweging gemaakt tussen de wensen van het volkshuisvestingsbeleid, de juridische en financiële haalbaarheid; er is derhalve sprake van maatwerk.

Kantoren

In Woerden worden nauwelijks meer nieuwe kantoren ontwikkeld. In het Masterplan Snellerpoort wordt rekening gehouden met een ontwikkeling van maximaal circa 60.000 m2 bvo (inclusief de geldende contractuele afspraken). Voor het overige zijn er geen plannen tot kantoorontwikkeling.

Bedrijventerreinen

In het coalitieakkoord 2010-2014 is gekozen om geen nieuw regionaal bedrijventerrein te realiseren en dat eerst gewerkt zal worden aan revitalisering en transformatie van de huidige bedrijventerreinen binnen de gemeentegrenzen. Hiervoor wordt op basis van het convenant Bedrijventerreinen regio Utrecht – West samengewerkt met de regiogemeentes. Uitgangspunt bij de revitalisering en transformatie is dat financiering grotendeels door andere partijen dan de gemeente Woerden moet plaatsvinden. In 2012 is een convenant gesloten met de gemeentes in West-Utrecht om tot een gezamenlijke aanpak van revitalisering te komen.

In de kern Woerden is op bedrijventerrein Breeveld nog circa 3,5 ha uitgeefbaar. Naast deze gemeentelijke voorraad komt soms, als gevolg van kleinschalige (particuliere) (her)ontwikkelingen, op bedrijventerrein Barwoutswaarder en Honthorst bedrijfsgrond beschikbaar. De gemeenteraad heeft op 26 januari 2012 besloten een aantal percelen in de plangebieden “Kromwijkerwetering-West” en “Werklint Bodegraven-Reeuwijk en Woerden” aan te wijzen als percelen waarop de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) van toepassing is. Begin 2012 zijn de eerste percelen aan de gemeente aangeboden. Het college heeft hierover een beginselbesluit genomen. Er wordt gewerkt aan de ruimtelijke verkenningen, die vervolgens financieel getoetst worden waarna een definitief besluit genomen kan worden of de percelen wel of niet aangekocht worden door de gemeente.

2. Uitgangspunten voor grondexploitaties

De gemeentelijke grondexploitaties van de gebieden waar zich ontwikkelingen voordoen, worden *jaarlijks* herzien. In alle grondexploitaties wordt uitgegaan van de boekwaarde per 31 december 2011 zoals opgenomen in de jaarrekening 2011. Daarnaast zijn de laatst bekende wijzigingen doorgevoerd waardoor meevallers en tegenvallers zijn ontstaan.

Parameters

Met betrekking tot de parameters zijn de volgende percentages gehanteerd:

- Rentewinst en -verlies 4,25 %
- Kostenstijging in 2011 1,50 %
- Kostenstijging 2012 1,50 %
- Opbrengstenstijging tot 2012 0,00 %
- Opbrengstenstijging vanaf 2012 1,00 %

Voor de onderbouwing van deze parameters verwijzen wij naar de nota Uitgangspunten grondexploitaties, door het college vastgesteld in 2012.

Het gewijzigde rentepercentage van 4,75 naar 4,25 moet nog concreet vertaald worden.

Fondsen

Binnen alle grondexploitaties (met een enkele uitzondering) wordt rekening gehouden met afdrachten ten gunste van onderstaande reserves:

- Reserve Infrastructurele Werken (RIW);
- Groenfonds.

De bijdragen aan fondsen die rechtstreeks ten laste van de grondexploitatie worden gebracht, bedragen € 31,- per m2 uitgeefbaar terrein aan de reserve Infrastructurele Werken en € 7,- per m2 uitgeefbaar terrein voor het Groenfonds (€ 2,- per m2 voor zover het Snel en Polanen betreft).

Bij particuliere ontwikkelaars worden de bedragen uit de nota Bovenwijks in rekening gebracht indien aan particuliere plannen op grond van een exploitatieovereenkomst medewerking wordt verleend. Bij de herziening van de Structuurvisie zal de nota Bovenwijks worden herzien.

Risicovoorziening

Voor de afdekking van risico's wordt in elke grondexploitatie een risicovoorziening opgenomen. Uitgangspunt hierbij is een vast percentage van de nog te realiseren opbrengsten. Op dit moment wordt binnen de grondexploitaties een kostenpost gemarkeerd ter grootte van 0,5 of 10% van de toekomstige verkoopopbrengsten. Als algemene richtlijn geldt dat deze 5% is voor woningbouwgebieden en 10% voor bedrijventerreinen. Voor Kamerik NO2 evenals Snel & Polanen is dat percentage in 2009, met de vaststelling van de grondexploitaties, verhoogd naar 7,5%, en voor Snel & Polanen is die risico-opslag in 2010 verder verhoogd naar 10%. De reden daarvoor was dat de exploitatietermijn is verlengd tot 1-1-2025. Deze voorziening wordt gelijktijdig met de daadwerkelijke uitgifte afgebouwd. Indien geen aanspraak wordt gemaakt op deze risicovoorziening dan komt deze ten gunste van het eindresultaat.

Waar in het hiernavolgende over *boekwaarde* wordt gesproken is dit het saldo van kosten minus opbrengsten op een bepaalde datum. Een negatieve boekwaarde betekent dus op een bepaalde datum meer opbrengsten dan kosten; een positieve boekwaarde betekent meer kosten dan opbrengsten.

De volgende complexen zijn in 2012 niet in exploitatie genomen:

- Bedrijventerrein Breeveld
- Overige percelen

Van het complex Breeveld is op dit moment geen actuele grondexploitatie vastgesteld. Voor het complex Pius X is een vastgoedexploitatie opgesteld. Onder het complex Overige percelen zijn gronden opgenomen die binnen afzienbare termijn beschikbaar zijn voor ruil tegen gronden waarop een toekomstige bouw is/wordt voorgenomen.

De volgende complexen zijn al voor 2012 in exploitatie genomen:

- Snel en Polanen
- Oranjestraat
- Defensie eiland
- Kamerik Noord Oost II

Complex	Boekwaarde 31-12-11	Nog te maken kosten	Nog te ver- wachten opbrengsten	Verwacht expl. resultaat op eindwaarde	Voorziening	Verwacht expl. resultaat op eindwaarde incl. voorz.	Verwacht expl. resultaat op startwaarde incl. voorz.
In expl. genomen complexen							
Snel en Polanen	1.626.093	68.671.680	-72.131.261	-1.833.488	0	-1.833.488	-1.003.000
Oranjestraat	112.744	332.635	-13.000	432.379	-510.844	-78.465	-75.000
Kamerik Noordoost II	110.030	1.555.403	-2.908.698	-1.243.265	0	-1.243.265	-1.033.000
Defensie-eiland	14.429.801	5.249.394	-6.886.571	12.792.624	-12.715.000	77.625	59.000
Totaal in expl. genomen	16.278.668	75.809.112	-81.939.530	10.148.250	-13.225.844	-3.077.593	-2.052.000

In bovenstaande tabel is een overzicht gegeven van de verwachte exploitatieresultaten van de op dit moment geactiveerde grondbedrijfcomplexen.

Snel en Polanen

Dit betreft een samengestelde gebiedsexploitatie bestaande uit meerdere deelexploitaties (Waterrijk, Snellerpoort, Recreatiegebied Cattenbroek en Snel en Polanen Algemeen). In 2009 is al besloten om het plandeel Snellerpoort te vertragen en in een later stadium te ontwikkelen.

Vanwege de verlenging van de exploitatieperiode is bij vaststelling van de grondexploitatie 2010 besloten verder rekening te houden met een verhoogde risico-opslag voor grondverkoop van 10%.

Het besluit is om in 2012 de grondexploitatie te splitsen in twee grondexploitaties, te weten Snellerpoort en Snel & Polanen.

Op basis van de overeenkomst met Bavog eindigde op 31 december 2011 de zandwinning in recreatieplas Cattenbroek. In deze overeenkomst zijn de contouren van de recreatieplas en wooneiland vastgelegd, zoals de gemeente die nodig heeft voor de uitvoering van de plannen in het gebied. Bij de opname van de plas is vastgesteld dat de plas niet is gerealiseerd conform de afgesproken contouren. Bij eiland IV van Waterrijk en bij het recreatie-eiland bevinden zich belangrijke afwijkingen in de vorm van twee bressen. Op deze twee plekken is tijdens de zandwinperiode zand uit het talud 'weggevloeid'. Een kleinere afwijking bevindt zich bij de zuidelijke hoogspanningsmast.

De gemeente heeft Bavog gewezen op haar verplichting om de plas correct op te leveren. Als de plas niet correct wordt opgeleverd, heeft dat voor de gemeente diverse nadelen. Zo kan minder woningbouw en recreatiegrond worden verkocht, moeten diverse plannen worden aangepast en ontstaat vertraging bij de uitgifte van gronden. Dit betreft de ontwikkeling van zowel eiland IV als het recreatie-eiland. Bavog is inmiddels in gebreke gesteld en er is een omzettingsverklaring verstuurd. In de loop van 2012 zullen verdere stappen tegenover Bavog worden genomen. Tevens zullen de plannen voor eiland IV worden aangepast aan de nieuwe situatie.

In 2011 zijn de bijdrages aan de Algemene Reserve Grondbedrijf geëffectueerd. Een toelichting hierop vindt u in de MPG en grondexploitatie 2012.

Naar verwachting zal met een winst van circa € 1.8 miljoen op eindwaarde (per 1-1-2025) worden afgesloten.

Deelgebied Snel en Polanen Algemeen

Dit deelgebied bestaat uit het gebied ten westen van de Cattenbroekerdijk. In dit gebied zijn inmiddels 2.116 woningen gerealiseerd. Aan de Rieslinggaard zijn nog 2 kavels uit te geven. Daarnaast bestaat het gebied uit bedrijventerrein Polanen dat inmiddels geheel is uitgegeven aan bedrijven. In totaal is er ca. 284.000 m² grond verkocht en hebben zich er circa 60 bedrijven gevestigd. Tevens zijn er binnen het deelgebied op drie verschillende plekken kantoren en andere commerciële ruimtes gerealiseerd. Vijf kantoorpanden voor eigenaar/gebruikers zijn gevestigd langs de Helsinkilaan. In het winkelcentrum zijn circa 15 ondernemers en een gemeentelijk wijkcentrum gevestigd. Aansluitend op het winkelcentrum is ook een kantoorpand gerealiseerd. Het onderdeel bedrijventerrein Polanen is derhalve afgesloten. Tot het deelgebied Snel en Polanen Algemeen behoort ook de sportstrook die is gelegen tussen de spoorlijn en Steinhagenseweg ten oosten van de Cattenbroekerdijk. In dit gebied zijn inmiddels ook alle gronden uitgegeven en zijn er een middelbare school, een sporthal en een voetbalvereniging gevestigd. Het openbare gebied van dit deel van Snel en Polanen is in beheer en onderhoud overgedragen aan de Algemene Dienst. Naast de hiervoor genoemde twee vrije kavels (Rieslinggaard) zijn in de deexploitatie Snel en Polanen Algemeen nog te realiseren infrastructurele werken opgenomen waarbij gedacht moet worden aan o.a. de aanpassing van de Steinhagenseweg buiten Snellerpoort en een reservering om extra geluidswerende maatregelen in de lange wand van Snellerpoort te kunnen uitvoeren.

Deelgebied Waterrijk

Dit deelgebied bestaat uit het gebied ten oosten van de Cattenbroekerdijk. In dit deelgebied worden ca. 1.247 woningen, een Brede school en een wijkpark gerealiseerd.

Tot 2012 zijn er inmiddels 848 woningen /kavels verkocht en moeten nog ca. 380 woningen worden gerealiseerd. Er moeten vanaf 2012 nog circa 62 kavels in het Villapark (particulier opdrachtgeverschap) en 24 appartementen worden uitgegeven. De rest bestaat uit woningen/kavels op de Eilanden.

In 2011 zijn 72 woningen en/of kavels notarieel geleverd. Door de vertraging in uitgifte van eiland 4 als gevolg van de oplevering van de zandwinplas zal in 2012 slechts een beperkt aantal kavels geleverd/verkocht kunnen worden op eiland 3 en in het Villapark. De verkoop van kavels op eiland 4 zal na afronding van de oplevering kunnen plaatsvinden. De eerste inkomsten voor eiland 4 staan voorlopig gepland voor 2014 (blok C en blok D/ De Arcaden). De grondexploitatie gaat uit van de huidige verkaveling van eiland 4.

Uitgifte kavels Villapark

Een groot deel van de opbrengsten (ca. 50%) van het deelgebied Waterrijk komt nog voort uit kavelverkoop in het Villapark. In 12 tranches zijn inmiddels ca. 130 kavels verloot.

Uitgifte eiland 4

Een risico wordt gevormd door de uitvoering van de zandwinning en de daaraan gekoppelde zetting van grond op eiland 4. Door het zetten van de grond als gevolg van zandwinning is een deel van (geplande) uitgifbare grond op eiland 4 niet meer uitgifbaar. Er wordt op dit moment een alternatief plan ontwikkeld dat rekening houdt met deze zetting, tegelijkertijd is de exploitant van de zandwinning, Bavog, aansprakelijk gesteld voor de schade als gevolg van deze zetting. Vooralsnog wordt aangenomen dat de negatieve gevolgen hiervan opgevangen kunnen worden binnen de grondexploitatie (risicovoorziening) van Snel & Polanen. Dit heeft gevolgen voor mogelijke opdrachten aan de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG).

Deelgebied Snellerpoort

Dit deelgebied bestaat uit het gebied tussen de Steinhagenseweg/Beneluxlaan en het spoor. In dit deelgebied zijn ca. 767 woningen gepland. In de prijsklassen goedkope, bereikbare, middeldure en dure woningbouw zijn voor het deelgebied Snellerpoort respectievelijk 229 (30%), 265 (35%), 113 (15%) en 160 (20%) woningen opgenomen in de exploitatie. Daarnaast is in de exploitatie een uitbreiding van het winkelcentrum opgenomen van 1.200m2 winkelruimte en ca. 2.500m2 aan sociaal/culturele voorzieningen opgenomen (kerk en onderwijs). In de exploitatie zijn geen opbrengsten en kosten geraamd voor de aanpassing van de parkeervoorzieningen bij het winkelcentrum. Uitgangspunt voor aanpassing is kostprijsdekkende ontwikkeling.

Omleggen Steinhagenseweg

Bij het omleggen van de Steinhagenseweg is gerekend op basis van de uitgangspunten van het Masterplan Snellerpoort.

Voor een verdere toelichting op het plan wordt verwezen naar het door de raad vastgestelde Masterplan Snellerpoort en de aanpassing van het programma van Snellerpoort zoals genoemd in het rapport van ABFresearch.

De eerste verkoop (kerkelijk centrum heeft in het jaar 2010 plaatsgevonden. In februari 2009 heeft het college besloten tot herbezinning op het plan voor Snellerpoort. Er is nog wel een flexibel bestemmingsplan vastgesteld dat kan inspelen op een aantrekkende marktvraag. In een eerste fase wordt een kerk gerealiseerd. De fasering voor het overige gebied is in zijn geheel 5 jaar naar achteren geschoven. In 2011 is een tijdelijke parkeervoorziening voor het winkelcentrum aangelegd. In de loop van 2012 en 2013 zal bekeken worden hoe en wanneer de ontwikkeling van Snellerpoort weer opgepakt kan worden.

Deelgebied Recreatiegebied Cattenbroek

Dit deelgebied ligt tussen de Cattenbroekerdijk, Potterskade en A12. Tot 2011 vonden hier ontgrondingswerkzaamheden plaats die worden uitgevoerd door Ballast-van Oord. In 2012 wordt de uitgifte van het recreatiegebied verder uitgewerkt en worden keuzes gemaakt hoe dit gebied in de markt gezet gaat worden.

Boekwaarde 31 december 2011	-1.626.093
<i>Exploitatie 2012:</i>	
Totaal investeringen	250.405.638
Waarvan nog te maken kosten	68.671.680
waarvan risicovoorziening	7.045.000
Totaal opbrengsten	252.239.112
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-72.131.261
Verliesvoorziening	0
Verwacht eindresultaat*	(winst) -1.833.488

*=Contante waarde van (winst) € 1.003.000 (einddatum: 1 januari 2025)

Oranjestraat

Dit betreft een inbreidingslocatie en zal naar verwachting medio 2013 administratief afgesloten kunnen worden. Het project is al vanaf de jaren 80 van de vorige eeuw in ontwikkeling en er zijn diverse bodemsaneringen uitgevoerd en meerdere projecten huur- en koopwoningen gerealiseerd.

In de grondexploitatie 2012 is een tekort geraamd van € 378.000,-. De gereserveerde verliesvoorziening bedraagt € 510.844,-. Bij afsluiting van de grondexploitatie zal een deel van de gereserveerde verliesvoorziening terugvloeien in de ARG.

Boekwaarde 31 december 2011	112.744
<i>Exploitatie 2012:</i>	
Totaal investeringen	4.837.802
Waarvan nog te maken kosten	332.635
waarvan risicovoorziening	0
Totaal opbrengsten	-4.405.423
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-13.000
Verliesvoorziening	-510.844
Verwacht eindresultaat*	(winst) -78.465

*=Contante waarde van (winst) € 75.000 (einddatum: 1 januari 2013)

Defensie-eiland

Het betreft een binnenstedelijke herstructureringsopgave met een bouwprogramma van circa 240 woningen en een beperkt aantal voorzieningen. Binnen dit project zal sprake zijn van een bodemsanering en wordt daarnaast met respect voor oude structuren en erfgoed gebouwd. Het voornemen om de oude gracht rond het kasteel te herstellen is vooralsnog van de baan.

In 2009 is een verliesvoorziening gecreëerd van € 5 miljoen op startwaarde. Deze komt voor € 2,5 miljoen vanuit de Algemene Dienst en voor € 2,5 miljoen uit de ARG. Deze € 5 miljoen maakt onderdeel uit van de verliesvoorzieningen binnen de administratie van het grondbedrijf. Over dit bedrag wordt jaarlijks € 265.000,- rente bijgeschreven op de verliesvoorziening. Over het jaar 2011 wordt € 265.000,- bijgeschreven. In de grondexploitatie wordt tot 2018 nog € 1.590.000,- rente begroot die jaarlijks in delen wordt toegevoegd aan de verliesvoorziening.

De rente-aangroei is benodigd om op eindwaarde het tekort van de grondexploitatie te kunnen dekken. Omdat de eerder genoemde € 5 miljoen inclusief rente nog onvoldoende was om het exploitatietekort te kunnen opvangen, is in 2010 een aanvullende verliesvoorziening van circa € 7,45 miljoen op eindwaarde gereserveerd. Aan dit onderdeel wordt geen rente toegevoegd in de grondexploitatie. De rente over deze verliesvoorziening wordt rechtstreeks gestort in de ARG.

Onderstaand worden de gereserveerde bedragen tot op heden samengevat:

- € 5 miljoen op startwaarde
- Rente over € 5 miljoen op startwaarde boekjaar 2011 = € 265.000,-
- € 7,45 miljoen op eindwaarde

De verliesvoorziening bedraagt per 1 januari 2012 € 12.715.000,-.

In de fasering van de grondexploitatie wordt voor de jaren 2012 tot 2018 rente over de € 5 miljoen op startwaarde begroot. Het betreft een bedrag van € 1.590.000,-. Het geprognosticeerde tekort in de grondexploitatie Defensie-eiland is gedekt middels de getroffen voorzieningen (deels in de grondexploitatie en deels in de ARG).

PROGRAMMABEGROTING 2013

Boekwaarde 31 december 2011	14.429.801
<i>Exploitatie 2012:</i>	
Totaal investeringen	22.606.947
Waarvan nog te maken kosten	5.249.394
waarvan risicovoorziening	0
Totaal opbrengsten	-9.769.622
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-6.886.571
Verliesvoorziening	-12.715.000
Verwacht eindresultaat*	77.625

*=Contante waarde van (verlies) € 59.000 (einddatum: 1 januari 2018)

Kamerik Noord-Oost II

Kamerik NOII is een uitbreidingslocatie voor woningbouw en een zorgcomplex aan de noordoostzijde van de kern Kamerik. Hier worden in totaal 62 woningen gerealiseerd en één zorgcomplex.

Naar verwachting zal deze grondexploitatie medio 2015 afgesloten kunnen worden met een winst van circa € 1.243.265,- (eindwaarde). Dit is een grotere opbrengst vergeleken met vorig jaar (€ 1.151.560,-).

Kamerik NOII bestaat uit drie fasen. De eerste twee fasen zijn afgerond. Fase 3 en 4 worden in 2013 en 2014 uitgevoerd.

Fase 3 en 4 zijn beide met een jaar naar achteren verschoven. De opbrengsten voor 2012 zijn alleen geraamd voor de woningen die in 2011 niet zijn verkocht en wel verkocht hadden moeten worden. De kangoeroewoningen worden in de nieuwe planning met een jaar naar voren geschoven.

Boekwaarde 31 december 2011	110.030
<i>Exploitatie 2012:</i>	
Totaal investeringen	3.962.567
Waarvan nog te maken kosten	1.555.403
waarvan risicovoorziening	219.000
Totaal opbrengsten	-5.205.832
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-2.908.698
Verliesvoorziening	0
Verwacht eindresultaat*	-1.243.265

*=Contante waarde van (winst) € 1.033.000 (einddatum: 1 januari 2016)

Bedrijventerrein Breeveld exclusief Sluisgebouw

Voor dit gebied wordt inmiddels een projectplan opgesteld op basis van de raadswens om dit gebied mogelijk samen met het voormalige Den Oudsten terrein te ontwikkelen tot een gebied voor wonen en werken.

Zodra zicht ontstaat op een nieuw plan kan een resultaat bepaald worden.

Een afboeking van de boekwaarde is op basis van de accountantcontrole verplicht.

Over dit complex wordt jaarlijks in de begroting en jaarrekening gemeld dat een nieuwe exploitatieopzet wacht tot duidelijkheid over de inhoudelijke randvoorwaarden voor de herontwikkeling. In de vastgestelde structuurvisie is besloten dit gebied om te vormen tot een gebied met wonen met groene voet (villawijk). De raad heeft aangegeven dat dit een gebied voor wonen en werken dient te worden.

Als de kaders voor deze herontwikkeling verder uitgewerkt zijn wordt een nieuwe exploitatieopzet gemaakt en kan het financiële resultaat worden bepaald en verwerkt. Er is recent een projectleider aangewezen die een startnotitie voor dit project gaat schrijven. De risico's zitten binnen dit gebied vooral in de inhoudelijke, programmatische invulling van het gebied en de fasering daarbij.

Op basis van deze financiële stand van zaken heeft de accountant aangegeven dat € 800.000,- afgeboekt moet worden.

Boekwaarde 31 december 2011 bedrijventerreindeel	5.056.487
--	-----------

Overige percelen

In dit complex worden de overige gronden van het grondbedrijf beheerd. Dit zijn met name agrarische percelen die als compensatiegrond of als ontwikkelingslocatie kunnen worden ingezet. Daarnaast worden de koopopties voor strategisch gelegen percelen in dit complex ondergebracht.

In onderstaande tabel worden de overige percelen uitgewerkt (NIEGG):

Gebied	Kadastraal	Oppervlakte m ²	Oorsprong	Huidige situatie
Harmelen	B 1082	10.790	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht
Harmelen	B 1760	16.850	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht
Harmelen	B 2747	47.935	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht
Harmelen	B 3776	19.135	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht
Harmelen	C 109	7.140	Voormalig Nap	Verpacht
Harmelen	C 352	15.256	Voormalig Nap	Verpacht
Harmelen	D 306	6.740	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht
Kamerik	L 472	53.295	Voormalig Nell	Voortgezet gebruik
Totaal		177.141		

Deze gronden worden gebruikt als ruilgronden ten behoeve van bijvoorbeeld A12-BRAVO / water/natuurcompensatie etc. In dit verband is het van belang dat de gronden in Kamerik zijn gekocht met het oog op toekomstige ontwikkelingen. In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie zijn deze ontwikkelingen in Kamerik niet opgenomen.

Onderbouwing huidige marktwaarde in relatie tot de boekwaarde. De boekwaarde is lager gewaardeerd dan de prijs van gemiddelde landbouwgrond in deze regio, die zich in de praktijk beweegt in de bandbreedte van € 5,50 tot € 6,50.

Een deel van de gronden rondom Harmelen wordt ingebracht in het kader van de BRAVO projecten. De opbrengst hiervoor bedraagt, conform afspraken met de provincie Utrecht, € 7,25 per m². In de loop van 2012 zullen een aantal percelen verkocht/ ingebracht worden i.h.k.v. Bravo. De gronden bij Kamerik zijn aangekocht met het doel deze te herontwikkelen tot woningbouw. Dit is ook zo opgenomen in de vastgestelde structuurvisie.

Met het besluit tot niet aanleggen van de Westelijke Randweg Woerden (Bravo 4) komen een aantal gronden in de kern Woerden vrij voor ontwikkeling/verkoop. Bekeken zal worden of deze overgaan naar het complex Overige Percelen.

De conclusie voor dit complex is dat de financiële risico's uitermate gering zijn. Wel zal bij de provincie te zijner tijd aandacht gevraagd moeten worden voor ontwikkeling van de gronden in Kamerik.

Boekwaarde 31 december 2011	680.329
-----------------------------	---------

3. MPG afdrachten/fondsen

In de grondexploitaties worden - overeenkomstig de nota Vaste grond voor beleid - afdrachten opgenomen aan het Groenfonds en de Reserve Infrastructurele Werken. De afdrachten vinden plaats op het moment waarop de opbrengsten worden gerealiseerd c.q. op het moment dat het uitgeefbare terrein wordt verkocht. De hoogte van de bijdrage is gerelateerd aan het aantal vierkante meters uitgeefbaar terrein vermenigvuldigd met een vast te stellen bedrag per m².

Een nieuwe ontwikkeling met een relatief grote impact is dat de Westelijke Randweg wordt geschrapt. De Nota Bovenwijkse Voorzieningen zal hier op aangepast worden bij de herziening van de structuurvisie. Dit zal gevolgen hebben voor de afdrachten van de fondsen.

Groenfonds

De afdracht aan het Groenfonds bestaat uit een bijdrage van € 7 per m2 uitgeefbaar terrein (€ 2,- voor Snel en Polanen). Voor een prognose van de toekomstige afdrachten vanuit de gemeentelijke grondexploitaties aan dit fonds wordt verwezen naar het MPG 2012.

Saldo tot en met 2011*:	204.280
-------------------------	---------

* jaarrekening 2011

Overigens wordt ook ten laste van grondtransacties in de algemene dienst en bij private locatieontwikkeling aan het Groenfonds afgedragen en wordt rente over het saldo per 31-12 van elk jaar toegevoegd.

Reserve Infrastructurele Werken

Uit dit fonds worden voornamelijk de kosten voor het project A12BRAVO betaald. De afdracht aan de Reserve Infrastructurele Werken bestaat uit een bijdrage van € 31,- per m2 uitgeefbare grond. Deze afdracht betekent voor een aantal exploitatiegebieden een zware belasting. Voor een prognose van de toekomstige afdrachten vanuit de gemeentelijke grondexploitaties aan dit fonds wordt verwezen naar het MPG 2012.

Saldo tot en met 2011*:	18.377.225
-------------------------	------------

* volgens jaarrekening 2011

Overigens wordt ook ten laste van grondtransacties in de algemene dienst en bij private locatieontwikkeling aan het RIW afgedragen en wordt rente over het saldo per 31-12 van elk jaar toegevoegd.

Algemene reserve Grondbedrijf

De exploitatieresultaten worden genomen naar gelang de opbrengsten gerealiseerd worden. Jaarlijks wordt het bedrijfsresultaat bepaald. Dit resultaat wordt gestort in de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft onder andere ten doel om onvoorziene risico's in de grondexploitatie op te vangen. De reserve wordt gevoed door winsten uit exploitatiegebieden en verliezen worden ten laste van deze reserve gebracht. De gewenste omvang van de Algemene reserve grondbedrijf is in de nota Vaste grond voor beleid gesteld op 10% van het totale in de grondexploitaties geïnvesteerde vermogen. Indien deze reserve de gewenste omvang heeft bereikt kan besloten worden het meerdere af te dragen aan de Algemene Dienst.

Per 31 december 2011 is het geïnvesteerde vermogen als volgt:

Complex	Boekwaarde 31 december 2011
Breeveld	5.056.487
Overige percelen	680.329
Snel en Polanen	1.626.093
Oranjestraat	112.744
Kamerik Noord-Oost II	-110.030
Defensie eiland	14.429.801
totale boekwaarde complexen	21.795.424

Gewenste omvang Algemene Reserve Grondbedrijf per 2012 bedraagt: € 2.179.542,-
 Stand per 31-12-2011 is volgens de jaarrekening € 3.677.159,-

In de MPG 2012 zijn de volgende verwachte stortingen/onttrekkingen opgenomen voor 2012

Afdekking verlies Defensie-eiland	- € 265.000,-
Bijdrage aan bezuinigingen	- € 200.000,-
Rentetoevoegingen (verliesvoorziening en ARG)	€ 1.024.893,-
Geprognosticeerde stand van zaken eind 2012	€ 4.237.052,-

Aandachtspunten bij grondexploitaties

- Gezien de economische situatie is er vooralsnog geen reden om uit te gaan van een structurele verbetering van de economie.
- Kostenverhaal: In de loop van 2012 zal de ruimtelijke structuurvisie worden herzien, gelijktijdig zal de nota Bovenwijks worden herzien waarin de tarieven voor bovenwijkse voorzieningen in het kader van particulier kostenverhaal zijn vastgelegd.
- Wet voorkeursrecht gemeente: De plannen voor de gebieden waar het voorkeursrecht is gevestigd zullen worden uitgewerkt. Dit kan mogelijke aankopen tot gevolg hebben.
- Breeveld: In de loop van 2012 zal meer bekend worden over een verdere uitwerking van dit gebied.
- Zandwinning/eiland 4 Waterrijk: Door de afwijkende oplevering van eiland 4 is sprake van vertraging en zal de planvorming verder vertragen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de grondexploitatie. Op dit moment worden juridische stappen tegen Ballast/Bavog voorbereid om tot een schadevergoeding te komen. De huidige grondexploitatie gaat uit van het huidige vastgestelde stedenbouwkundige plan.

PARAGRAAF 4 – LOKALE HEFFINGEN

Deze paragraaf heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (retributieve heffingen) als heffingen waarvan de besteding vrij is (ongebonden).

Artikel 10 van het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) beschrijft dat de paragraaf lokale heffingen ten minste de volgende onderdelen bevat:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Algemeen

Voorgesteld wordt om in de jaarschijf 2013 van de programmabegroting 2013-2016 uit te gaan van een verhogingspercentage van 0%. Het uitgangspunt van een verhoging met 0% is ook van toepassing op alle tarieven en leges met uitzondering van de tarieven voor rioolrechten, OZB en parkeren.

Onze gemeente kent de volgende belastingen:

- onroerendezaakbelastingen (OZB)
- hondenbelasting
- precariobelasting
- parkeerbelasting
- toeristenbelasting

Daarnaast is er een aantal retributies (heffingen van burgers en bedrijven voor verleende diensten en producten):

- afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
- rioolheffing
- leges
- overige heffingen zoals marktgeden, lijkbezorgingsrechten en havengelden.

Hieronder gaan wij kort in op de verschillende belastingen en heffingen. Wij bieden overigens tegelijk met de conceptbegroting het tarievenvoorstel voor 2013 aan. Door middel van dit voorstel wordt de hoogte van de verschillende belastingen, tarieven en leges voor het jaar 2013 ter besluitvorming voorgelegd.

De woonlastenberekening aan het einde van deze paragraaf geeft een goed inzicht in de verandering(en) in de belangrijkste gemeentelijke heffingen.

Ontwikkeling gemeentelijk belastinggebied (algemeen)

Wet WOZ

Het kabinet stelt voor de WOZ-waarde van woningen samen met de bijbehorende adresgegevens openbaar te maken. Het is de bedoeling dat de openbaarmaking via de landelijke voorziening zal lopen. Het Kadaster beheert deze landelijke voorziening. De verwachte invoering van de landelijke voorziening is 1 januari 2014.

Per 1 oktober 2012 stijgt het algemene btw-tarief met 2 procentpunten van 19% naar 21%. Het tijdstip van de levering of de dienst is bepalend voor het btw-tarief dat van toepassing is:

- vóór 1 oktober: 19%;
- vanaf 1 oktober: 21%, ook als al vóór 1 oktober is gefactureerd.

De btw-verhoging is van belang voor:

- gemeentelijke heffingen/retributies, zoals
-reinigingsrechten bedrijfsafval

- havengelden
- privaatrechtelijke vergoedingen voor diensten die onder het algemene btw-tarief vallen, zoals:
 - parkeertarieven in parkeergarages
 - geprivatiseerde havengelden
- uitgaven waar btw op zit die niet geclaimd kan worden bij het BTW-compensatiefonds, zoals bij:
 - onderhoud aan gemeentelijke begraafplaatsen.

Belastingen

1. Onroerende zaakbelastingen

De opbrengstraming van de OZB is in de gemeentebegroting 2013 gebaseerd op:

- de waarde van de onroerende zaken
- de te verwachten minder- en meeropbrengsten van respectievelijk sloop en nieuwbouw
- een indexcorrectie van € 97.800,- dekkingsplan 2012 zit in meerjarenperspectief
- dekkingsplan 2013 extra opbrengst van € 1.072.000,- verdeeld over :
 - stijging ozb-opbrengst eigendom woningen van 9%
 - stijging ozb-opbrengst eigendom/gebruik niet-woningen van 18%

Voor de berekening van de tarieven voor 2013 wordt uitgegaan van de WOZ-waarde per waardepeildatum 1 januari 2012.

De prognoses duiden op een gemiddelde daling van de waarden:

- voor woningen met - 3,5% stand per 1 juni 2012
- voor niet-woningen met - 3% stand per 1 juni 2012

In de onderstaande tabel 1 zijn opgenomen de OZB-tarieven 2012 en de nieuwe tarieven 2013 (als percentage van de waarde).

Tabel 1

	Tarief OZB 2012 in %	Tarief OZB 2013 in %
1. Woningen:		
a. eigenaren	0,1000%	0,1141%
2. Niet-woningen:		
a. eigenaren	0,1383%	0,1708%
b. gebruikers	0,1051%	0,1279%

2. Hondenbelasting

Uitgangspunt voor de tarieven van de hondenbelasting per 1 januari 2013 is geen inflatiepercentage toe te passen.

3. Precariobelasting

Uitgangspunt voor de tarieven van de precariobelasting per 1 januari 2013 is geen inflatiepercentage toe te passen. De precariobelasting is een heffing voor het hebben van voorwerpen op, in of boven gemeentegrond die voor de openbare dienst bestemd is. Ook terrassen vallen onder de precariobelasting. De overheid kan een vergoeding vragen voor het gebruik (mogen) maken van gemeentegrond. Om te voorkomen dat de gemeentelijke overheid met elke afzonderlijke particulier of bedrijf een contract moet sluiten, is gebruikgemaakt van de publiekrechtelijke weg via een belastingverordening.

4. Parkeerbelasting

Ter dekking van het meerjarenperspectief is in het dekkingsplan voor parkeren in 2013 een extra dekking van € 200.000,- opgenomen. Te realiseren d.m.v. kostenverlaging. Daarnaast is voor 2013 € 50.000,- en voor 2014 € 100.000,- aan structurele verhoging parkeertarieven in de meerjarenbegroting opgenomen.

5. Toeristenbelasting

Uitgangspunt voor de tarieven van de toeristenbelasting per 1 januari 2013 is geen inflatiepercentage toe te passen. Met ingang van 1 januari 2012 is toeristenbelasting ingevoerd. De opbrengsten toeristenbelasting worden toegevoegd aan de algemene middelen. Toeristenbelasting wordt geheven bij een overnachting in een hotel, pension, camping of recreatiewoning door personen die niet als ingezetenen van de gemeente Woerden in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven. De tarieven voor het jaar 2013 worden vastgesteld op basis van het totaal aantal overnachtingen binnen de gemeente Woerden.

Heffingen

6. Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om (een gedeelte van) de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven. Onderstaande tabel geeft een overzicht van baten en lasten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
1. Lasten	€ 4.108.770,-	€ 4.492.617,-	€ 4.830.663,-
2. BTW lasten te verhalen op BTW-compensatiefonds	€ 252.286,-	€ 252.286,-	€ 252.286,-
3. Totaal te verhalen lasten (=1+2)	€ 4.361.056,-	€ 4.744.903,-	€ 5.082.949,-
4. Totale baten	€ 5.648.793,-	€ 5.518.196,-	€ 5.503.025,-
5. Saldo (4 – 3) storting	€ 1.287.737,-	€ 773.293,-	€ 420.076,-

Het uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is dat het tarief voor eenpersoonshuishoudens circa 80% bedraagt van het tarief voor meerpersoonshuishoudens. Dit percentage kan enigszins afwijken als gevolg van afrondingen in hanteerbare maandbedragen. De reinigingsrechten zijn van toepassing op bedrijven die in de binnenstad zijn gevestigd en hun afval aanbieden aan de gemeente via vuilcontainers. Deze tarieven zijn exclusief BTW.

Voorshands worden de huidige tarieven afvalstoffenheffing en reinigingsrechten op het niveau 2012 gehandhaafd, in afwachting van het vaststellen van het nieuwe afvalbeheersplan.

7. Rioolheffing

Met ingang van 2013 worden de tarieven - conform het nieuwe nog vast te stellen Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) - naast de jaarlijkse inflatie verhoogd met 6,5%. Hiermee wordt gedurende de planperiode gezorgd voor een kostendekkend rioolrecht en wordt de planperiode afgesloten met een positieve egalisereserve.

Rioolheffing	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Totale lasten	€ 2.9705.589,-	€ 3.594.811,-	€ 3.927.352,-
BTW lasten te verhalen op BTW-compensatiefonds	€162.721,-	€ 162.721,-	€ 162.721,-
Totale lasten	€ 3.133.310,-	€ 3.757.532,-	€ 4.090.073,-
Totale baten	€ 3.160.223,-	€ 3.311.532,-	€ 3.546.008,-
Saldo (onttrekking egal.res)	+ € 26.913,-	- € 445.782,-	- € 544.065,-

8. Leges

Voor leges wordt een 100% kostendekkendheid nagestreefd. De totale opbrengst van de tarieven van de legesverordening mag op begrotingsbasis niet uitgaan boven de geraamde uitgaven die de gemeente ter zake heeft. Dit voorschrift geldt niet voor de individuele prestatie voortvloeiende uit de legesverordening, doch alleen voor het totaal van baten en lasten van de dienstverleningen.

Een aantal legestarieven is aan een wettelijk maximum gebonden.

PROGRAMMABEGROTING 2013

Leges	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Lasten burgerzaken: Persoonsregistraties	€ 330.207,-	€ 473.610,-	€ 514.689,-
Lasten burgerzaken: Persoonsdocumentaties/dienstverlening	€ 870.708,-	€ 870.920,-	€ 905.508,-
Lasten burgerzaken: Secretarieleges	€ 261.011,-	€ 228.480,-	€ 221.600,-
Lasten burgerzaken: KCC	€ 338.029,-	€ 5.500,-	€ 28.177,-
Lasten volkshuisvesting: Vergunningen woningwet /APV en andere bijzondere wetten	€ 91.770,-	€ 136.199,-	€ 171.635,-
Lasten volkshuisvesting: Horeca / salaris en administratie	€ 0,-	€ 17.682,-	€ 32.614,-
Lasten volkshuisvesting: Inv. bouwleges /omgevingsvergunningen	€ 1.779.499,-	€ 1.481.797,-	€ 1.425.375,-
Totale lasten	€ 3.671.224,-	€ 3.214.188,-	€ 3.484.635,-
Leges Burgerzaken	€ 950.086,-	€ 938.883,-	€ 861.660,-
Leges bouwvergunningen)	€ 1.750.379,-	€ 1.512.952,-	€ 1.248.728,-
Totale baten	€ 2.700.465,-	€ 2.451.835,-	€ 2.110.388,-
Saldo *	€ 970.759,-	€ 762.353,-	€ 1.374.247,-

* Dit saldo is inclusief kosten die niet doorgerekend mogen worden in de leges (zgn. niet-verhaalbare kosten).

9. Overige heffingen

9a. Marktgeden

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten van de marktgeden weer. De kosten van de kaasmarkt worden niet doorberekend aan de standhouders. In het dekkingsplan bij de begroting 2013 is een structurele taakstelling van € 30.000,- kostendekkendheid marktgeden opgenomen. Dit bedrag is nog niet opgenomen in onderstaande (going concern) tabellen.

Weekmarkt	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Lasten weekmarkten	€ 73.841,-	€ 78.348,-	€ 80.084,-
Baten weekmarkten	€ 46.746,-	€ 52.800,-	€ 52.800,-
<i>Saldo</i>	€ 27.095,-	€ 25.548,-	€ 27.284,-

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de jaarmarkt opgenomen.

Jaarmarkt	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Lasten jaarmarkt	€ 40.672,-	€ 46.732,-	€ 36.305,-
Baten jaarmarkt	€ 20.128,-	€ 27.000,-	€ 20.700,-
<i>Saldo</i>	€ 20.544,-	€ 19.732,-	€ 15.605,-

De baten en lasten van de streekmarkt zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Streekmarkt	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Lasten streekmarkt	€ 10.773,-	€ 23.079,-	€ 21.542,-
Baten streekmarkt	€ 10.780,-	€ 11.510,-	€ 11.510,-
<i>Saldo</i>	€ 7,-	€ 11.569,-	€ 10.032,-

PROGRAMMABEGROTING 2013

9b Lijkbezorgingsrechten

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten van de lijkbezorgingsrechten weer.

<i>Lijkbezorgingsrechten</i>	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Lasten	€ 751.860,-	€ 828.841,-	€ 815.117,-
Baten	€ 709.571,-	€ 701.500,-	€ 704.000,-
<i>Saldo</i>	€ 42.289,-	€ 127.341,-	€ 111.117,-

De huidige tarieven lijkbezorgingsrechten worden op het niveau 2012 gehandhaafd

9c. Havengelden

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten van de havengelden weer.

In het dekkingsplan 2013 zijn de volgende verhogingsbedragen van de havengelden opgenomen. Jaarschijf 2014 € 10.000,-, jaarschijf 2015 € 20.000,- en jaarschijf 2016 € 30.000,-. Dus met ingang van 2016 dient vanuit de havengelden een extra opbrengst van € 30.000,- gegenereerd te worden.

<i>Havengelden</i>	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Lasten	€ 43.400,-	€ 50.058,-	€ 52.440,-
Baten	€ 12.486,-	€ 29.279,-	€ 29.790,-
<i>Saldo</i>	€ 30.914,-	€ 20.784,-	€ 23.710,-

Opbrengsten belastingen en heffingen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de geraamde omvang van de opbrengsten aan belastingen en heffingen:

Belastingsoort	2013	2014	2015	2016	%-aandeel in totaal
1. Onroerendezaakbelasting	9.828	9.930	9.937	9.937	40,20%
2. Hondenbelasting	160	160	160	160	0,65%
3. Precariobelasting	120	120	120	120	0,49%
4. Parkeerbelasting	1.966	2.066	2.166	2.266	9,17%
5. Toeristenbelasting	50	50	50	50	0,20%
6. Afvalstoffenheffing	4.873	4.873	4.873	4.873	19,71%
7. Rioolheffing	3.505	3.669	3.829	3.987	16,13%
8. Leges	2.451	2.451	2.451	2.451	9,91%
9a. Marktgeden	54	54	54	54	0,22%
9b Lijkbezorgingsrechten	715	715	715	715	2,89%
9c Havengelden	29	29	29	29	0,12%
Totaal	23.752	24.118	24.386	24.644	100%

Bedragen x € 1.000.

Belastingdruk

Onderstaand voorbeeld laat de gemeentelijke belastingdruk zien over de jaren 2011, 2012 en 2013 van een gezin, woonachtig in Woerden, met één hond, in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2011 van € 259.000,-, voor belastingjaar 2012 van € 250.000,- en voor belastingjaar 2013 van € 241.000,- en met een waterverbruik van 240 m3 per jaar.

Belastingdruk	2011	2012	2013
Aan onroerendezaakbelastingen	€ 251,00	€ 250,00	€ 275,00
Aan rioolheffing	€ 135,60	€ 141,70	€ 152,40
Aan afvalstoffenheffing (meerp.)	€ 255,00	€ 255,00	€ 255,00
Aan hondenbelasting	€ 62,40	€ 63,60	€ 63,60
Totaal aan belastingen	€ 704,00	€ 710,90	723,00

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks een zogenaamde COELO-atlas uit. Deze atlas bevat een vergelijking van de bruto lokale lasten (bestaande uit OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing, woning met gemiddelde waarde, na aftrek van eventuele heffingskorting). In 2012 heeft het COELO een atlas van de lokale lasten uitgebracht. Op basis van een meerpersoonshuishouden neemt Woerden van de 432 gemeenten, in het overzicht van bruto lokale lasten de 175ste plek in met € 683,-. Hierbij geldt dat nummer 432 de hoogste (gemeente Blaricum met € 1.169,-) en nummer 1 de laagste (gemeente Bunschoten met € 500,-) bruto lokale lasten oplegt. De hoogte van de bruto woonlasten geeft geen volledig beeld van de beschikbare middelen van de gemeente voor de bekostiging van voorzieningen. Daarvoor gebruikt het COELO de netto woonlasten. De netto woonlasten zijn de woonlasten gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten met dure woningen een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen. In het overzicht van netto woonlasten neemt de gemeente Woerden voor 2012 de 143ste plaats in van de 432 gemeenten. Dit betekende opnieuw een gemiddelde score voor de gemeente Woerden.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding van belastingen is in Woerden mogelijk voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voorwaarde is dat de aanslag betrekking heeft op een woonlast voor een 'natuurlijk persoon'.

Voor kwijtschelding in de zakelijke sfeer is geen ruimte. Gemeenten mogen in principe wel een strenger beleid voeren dan hetgeen de rijksregeling toestaat, maar geen soepeler beleid.

De gemeente Woerden hanteert voor de kwijtschelding de norm die door het Rijk gegeven wordt aan de gemeenten, te weten 100% van de norm voor de bijstand. Bij een norm onder de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW-uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm voor kwijtschelding in aanmerking. De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

PARAGRAAF 5 – ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De gemeente Woerden is ongeveer 8.994 hectare groot. Een deel daarvan bestaat uit openbare ruimte. Deze openbare ruimte bevat wegen, riolering, groen en openbare gebouwen. Alle in deze openbare ruimte aanwezige kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. In deze paragraaf worden de kaders geschetst voor het onderhoud aan deze kapitaalgoederen.

In deze paragraaf komen 6 hoofdonderwerpen naar voren:

- Integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair)
- Riolering
- Baggeren
- Sportvelden
- Begraafplaatsen
- Gebouwen

1. Integraal beleid openbare ruimte

Op 6 juli 2009 heeft de gemeenteraad het beleidsplan “Integraal beleid openbare ruimte” (IBOR) vastgesteld.

Hierin is vastgelegd op welk kwaliteitsniveau de openbare ruimte onderhouden dient te worden.

De raad heeft gekozen vanaf 2012 voor niveau C. Voor de onderdelen waarbij veiligheid het meest cruciaal is, wordt niveau B gehandhaafd. Hierbij moet gedacht worden aan de speelvoorzieningen en de civiele kunstwerken.

De gekozen kwaliteitsniveaus staan in de volgende tabel weergegeven.

De gekozen kwaliteitsniveaus staan hieronder kort toegelicht:

- Niveau B: Functioneel, sober en doelmatig. De openbare ruimte ziet er redelijk uit, er is regelmatig wat op aan te merken.
- Niveau C: Onrustig beeld, discomfort of hinder. In de openbare ruimte is behoorlijk wat schade en vervuiling aanwezig, er is behoorlijk wat op aan te merken. Incidenteel kunnen er onveilige situaties optreden. De openbare ruimte ziet er verloederd uit en er zijn meer klachten van bewoners te verwachten.

Ook is besloten om de achterstand in onderhoud in 10 jaar in te lopen. Veel van deze achterstanden worden veroorzaakt door de zettingen. Het inlopen in 10 jaar is dan ook verantwoord, omdat voor deze specifieke achterstanden over het algemeen geen kapitaalvernietiging optreedt. Ook is de veiligheid over het algemeen niet in het geding. De nadere uitwerking van de benodigde onderhoudsmaatregelen wordt vervolgens in beheerplannen gedaan. Deze worden na vaststelling van de begroting geactualiseerd.

Financieel

Voor het onderhoud en de vervanging van de openbare ruimte zijn de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting. De vervanging en reconstructie maatregelen worden daarbij gedeeltelijk met investeringen gefinancierd. Jaarlijks worden de bedragen nog bijgesteld op basis van prijsstijgingen en areaaluitbreiding.

Verharding (wegen), straatreiniging en afvalbakken

Beleid

Voor het wegenonderhoud wordt op basis van de inspectie uit de zomer 2012 het benodigde onderhoud bepaald. Hierin worden de doelstellingen vanuit het IBOR vertaald in concrete maatregelen. Er is nog een onderhoudsachterstand aanwezig. Deze wordt met name veroorzaakt door de zettingen die in bepaalde gedeeltes van de gemeente hebben plaatsgevonden. Conform het besluit van IBOR worden deze achterstanden in 10 jaar weggewerkt. Bij het inlopen van de achterstanden worden allereerst de ergste stukken aangepakt. Het wegenonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte (groen en riolering).

Financiën

Voor het onderhoud van de verharding, straatreiniging en meubilair zijn in 2013 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 1.868.000,- (exploitatie € 875.000,- en interne uren € 993.000,-)

Vervanging en reconstructie: € 2.690.000,-

De genoemde budgetten zijn inclusief het ophogen van de verharding.

Groen en speelvoorzieningen

Beleid

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR. Op basis van deze kaders wordt het onderhoud uitgevoerd. Daarnaast is er een plan voor de vervangingsmaatregelen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met diverse andere plannen zoals het groenstructuurplan, het bomenplan, en de groenwerkplannen Molenvliet, Staatsliedenkwartier & Meander en Kamerik & Kanis. Het speelplaatsenbeheersplan uit 2002 en de daaruit voortvloeiende investeringen zijn uitgevoerd. De speelplaatsen worden nu conform de uitgangspunten van dit plan (en IBOR) onderhouden en waar nodig vervangen.

Financiën

Voor het groenonderhoud en de speelvoorzieningen zijn in 2013 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 2.123.000,- (exploitatie € 1.038.000,- en interne uren € 1.085.000,-)

Vervanging en reconstructie: € 780.000,-

De daadwerkelijk beschikbare budgetten € 250.000,- lager dan de berekende budgetten. De verwachting is dat dit verschil vanwege de positieve marktsituatie opgevangen kan worden. Dit staat ook als risico in de paragraaf weerstandsvermogen vermeld.

Overig Meubilair

Beleid

Het overige meubilair wordt conform de doelstellingen vanuit IBOR onderhouden.

Financiën

Voor het onderhoud van het overige meubilair zijn in 2013 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 155.000,- (exploitatie € 59.000,- en interne uren € 96.000,-)

Vervanging en reconstructie: € 143.000,-

Beschoeiing

Beleid

De beschoeiingen in de gemeente Woerden zijn geïnventariseerd en geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR wordt het onderhoud en de vervanging ingepland.

Financiën

Voor het onderhoud van de beschoeiing zijn in 2013 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 220.000,- (exploitatie € 195.000,- en interne uren € 25.000,-)

Vervanging en reconstructie: € 930.000,-

Kunstwerken

Voor het regulier onderhoud aan kunst in de openbare ruimte is een bedrag van € 20.000,- opgenomen.

Beleid

In 2012 zijn alle kunstwerken geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitskeuzes uit IBOR worden de prioriteiten bepaald. Dit is bepalend voor de onderhoudswerkzaamheden die aan de kunstwerken gaan plaatsvinden.

Financiën

Voor het onderhoud van de kunstwerken zijn in 2013 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 327.000,- (exploitatie € 279.000,- en interne uren € 48.000,-)

Vervanging en reconstructie: € 800.000,-

2. Riolering

Beleid

In het najaar 2012 is het gemeentelijk waterbeleidsplan 2013 – 2017 (GWP) vastgesteld. Dit is een strategisch beleidsmatig plan, waarin de invulling van het gemeentelijke waterbeheer staat beschreven. Het belangrijkste en kostbaarste middel voor het gemeentelijk waterbeheer is de riolering en bijbehorende voorzieningen. In het GWP zijn de aanwezige voorzieningen, het beheer (onderhoud) en vervanging van de voorzieningen, de verbeteringsmaatregelen en een overzicht van de financiële gevolgen opgenomen.

Financiën

Het uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie via de tarieven. Indien er sprake is van een incidentele verstoring (pieken of dalen), dan wordt een en ander geëgaliseerd middels een bijdrage of storting uit/ in de reserve riolering.

Voor 2013 zijn de volgende bedragen voor onderhoud en investeringen in de begroting opgenomen.

Onderhoud: € 2.331.000,- (exploitatie € 1.878.000,- en interne uren € 453.000,-)

Vervanging en renovatie van vrijval riolering, gemalen, persriolering en duikers : € 1.520.000,-

Milieumaatregelen – afkoppelen verhardoppervlak in Barwoutswaarder en het Schilderskwartier: € 1.150.000,-

Bestrijding (grond)wateroverlast: € 95.000,-

In 2013 worden de tarieven conform het gemeentelijk waterbeleidsplan 2013 – 2017 verhoogd met 6,5% exclusief de jaarlijkse inflatie. Hiermee wordt gezorgd voor een kostendekkend waterbeheer vanuit de rioolheffing voor de lange termijn.

3. Baggeren

Beleid

In samenwerking met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is in 2008 een nieuw baggerplan opgesteld. Ten opzichte van het vorige baggerbeheersplan is een achterstand in baggeren opgelopen. Het plan is op 6 juli 2009 door de gemeenteraad vastgesteld. Met het vaststellen van het nieuwe baggerplan is het financieel en planningstechnisch mogelijk om het baggeren op orde te brengen. In overleg met het Hoogheemraadschap is bepaald dat de achterstand in de baggerwerkzaamheden in 6 jaar ingelopen wordt. Met de uitvoering van dit plan wordt voldaan aan de eisen die het hoogheemraadschap aan de watergangen stelt.

Financiën

Het structurele beschikbare bedrag voor baggeren wordt conform het baggerplan opgehoogd. Daarnaast worden nog incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het inlopen van de achterstand.

Jaar	structureel	incidenteel	totaal
2012	€ 156.000	€ 330.000	€ 486.000
2013	€ 356.000	€ 186.000	€ 682.000
2014	€ 356.000	€ 241.000	€ 597.000
2015	€ 356.000	€ 372.000	€ 588.000
Totaal	€ 1.224.000	€ 1.129.000	€ 2.353.000

4. Sportvelden

In het najaar 2007 heeft een adviesbureau opdracht gekregen een nieuw beheerplan buitensportaccommodaties op te stellen. Dit adviesbureau heeft een rapport 'beheerplan sportvelden en terreininrichting in de gemeente Woerden' opgesteld. Dit plan is opgesteld omdat een totaaloverzicht van beheer- en renovatiekosten op lange termijn ontbrak. Met het opstellen van dit plan is hierin voorzien. Het beheerplan buitensportaccommodaties 2009-2018 is op 25 april 2008 door het college voorlopig vastgesteld. Het nieuwe plan is door de raad op 27 november 2008 vastgesteld en in de vergadering van 17 maart 2009 heroverwogen en opnieuw vastgesteld. Het plan dient als basis voor de prioriteiten 2009-2013. Hier wordt uitvoering aan gegeven.

5. Begraafplaatsen

Voor het onderhoud van de begraafplaatsen is een bedrag van € 593.000,- beschikbaar (exploitatie € 157.000,- en interne uren € 436.000,-).

Hiervoor zullen de begraafplaatsen op de meeste onderdelen worden onderhouden op niveau C en enkele onderdelen op niveau B zoals bijvoorbeeld de entree van de begraafplaatsen. Deze kwaliteitskeuze is gebaseerd op de IBOR methodiek.

6. Gebouwen

Gemeentelijk vastgoed

In 2004 en 2005 is een inventarisatie gemaakt van het gebouwenbeheer. Deze inventarisatie heeft geresulteerd in een gemeentebreed gebouwenbeheersplan. Het gebouwenbeheersplan is vastgesteld door het college. Hieruit blijken de werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor het in goede staat houden van de gebouwen. Er was uitgegaan van een conditiescore tussen 2 en 3 volgens de NEN 2767: een sober maar doelmatig onderhoudsniveau (cijfer 7 op een schaal van 10).

In 2009 zijn de MeerjarenOnderhoudsPlanningen (MOP) opnieuw geactualiseerd. Op basis van de nieuwe financiële cijfers zou het jaarbudget verhoogd moeten worden. In het juni-overleg 2010 heeft de gemeenteraad aangegeven hieraan geen prioriteit te willen geven. Gevolg hiervan is dat kwaliteit van het onderhoud verlaagd wordt naar conditiescore 3,5 à 4 (cijfer 5,5 à 6 op schaal van 10). Ook wordt het zogenaamde huurdersonderhoud in beeld gebracht en na actualisatie van de huurcontracten in mindering op het totale MOP-bedrag gebracht. Het bovenstaande is inmiddels vastgelegd in de nota 'Spelregels vastgoed, staat van gemeentelijke gebouwen', najaar 2011.

De hiervoor genoemde verlaging van het onderhoudsniveau is over een aantal jaren pas structureel financieel merkbaar. In 2013 en verder blijven we door deze actie wel binnen het beschikbare budget.

Onderwijsgebouwen

De basis van het integraal onderwijshuisvestingsplan wordt gevormd door een meerjarenonderhoudsplan. Elke drie jaar wordt het onderhoud van de schoolgebouwen meerjarig onderzocht. Het huisvestingsplan wordt daarbij nog uitgebreid met de extra voorzieningen die in een bepaald jaar moeten worden uitgevoerd en uitbreiding van schoolgebouwen die reeds gepland zijn. Via de opdracht Art-team Onderwijshuisvesting primair onderwijs zijn de procedures voor de zowel de scholen als ook de gemeente aanzienlijk vereenvoudigd. Per jaar stellen we gezamenlijk een jaarplan voor de uitvoering op.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

De afdeling Vastgoed zal een integrale rapportage opstellen met daarin opgenomen een strategische visie op het vastgoed. In de rapportage zullen ook alle financiële consequenties voor o.a. kapitaallasten, beheer en onderhoud uitgewerkt worden. Hierin wordt de bezuinigingsopdracht voor de komende jaren verwerkt.

Het onderhoud van de onderwijsgebouwen loopt via de reserve Onderhoud buitenkant schoolgebouwen. De jaarlijkse storting in de voorziening bedraagt € 250.000,-, dit wordt jaarlijks geïndexeerd met de prijsstijgingindex die voor de programmabegroting wordt gehanteerd.

In mei 2012 is, net als bij de gemeentelijke gebouwen, het onderhoudsniveau verlaagd tot het conditieniveau 3 – 4 volgens de NEN 2767. Dit met ingang van 01-01-2013. Met deze bijstelling van het conditieniveau blijven we voor de eerstkomende 10 jaar binnen het beschikbare budget.

PARAGRAAF 6 – VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Volgens artikel 26 van het BBV moet de begroting en het jaarverslag de paragraaf verbonden partijen bevatten. Volgens het BBV (art. 9, 15 en 69) moeten ten minste de volgende onderwerpen aan de orde komen in de paragraaf verbonden partijen:

- De beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten;
- De visie van de raad op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting;
- De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie verstrekt over verbonden partijen: de naam en de vestigingsplaats; het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt; de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar; het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; het resultaat van de verbonden partij.

Op grond van artikel 20 van de 'Verordening op de inrichting van de financiële organisatie, het financiële beheer en de uitgangspunten van het financiële beleid van de gemeente Woerden' dient ook het volgende te worden opgenomen in de paragraaf verbonden partijen: beëindigde verbonden partijen, nieuwe verbonden partijen, (gewijzigde) bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij verbonden partijen.

Definitie verbonden partij

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Een bestuurlijk belang heeft een gemeente wanneer ze zeggenschap kan uitoefenen via een bestuurszetel dan wel via stemrecht. Hieronder wordt verstaan dat namens de gemeente een burgemeester, wethouder, raadslid of ambtenaar de volgende functie(s) vervult bij een verbonden partij: lid van het algemeen of dagelijks bestuur, voorzitter, secretaris of penningmeester.

Een financieel belang heeft een gemeente indien de middelen die de gemeente ter beschikking stelt, verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De gemeente Woerden heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

Lijst met verbonden partijen

De gemeente Woerden participeert in 2013 in de volgende verbonden partijen:

- Afvalverwijdering Utrecht
- Bank Nederlandse Gemeenten
- GGD Midden-Nederland
- Vitens
- Omgevingsdienst Noord-West-Utrecht en Zuid-Oost-Utrecht
- De Sluis Groep
- Stichting Urgentieverlening West Utrecht
- Recreatieschap Stichtse Groenlanden
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
- Veiligheidsregio Utrecht
- Welstand en Monumenten Midden Nederland
- Stichting Klasse
- ParkeerService

Algemene beleidslijnen

Een van de uitgangspunten die de gemeente Woerden hanteert ten aanzien van de verbonden partijen is dat batige saldo's van jaarrekeningen van gemeenschappelijke regelingen teruggestort worden naar deelnemende gemeenten. Daarnaast is in de raad van juni 2003 een amendement aangenomen waarin is vastgelegd dat de bijdrage aan een gemeenschappelijke regeling niet verder mag stijgen dan de inflatiecorrectie zoals die ook in de gemeentelijke begroting wordt toegepast. Uitbreidingen van de taken van een gemeenschappelijke regeling moeten tijdig aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Rekenkameronderzoek (vervolgonderzoek 2012)

Het matrixoverzicht met kerngegevens van verbonden partijen van 2008 wordt geactualiseerd, waarbij de kolom met sturingsmomenten van de raad wordt ingevuld. Deze matrix wordt opgenomen in deze paragraaf Verbonden Partijen en de jaarrekening/jaarverslag. In het najaar van 2012 wordt een overlegmoment met de raad georganiseerd.

Toelichting partijen

1. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats: Soest

Openbaar belang

De AVU is een gemeenschappelijke regeling en werd in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Daarnaast is in 1995 een NV opgericht waarvan de gemeenschappelijke regeling AVU de enige aandeelhouder is. De N.V. AVU biedt de mogelijkheid tot maatwerkcontracten waaraan niet alle gemeenten behoeven deel te nemen.

Programma 4: Beheer openbare ruimte en infrastructuur

Betrokkenen: De provincie Utrecht en de 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht.

Beleidsdoelen

De afvalstromen zijn volgens afgesproken tarieven en methoden verwerkt. Tevens is er in 2009 een aanbestedingsprocedure afgerond voor de verwerking van het restafval in de periode vanaf 1 januari 2011 tot en met 31 december 2018 met een mogelijkheid tot een verlenging van deze periode met 2 maal één jaar.

Bestuurlijk belang

De gemeenten en de provincie Utrecht hebben allemaal een afgevaardigde bestuurder die hen vertegenwoordigt in het Algemeen Bestuur. De stemverhouding is gebaseerd op het aantal inwoners van de betreffende gemeente. De gemeenten in de provincie zijn verdeeld in 3 regio's. Iedere regio levert 2 leden uit het Algemeen Bestuur voor het Dagelijks Bestuur, daarnaast levert de stad Utrecht ook een bestuurslid. Een wethouder van de gemeente Woerden heeft zitting in het Algemeen Bestuur. Er is geen directe vertegenwoordiging in het Dagelijks Bestuur.

Financieel belang

De AVU sluit contracten af met verwerkers voor het transport, de overslag en de verwerking van diverse afvalstromen. De kosten worden op basis van de werkelijk aangeboden gewichten bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht samen met een opslag voor de apparaatskosten. Doordat de AVU geen weerstandsvermogen heeft is de aansprakelijkheid van de gemeente Woerden echter in theorie niet gelimiteerd.

In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden opgenomen (exclusief vereveningsbijdrage)

	Begroting 2011	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	€ 824.853	€ 824.852	€ 830.798	€ 832.559

Ontwikkelingen

De AVU ontwikkelt voortdurend initiatieven om aan haar doelstellingen te voldoen.

Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is gezamenlijk een overslagstation te realiseren onder regie van de AVU. Dit voor na de huidige contractperiode (2019).

Zie www.avu.nl.

2. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats: Den Haag

Openbaar belang: De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren.

Betrokkenen: Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).

Bestuurlijk belang: De gemeente Woerden heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Programma: Programma 8 'Financiën en Algemene dekkingsmiddelen'

Beleidsdoelen: Mogelijke kortlopende en langlopende leningen aangaan bij de DNB en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in zijn bezit.

Financieel belang: De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 123.201 aandelen (= 0,225% van het totaal aantal aandelen). Het rendement in 2011 is € 1,15 per aandeel, wat een totaal bedrag oplevert van € 283.362.

	Rekening 2011	Primaire Begroting 2011	Primaire Begroting 2012	Primaire Begroting 2013
Dividend BNG	€ 200.000	€ 283.362	€ 200.000	€ 140.000

In 2010 en 2011 viel de dividendontvangst aanzienlijk hoger (€ 306.800,- / € 283.300,-) uit dan begroot.

Ontwikkelingen:

Het te ontvangen dividendbedrag blijft toch in onzekere economische tijden een onzekere factor.

De BNG moet gaan voldoen aan de nieuwe eisen die een maximum stellen aan de verhouding tussen eigen vermogen en balanstotaal. Om hieraan te voldoen moet de BNG het eigen vermogen versterken.

Ook moet de BNG rekening houden met nieuwe regelgeving, zoals bankenbelasting die de regering in 2012 wil invoeren en discussies over lastenverzwaringen voor banken. De bank kan dan ook geen uitspraak doen over de winstuitkering van de komende jaren. Het bedrag aan dividend Bank Nederlandse gemeenten is op begrotingsbasis € 60.000,- naar beneden bijgesteld, gelet op de hierboven genoemde ontwikkelingen in de bankensector en op basis van de laatste dividenduitkering over 2011.

3. GGD Midden-Nederland

Vestigingsplaats: Zeist

Openbaar belang: De GGD is een dienst van gemeenten, ter behartiging van hun belangen op het gebied van de openbare gezondheidszorg. De GGD richt zich vooral op preventie: voorkomen van ziekten en bevorderen van gezond gedrag in een gezonde leefomgeving. Door regelmatig onderzoek te doen, heeft de GGD inzicht in de gezondheid van de inwoners van Midden-Nederland.

PROGRAMMABEGROTING 2013

De doelstelling van de GGD is drieledig.

- Het bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in het werkgebied door onderzoek, voorlichting, advies en gezondheidsprogramma's. Hierdoor kunnen we gezondheidswinst realiseren en consolideren.
- Een expertise- en uitvoeringsorganisatie zijn voor de gemeenten, gericht op preventie, acuut optreden, toegang tot zorg coördinatie, signaleren en smeden van ketens.
- Het bieden van preventie- en vangnetzorg en/of het bemiddelen tussen aanbieders en afnemers van zorg waar dit uit een oogpunt van openbaar belang noodzakelijk is.

Betrokkenen: alle gemeenten van de provincie Utrecht m.u.v. de gemeente Utrecht.

Bestuurlijk belang:

Het Algemeen Bestuur van de GGD bestaat uit één afgevaardigde per gemeente uit de regio. Deze vertegenwoordiger kan zowel raadslid als een wethouder van de desbetreffende gemeente zijn. Door de gemeenteraad wordt, de voorzitter inbegrepen, één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen. Eén lid van het college van Woerden treedt op als vertegenwoordiger van de gemeente Woerden in het Algemeen Bestuur namelijk de wethouder van volksgezondheid. In het Dagelijks Bestuur heeft een beperkt deel van de betrokken gemeenten een vertegenwoordiger zitten, namelijk de volgende gemeenten; Stichtse Vecht, Baarn, Houten, Utrechtse Heuvelrug, Lopik, Rhenen, Amersfoort.

Programma: programma 6 "Zorg en Welzijn"

Visie in relatie tot programma doel:

"Het bevorderen en beschermen van de gezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de bevolking in regio Midden-Nederland".

Van gemeenten wordt verwacht dat zij de GGD bij hun lokale beleid betrekken.

Beleidsdoelen: Zie 'openbaar belang'.

Concreet doel: het voorgenomen basistakenpakket en de afgesproken keuzetaken/maatwerk zijn uitgevoerd.

Uitvoeren van de 9 basistaken:

- Jeugdgezondheidszorg; maatwerk deel (collectief arrangement)
- Jeugdgezondheidszorg: Uniform deel
- Jeugdgezondheidszorg: Rijksvaccinatieprogramma jeugdigen
- Infectieziektebestrijding
- Technische hygiënezorg
- Medisch-milieukundige zorg
- Gezondheidsbevordering
- Epidemiologie
- Forensische zorg (basis)

Uitvoeren van maatwerk:

- THZ Inspecties
- Forensische zorg
- Netwerk MDO
- Plezier op school
- CJG (spreekuur Harmelen, tijdelijke coördinatoren, teambuilding)

Financieel belang: In onderstaand tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden weergegeven.

	Begroting 2011	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	€ 599.819	€ 575.985	€ 611.928	€ 625.000

De bijdrage van Woerden is gebaseerd op de keuze uit de basistaken. Voor de basistaken geldt dat via de zienswijze op de begroting gestuurd kan worden. De inwonersbijdrage voor de basistaken bedraagt € 12,30 in 2012 en voorlopig € 12,48 in 2013.

Per gemeente wordt jaarlijks verantwoording afgelegd.

Overige ontwikkelingen/ problemen:

- De GGD heeft de opdracht om 5% te bezuinigen; deze opdracht is nog niet gerealiseerd. Er is een discussie opgestart over de rol en positie van de GGD. Hier wordt de samenhang met de bezuinigingsdoelstelling meegenomen.
- De GGD gaat een onderzoek starten naar de bestuurlijke en organisatorische inrichting van de jeugdgezondheidszorg.
- Ook vinden verkenningen plaats over de samenwerking tussen GGD en VRU.

Overige ontwikkelingen/ problemen: zie www.ggdmn.nl.

4. Vitens

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven.

Programma: Programma 8 'Financiën en Algemene dekkingsmiddelen'

Betrokkenen: diverse gemeenten en provincies.

Visie in relatie tot programma doel:

De visie over Vitens in relatie tot de realisatie van de doelstelling zoals die is opgenomen in programma 8 van de begroting betreft financieel belang. De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.

Bestuurlijk belang

De gemeente Woerden is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht.

Financieel belang

De gemeente Woerden heeft in totaal 45.042 aandelen Vitens in haar bezit.

	jaarrekening 2011	Begroet 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Dividend Vitens	€ 137.268	€ 137.000	€ 100.000	€ 120.700

Overige ontwikkelingen:

De dividenuitkering over 2011 is vastgesteld op € 120.712,- inclusief terug te ontvangen dividendbelasting.

Zie www.vitens.nl

5. Omgevingsdienst Noord-West-Utrecht en Zuid-Oost-Utrecht

Vestigingsplaats: Zeist en Breukelen.

Openbaar belang:

De Omgevingsdienst ondersteunt en adviseert gemeenten bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van milieubeleid. Het leveren van een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag.

Betrokkenen: De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist.

Bestuurlijk belang:

De Omgevingsdienst behartigt, met inachtneming van hetgeen hierover in de gemeenschappelijke regeling is bepaald, de belangen van de gemeenten tezamen en van elke deelnemende gemeente afzonderlijk op het gebied van omgeving in de ruimste zin, voor zover de bevoegdheid daartoe de gemeente toekomt en aan de Omgevingsdienst gemandateerd is.

De Omgevingsdienst draagt zorg voor een organisatie ter behartiging van de voornoemde belangen en van de ter uitvoering daarvan opgedragen en overeengekomen taken.

Programma: Programma 3 "Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu"

Visie in relatie tot programma doel

De Omgevingsdienst verzorgt de milieutaken van de gemeente. Hieronder valt het gehele scala aan milieutaken, van beleid tot uitvoering. De doelstellingen van het milieubeleid zijn vastgelegd in de Milieuvisie 2005 tot 2014, die in 2009 is herijkt. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend, met uitzondering van milieutoezicht voor bedrijven, waarvoor op basis van de gemeenschappelijke regeling regionaal door het Algemeen Bestuur een programma wordt vastgesteld. De raad kan in zijn vergadering van mei een zienswijze met betrekking tot de begroting van de Omgevingsdienst vaststellen en indienen bij het Algemeen Bestuur. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.

Beleidsdoelen

Uitvoeren van het programma voor toezicht en handhaving conform het beleid dat regionaal is afgesproken en in de gemeenteraad is vastgesteld.

Financieel belang

Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 14 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst. Onderstaande tabel bevat een weergave van de bijdrage van de gemeente Woerden.

	Begroting 2011	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	€ 1.066.820	€1.053.382	€ 1.051.855	€ 1.110.131

(*ex. BTW)

6. Werkvoorzieningschap (WVS) De Sluis

Vestigingsplaats: Woerden

Openbaar belang: Het bieden van werk onder aangepaste omstandigheden voor mensen met een arbeidshandicap (Wet Sociale Werkvoorziening). Het bemiddelen van mensen met een arbeidshandicap (Wet Sociale Werkvoorziening) naar zo regulier mogelijk werk bij externe werkgevers.

Betrokkenen: De gemeentebesturen van Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk. Woerden heeft 60% van de stemmen in het Algemeen Bestuur.

Bestuurlijk belang: Door de gemeenteraad worden, de voorzitter inbegrepen, vijf leden en vijf plaatsvervangende leden aangewezen. De gemeente Woerden is vertegenwoordigd in het Dagelijks en in het Algemeen bestuur. Een wethouder van Woerden is voorzitter van het Dagelijks Bestuur.

Visie in relatie tot programma doel: Iedereen doet mee naar vermogen.

Beleidsdoelen: De gemeenschappelijke regeling voor de uitvoering van de WSW: Werkvoorzieningschap De Sluis
WSW geïndiceerden zo regulier mogelijk moet werken, of via detachering of via begeleid werken;

Financiering gebeurt met WSW budget.

Naast bovenstaande samenwerking heeft de gemeente Woerden nog een tweede relatie met De Sluis:

N.V. De Sluis en Stichting De Wissel

Stichting De Wissel is speciaal opgericht voor de administratieve afhandeling van gesubsidieerde ID/WIW banen in Woerden.

De re-integratieactiviteiten van de overige gemeentelijke doelgroepen (WWB e.a) van de IASZ vallen onder N.V. De Sluis.

Beleidsdoel van deze doelgroepen is maximale participatie gericht op uitstroom naar betaald werk en stijging op de participatieladder. (De sturing van dit beleidsonderdeel wordt afgedekt binnen het programma werk en inkomen).

Hierin zijn de gemeenten die het Werkvoorzieningschap hebben opgericht aandeelhouder. De wethouders van de gemeenten vormen de Raad van Toezicht van N.V. De Sluis en De Wissel.

Financiering gebeurt met het Participatiebudget (voorheen WWb W-deel).

Het Werkvoorzieningschap staat qua financiën los van de NV. Echter tekorten van het Werkvoorzieningschap worden aangevuld met winsten van de N.V.

Overig

De gemeente Woerden is eigenaar van het gebouw aan de Carrosserieweg. De Sluis Groep huurt een deel van het gebouw.

Financieel belang Werkvoorzieningschap De Sluis (WSW):

De gemeenten dragen gezamenlijk het financiële risico, naar rato van het aantal WSW-plaatsen. Voor Woerden betekent dat een aandeel van ca 70%.

	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	€ 0,-	€ 0,-	€ 686.500	€ 501.000

Bij de programmabegroting 2012-2015 is als nieuwe ontwikkeling een structurele bijdrage opgenomen van € 400.000,-, zijnde bijdrage in het nadelig saldo. Bij raadsbesluit van 1 maart 2012 is voor 2012 dit bedrag verhoogd naar € 686.500,-. Het nadelig exploitatiesaldo is voor 2013 geraamd op € 501.000. Voor de jaren 2014 t/m 2016 is in afwachting van verdere ontwikkelingen uitgegaan van een bijdrage in het nadelig saldo van € 400.000,-.

Naast deze bijdrage wordt de rijksbijdrage, die de gemeente Woerden ontvangt, doorbetaald .

Overige ontwikkelingen

De Wet Werken Naar Vermogen (Wwnv) zou in 2013 worden ingevoerd met forse bezuinigingen op het gebied van re-integratie en participatie en veranderingen in het sociale domein. Verschillende doelgroepen zouden worden samengevoegd en onder de regie van de gemeente komen te vallen. Het wetsvoorstel Werken naar Vermogen is op 5 juni 2012 controversieel verklaard en wordt deze kabinetsperiode niet meer behandeld door de Tweede Kamer. De Wwnv was bedoeld om meer mensen met een (gedeeltelijke) arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Op dit moment is onduidelijk wat het komende kabinet in deze zal gaan besluiten en hoe de financiële situatie eruit zal zien. Het is mogelijk dat de Wwnv is uitgesteld, niet afgesteld. Er bestaat een breed politiek draagvlak voor het veranderen van het sociale zekerheidsstelsel. Voorlopig wordt dus uitgegaan van bestaande wet- en regelgeving (ongewijzigd beleid), terwijl naar verwachting vanaf 2014 veel zal veranderen.

Het samenwerkingsverband IASZ (Woerden, Montfoort en Oudewater) eindigt, zodra HNW van start gaat. De vier gemeenten die nu aan de GR van WVS De Sluis deelnemen, bereiden een nieuwe samenwerking voor. Het Nieuwe Werkbedrijf (HNW), die in 2013 op locatie De Sluis start.

HNW is een nieuw werkbedrijf ten behoeve van uitvoeringstaken die nu zijn ondergebracht bij zowel De Sluis, als IASZ en de afdeling Werk & Inkomen van Bodegraven-Reeuwijk.

7. Stichting Urgentieverlening West-Utrecht

Vestigingsplaats: Woerden

Openbaar belang:

Het verlenen van urgentieverklaringen voor een huurwoning aan woningzoekenden in de regio West-Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van sociale en medische indicaties. Deze worden opgesteld door een maatschappelijk werker en externe medische geneeskundigen.

Betrokkenen:

De gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Woerden, Montfoort, Oudewater en Lopik.

Bestuurlijk belang

De Stichtse Vecht, Woerden en De Ronde Venen zijn permanent lid van de regionale urgentiecommissie. De overige gemeenten rouleren in de commissie op basis van statuten en reglement. Het Dagelijks Bestuur wordt uitgevoerd door Lopik. De wethouders van de deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.

Programma: Programma 2 “Ruimtelijke ordening, wonen en grote projecten”

Visie in relatie tot programma doel

Er is geen eigen visie op de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting voert de Regionale Huisvestingsverordening 2006 gemeente Woerden gedeeltelijk uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten.

Beleidsdoelen

De stichting heeft slechts één beleidsdoel namelijk het behandelen van circa 200 aanvragen verklaringen voor de regio per jaar. De verwachting is dat dit wordt gehaald in 2011. Voor Woerden is er geen afzonderlijk beleidsdoel omdat aanvragen niet zijn te sturen op lokaal niveau.

Financieel belang

De bijdrage van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven.

	Begroting 2011	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	16.877	16.877	18.082	18.082

De taken voor de behandeling van de aanvragen voor urgenties worden uitgevoerd binnen het bestaande financiële kader. Daarbij is vastgelegd dat de jaarlijkse lasten niet meer dan trendmatig zullen stijgen. In het meerjarenperspectief is uitgegaan van bestaand beleid.

Overige ontwikkelingen/ problemen

Er zijn geen specifieke ontwikkelingen of problemen te melden. De stichting is uitgebreid met de voormalige gemeente Maarssen per 1 januari 2011. Loenen, Breukelen en Maarssen zijn nu gemeente Stichtse Vecht. Met ingang van 2012 is de gemeente Woerden niet meer ambtelijk vertegenwoordigd in de urgentiecommissie. De gemeente zal wel bestuurlijk vertegenwoordigd blijven.

8. Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: Recreatieschap Stichtse Groenlanden is één van de schappen die vallen onder het breder verband: Recreatie Midden-Nederland. De regeling is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeente een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur,- en landschapsbescherming te ontwikkelen.

Betrokkenen: De gemeentebesturen van Woerden, Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt en Provinciale Staten van Utrecht.

Bestuurlijk belang: De gemeenten wijzen elk twee leden van het Algemeen Bestuur aan. Tenminste een van deze leden dient lid te zijn van het college van burgemeester en wethouders. Ook de provincie wijst twee leden van het Algemeen Bestuur aan, waarvan er één lid dient te zijn van het college van Gedeputeerde Staten. Elk lid heeft een stem. Het Algemeen Bestuur benoemt uit zijn midden de leden van het Dagelijks Bestuur. Lid Dagelijks Bestuur: wethouder van financiën. Lid Algemeen Bestuur: wethouder van financiën.

Programma: Programma 3 “Cultuur, recreatie, economie en milieu”

Visie in relatie tot programma doel

De gemeente Woerden is van mening dat, ook met het oog op het toenemende belang van recreatie en toerisme in de samenleving, een samenwerking met het recreatieschap belangrijk is. Door middel van deze samenwerking kunnen betrokken partijen zich gezamenlijk inzetten voor het behoud van natuur, landschap en milieu, afstemming met sport- en recreatieorganisaties, met ondernemers, consumenten, inwoners en andere overheden.

Beleidsdoelen

Het recreatieschap Stichtse Groenlanden behartigt de gemeenschappelijke belangen van de verschillende deelnemende gemeenten op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeenten een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur- en landschapsbescherming te ontwikkelen. Doel is voorzieningen voor openluchtrecreatie buiten de bebouwde kom te ontwikkelen, beheren en onderhouden, zoals (zwem)plassen, picknickplaatsen, fiets- en wandelpaden en kanoroutes. Het gaat om basisvoorzieningen: openbaar en (meestal) gratis toegankelijk.

Binnen de gemeente Woerden ontwikkelt, beheert en exploiteert het recreatieschap het recreatieterrein Oortjespad, en de terreinen Grutto, Reiger en Koekoek. Daarnaast is het schap verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van het fietsknooppuntensysteem en verschillende wandelroutes, met name rondom het recreatieterrein Oortjespad. Ook de oversteek over de Grecht, die in ontwikkeling is ter hoogte van de Toegang en de Houtkade, zal vanaf 2012 onder het beheer en onderhoud van het recreatieschap vallen.

Veranderingen

Het jaar 2013 is het vierde en laatste jaar van de budgetperiode 2010-2013.

De uitgangspunten voor 2013 zijn sober en voorzichtig. De bijdrage van de deelnemers blijft in 2013 op hetzelfde niveau als in 2012, en wel € 3,30. De totale bijdrage 2013 voor Woerden bedraagt. € 163.003,-. De taakstellende bezuiniging in 2011 is opgevangen door incidentele maatregelen. Nu wordt de besparing gehaald door onder andere het instellen van een vacaturestop

Om op termijn tot een structurele gezonde begroting te komen, acht het dagelijks bestuur het zeer gewenst de private sector meer te laten dragen, zowel in inkomsten en voorzieningen als in beheer. Het dagelijks bestuur ziet daar kansen, maar vraagt daarbij ook steun van gemeenten, door het in handen hebben van ontwikkelingen op recreatieterreinen die kunnen zorgen voor nieuwe voorzieningen, nieuwe attracties, nieuwe beleving en meer eigen inkomsten. Hiervoor vraagt het dagelijks bestuur nadrukkelijk de medewerking van de gemeenten.

Voorbeelden hierbij zijn Oortjespad, waar wordt gezocht naar mogelijkheden waarbij ruimte is voor uitbreiding van private exploitatie, en het overleg over de inrichting en exploitatie van de Cattenbroekerplas.

Financieel belang

De onderstaande tabel geeft de bijdrage aan de Stichtse Groenlanden weer.

	Begroting 2011	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	€ 160.584	€ 162.205	€ 163.003	€ 163.003

Jaarlijks wordt het jaarprogramma en begroting vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Overige ontwikkelingen/ problemen: meer informatie is te vinden op www.recreatiemiddennederland.nl.

9. Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard

Vestigingsplaats: Woerden

Openbaar belang

Uitvoering Archiefwetten en beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende staat verkeren. De uitvoering van deze bepaling geschiedt via

archiefdiensten. Op grond van diezelfde wet zijn alle overheidsarchieven van 20 jaar en ouder in principe openbaar en voor iedereen kosteloos te raadplegen. Het RHC is belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven.

Betrokkenen

Gemeentes Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.

Bestuurlijk belang

Burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten wijzen elk uit hun midden één vertegenwoordiger aan die zitting neemt in de Archiefcommissie, alsmede een plaatsvervanger. De burgemeester van Woerden is voorzitter van de Archiefcommissie (Algemeen Bestuur) van het RHC.

Programma 1: Bestuur en organisatie

Visie in relatie tot programma doel: n.v.t.

Beleidsdoelen: n.v.t.

Financieel belang

In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden aan het RHC weergegeven, dit is bepaald op grond van de vastgestelde verdeelsleutel in de gemeenschappelijke regeling.

	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	€ 206.727	€ 182.455	€ 187.628

De jaarrekening 2011 van het RHC wordt formeel vastgesteld door de Archiefcommissie in juni 2012.

Overige ontwikkelingen/ problemen

Overgang van analoge naar digitale dienstverlening via website. Inhaalslagen achterstand bewerking en toegankelijk maken van archieven. Vergroting publieksbereik via website. Intensiever toezicht op de dynamische archiefvorming bij de deelnemers.

Zie www.rhcrinstreek.nl

10. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang

Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crises in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: opvang en verzorging bij evacuatie, registratie van slachtoffers, voorlichting en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.

Betrokkenen

De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer (BRUL), de politie, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.

Bestuurlijk belang

De burgemeester van Woerden maakt deel uit van het Algemeen Bestuur. In het Dagelijks Bestuur heeft Woerden geen vertegenwoordiging. De stemverhouding binnen het bestuur is op basis van een gewogen gemiddeld inwoneraantal.

Programma: programma 1 "Bestuur en organisatie"

Visie in relatie tot programma doel

De visie op de verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting.

Beleidsdoelen

Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie. In het najaar 2010 is de VRU gestart met het maken van het beleidsplan VRU 2012 – 2015. Het risicoprofiel heeft hierbij mede als basis gediend. Het beleidsplan is een plan op hoofdlijnen en moet worden beschouwd als een verkenning van de beleidsontwikkelingen voor de komende vier jaar. De gemeente Woerden vindt een aantal onderwerpen zo belangrijk dat het bestuurlijk en ambtelijk een extra bijdrage levert aan het regiobreed uitwerken van deze thema's.

De Veiligheidsregio Utrecht gaat zich in 2012 met o.a. de volgende werkzaamheden bezighouden:

- De VRU gaat de door een (dreigende) ramp of zwaar ongeval getroffen gemeente(n) ondersteunen bij de uitvoering van de gemeentelijke crisisbeheersingstaken door middel van poolvorming;
- Gemeentelijke functionarissen opleiden en oefenen opdat zij adequaat invulling kunnen geven aan hun taak in de crisisbeheersing;
- Voorbereiden multidisciplinaire oefeningen en opleidingen;
- Zorgen voor een optimale informatievoorziening bij crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Een actueel beeld verkrijgen van de risico's in het verzorgingsgebied en beheer van risico-informatie;
- Effectmeting voor naleving van het toezicht en handhaving niveaus;
- Inventarisatie/verkenning van onderzoeken en ontwikkelingen op het gebied van zelfredzaamheid/burgerparticipatie;
- Het verbeteren van de informatie-uitwisseling met de partners in de geneeskundige keten en afspraken over opleiding, training en oefenen en invulling van operationele functies;
- Het ontwikkelen en beheren van pools voor: alle gemeentelijke processen, ambtenaren rampenbestrijding, voorlichters en procesverantwoordelijken;

Financieel belang

In onderstaande tabel is de bijdrage aan de VRU weergegeven. De bijdrage aan de VRU wordt bepaald op basis van de afspraken in de dienstverleningsovereenkomst (DVO). In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een toename van de gemeentelijke bijdrage.

Financiële bijdrage	Begroting 2011	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Begroting 2012
VRU	€ 2.410.283	€ 2.467.966	€ 2.562.988	€ 2.562.988

NB: bijdrage is exclusief huisvestingsbijdrage

11. Welstand en Monumenten Midden Nederland

Vestigingsplaats: Bunnik

Openbaar belang: De Provinciale Utrechtse Welstandscommissie is in 1929 opgericht met als hoofddoelstelling "de instandhouding van het bouwkundig schoon, het landschaps- en stedenschoon". In 1969 werd de vorm van de organisatie gewijzigd in een gemeenschappelijke regeling van Utrechtse gemeenten, echter, de doelstelling bleef dezelfde. In 1993 werd de gemeenschappelijke regeling gewijzigd, waarbij de naam werd aangepast in PUWC, Adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit. In 2005 is een nieuwe, meer toegankelijke naam gekozen: Welstand en Monumenten Midden Nederland.

Betrokkenen: Welstand en Monumenten Midden Nederland is opgedeeld in zes regio's. De gemeente Woerden maakt deel uit van regio II, evenals de gemeenten Lopik, Montfoort, Oudewater en IJsselstein.

Bestuurlijk belang: De gemeente Woerden wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder ruimtelijke ordening.

Programma: Programma 3 “Ruimtelijke Ordening, wonen en grote projecten/investeringen”.

Visie in relatie tot programma doel: De doelstelling van Welstand en Monumenten Midden Nederland is dat zij in de deelnemende gemeenten de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps,- en stedenschoon en de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid tot haar zorg heeft. Welstand en Monumenten Midden Nederland adviseert de gemeente Woerden dan ook omtrent deze zaken.

Financieel belang:

	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	€ 59.740	€ 62.122	€ 62.061	€ 62.061

www.welmon.nl

Ontwikkelingen

Woerden gaat mogelijk uit de gemeenschappelijke regeling treden. We zijn bezig met het welstandsbeleid, maar wat er precies uit gaat komen is nog niet bekend. Misschien uittreden, misschien ook niet, wellicht krijgt WMMN een andere rol, misschien blijft het wel hetzelfde. Kortom, op dit moment nog een hoop onduidelijkheden over de exacte uitkomst en de termijn waarop deze eventuele veranderingen plaats zullen vinden.

12. Stichting Klasse

Vestigingsplaats: Reeuwijk

Openbaar belang: De gemeente Woerden is van mening dat een verzelfstandigd bestuur voor het openbaar primair onderwijs de beste mogelijkheden biedt om het autonome beleidsvoerend vermogen van het openbaar primair onderwijs te versterken. De volgende motieven spelen hierbij een rol:

- Het schoolbestuur kan los van de politieke verhoudingen en opvattingen een eigen koers uitzetten;
- Het schoolbestuur kan zich, door een scheiding van lokale en bestuurlijke taken, concentreren op één bestuurlijke taak, namelijk het in stand houden, bevorderen en verbeteren van het openbaar primair onderwijs;
- Het schoolbestuur kan een eigen financieel beleid en beheer ontwikkelen dat is gericht op de belangen van het openbaar primair onderwijs;
- Het schoolbestuur kan zich in het overleg over de verdeling van de lokale (onderwijs)middelen, net als de overige schoolbesturen, als onbelemmerd belanghebbende presenteren;
- Direct en indirecte betrokkenen (ouders, personeelsleden, inwoners en maatschappelijke organisaties) kunnen eenvoudiger invloed uitoefenen op het bestuur.

Betrokkenen: Gemeenten Bodegraven, Gouda, Reeuwijk, Waddinxveen en Woerden (per 1-8-2008).

Bestuurlijk belang: De gemeente oefent zeggenschap uit via een bestuurszetel in het toezichthoudend orgaan (TO). Het TO ziet toe op het functioneren van het stichtingsbestuur en komt in principe tweemaal per jaar bijeen. Namens de gemeente heeft de portefeuillehouder onderwijs zitting in het TO.

Programma: programma 5 ‘Jeugd, sport en onderwijs’.

Visie in relatie tot programma doel: Het gemeenschappelijk orgaan coördineert en oefent de bevoegdheden van de gemeenteraad uit als bedoeld in artikel 48 van de Wet primair onderwijs, artikel 51 van de Wet op de expertisecentra en in de statuten van de stichting, met uitzondering van de opheffing van scholen.

Beleidsdoelen

Zie openbaar belang.

Financieel belang: In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente aan Stichting Klasse weergegeven:

	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financiële bijdrage	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 1.588

Overige ontwikkelingen/ problemen

In de afgelopen jaren van behandeling van begroting en rekening is telkens gebleken dat er een groot verschil zit tussen de cijfers opgevoerd in de begroting, of gehanteerd bij de ombuigingsplannen en de uiteindelijke resultaten bij de rekening. Met andere woorden: op papier is de begroting in evenwicht, maar in de praktijk komt vervolgens alsnog een negatief resultaat naar voren. Daarom is besloten maandelijks een overleg te houden met bestuursvoorzitter, penningmeester, de algemeen directeur en de voorzitter en secretaris van het Toezichthoudend Orgaan om zo een beter beeld te krijgen van de ontwikkelingen binnen de stichting. De gesprekken zullen gaan over de voortgang op de maatregelen gericht op verbetering van de bedrijfsvoering en over de voortgang op het beheersbaar houden van inkomsten en uitgaven binnen de vastgestelde begroting. Het dagelijks bestuur van het TO zal zich in het voortgangsoverleg met de voorzitter en penningmeester van de stichting en de algemeen directeur inhoudelijk laten bijstaan door een extern adviseur die het dagelijks bestuur van het TO stichting Klasse inhoudelijk ondersteunt.

PARAGRAAF 7 – WEERSTANDSVERMOGEN

Inleiding

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de gemeente verplicht in de begroting en jaarrekening de beleidslijnen vast te leggen met betrekking tot het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft een cijfermatig inzicht in de buffer die Woerden heeft om tegenvallers op te vangen. Hierbij worden de niet uit de jaarrekening dan wel begroting blijvende risico's vergeleken met onze niet-geoomerkte reserves oftewel reserves die kunnen worden ingezet voor acute tegenvallers.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn, te dekken (art.11 BBV). We onderscheiden 2 vormen:

Weerstandscapaciteit (incidenteel)

Het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- De algemene reserve.
- De in de begroting opgenomen ramingen voor onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven.
- Het incidentele rekeningsaldo dat nog niet aan de algemene reserve is toegevoegd.
- De stille reserves, voor zover deze op korte termijn materieel te maken zijn.
- Het bedrag aan bestemmingsreserves en voorzieningen wordt niet meegerekend, aangezien aan deze bedragen een verplichting of doelstelling ten grondslag ligt.

Weerstandscapaciteit (structureel)

Het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- De resterende belastingcapaciteit
- De in de begroting opgenomen ramingen voor structurele (dus cumulatief geraamde) onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven
- Het structurele rekeningsaldo voor zover nog niet in de begroting verwerkt.

In onderstaande tabellen wordt de opbouw van de weerstandscapaciteit per 1 januari 2013 weergegeven.

Incidenteel	Bedrag in €
Algemene reserve + renterisico raming per 1-1-2013	12.018.985
Stille reserves	0
Totale weerstandscapaciteit	12.018.985

Post onvoorzien	Bedrag in €
Post onvoorzien 2013	125.780

Gelet op de risico's, die de gemeente Woerden loopt en gezien de onzekere financiële toekomst is besloten het weerstandsvermogen (=algemene reserve) vast te stellen op minimaal € 100,- per inwoner oftewel € 5.000.000,-.

Specificatie weerstandscapaciteit

Algemene reserve + renterisico

De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Woerden wordt bepaald door de stand van de algemene reserves en de renterisicoreserve. De algemene reserve functioneert in eerste instantie als weerstandscapaciteit. Eventuele negatieve saldi van jaarrekeningen worden ten laste van deze reserve gebracht. Ook als er sprake is van nadelige saldi bij andere reserves wordt de algemene reserve ingezet om dit nadelig saldo te neutraliseren. De renterisicoreserve dient in eerste instantie om het risico van de ontwikkeling van de rente af te dekken.

Tot de algemene reserves wordt ook gerekend de reserve Meerjarenperspectief. Deze reserve wordt gebruikt ter dekking van incidentele prioriteiten. Het saldo van deze reserve neemt af en voeding vindt niet meer plaats, zodat er in feite sprake is van een aflopende reserve, welke in 2013 kan worden opgeheven.

Stille reserves

De stille reserves van de gemeente Woerden worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.

Post onvoorzien

Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen. Dit budget is gebaseerd op een norm van € 2,50 per inwoner.

Risicobeleid en risicomanagement

Nota risicomanagement

In 2009 is een nota risicomanagement vastgesteld door het college. Risicomanagement wordt daarin onderscheiden in drie fasen: het identificeren van risico's, het analyseren van risico's en het voorkomen en beheersbaar maken van risico's. In de afdeling- en projectplannen moeten risicoparagrafen worden opgenomen. De afdelingsmanager c.q. de projectleider is daarvoor verantwoordelijk. De risicoparagrafen worden 'bewaakt' door de afdelingscontrollers en waar nodig besproken tijdens de checksessies. Op deze wijze is er in beginsel een voortdurend actueel overzicht van de bestaande risico's en de stand van zaken met betrekking tot de beheersmaatregelen.

Risicomanagement en het weerstandsvermogen

Ter bepaling van het weerstandsvermogen wordt een norm van de provincie Utrecht gehanteerd. Deze geeft voor gemeenten met een laag risicoprofiel een bedrag van € 50,- per inwoner aan en voor een gemeenten met een gemiddeld risicoprofiel € 100,- per inwoner aan te houden. Woerden heeft ervoor gekozen minimaal € 100,- per inwoner aan te houden.

Idealiter ontstaat het gewenste weerstandsvermogen door de weerstandscapaciteit direct te koppelen aan de concrete risico's. Er wordt naar gestreefd om in 2014 een risicobewuste organisatie te zijn, is eind 2011 begonnen met de eerste stappen in de richting van een dergelijke koppeling. Daartoe zijn in het kader van de periodieke risico-inventarisaties de (rest)risico's financieel gekwantificeerd. De komende periode wordt benut om het financieel inzicht in de risico's te vertalen in een concreet bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit. Eind 2012 komt er een nieuwe systematiek.

Het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich voordoen en de financiële positie van de gemeente wordt aangetast, moeten maatregelen worden genomen. Het volgende is dan van toepassing.

- Er worden beheersmaatregelen getroffen;
- Indien deze beheersmaatregelen niet werken, wordt gekeken of de financiële schade betaald kan worden uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten;
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is zal een beroep worden gedaan op de betreffende reserve(s).

Inventarisatie van de risico's

Artikel 11 BBV verlangt in de paragraaf weerstandsvermogen een inventarisatie van de risico's. Hieronder volgt een overzicht van de risico's die ook na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel (rest)risico laten zien, waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen.

Budgettaire risico's

Algemene uitkering.

De algemene uitkering is het belangrijkste dekkingsmiddel voor de (meerjaren)begroting. Door deze 'optimistisch' te ramen ontstaat een risico op de begroting. Aan de andere kant is het zo dat de algemene uitkering, waarvan de omvang in beginsel (ruim) voor aanvang van het begrotingsjaar bekend is, meestal direct in de exploitatie wordt vertaald: valt de omvang mee, dan is er ruimte, valt de omvang tegen, dan leidt dit direct tot bezuinigingen. Wij willen deze lijn handhaven en de hoogte van de algemene uitkering niet beschouwen als een risico waarvoor het weerstandsvermogen dekking kan bieden.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in werking getreden. Onder de Wmo wordt een groot aantal regelingen gebracht. Voor een deel betreft het regelingen die al langer door de gemeenten worden uitgevoerd, zoals de 'oude' Wet voorzieningen gehandicapten (WVG). De middelen voor deze bestaande taken zijn al sinds jaren in het gemeentefonds ondergebracht. Voor een deel betrof het nieuwe regelingen, waarvoor nieuw geld naar de gemeenten komt.

Dit alles betekent dat risico's van budgettekorten voor rekening van de gemeente komen. Deze risico's zijn met name aanwezig bij de voorzieningen: de verstrekking van huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen. De gemeente heeft hiervoor namelijk een zorgplicht ten opzichte van haar burgers. Dit deel van de Wmo is een open einde regeling, waarvoor geldt dat de omvang van de zorgvraag, zeker waar die bepaald wordt door een demografisch verschijnsel als de vergrijzing, op korte termijn nauwelijks te beïnvloeden is.

Er is een reserve Wmo, waarmee risico's kunnen worden opgevangen. Er is een beleidsinitiatief ingericht dat moet leiden tot beheersing van dit risico. Wij zullen de voortgang en de effectiviteit daarvan zorgvuldig bewaken.

Wet Buig/ WSW en Participatiebudget

Als gevolg van de kredietcrisis groeit het aantal bijstandsgerechtigden aanzienlijk. In beginsel krijgt de gemeente op basis van het 'objectief verdeelmodel' een kostendekkende bijdrage van het rijk. Omdat de WWB c.a. open einde regelingen zijn, bestaat er een risico van overschrijding door groei van het aantal bijstandsgerechtigden. Bij onvermijdbare ontwikkelingen is vanaf 2013 een extra bedrag opgenomen van € 550.000,-

Sinds de invoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) in 2004 zijn gemeenten financieel verantwoordelijk voor de bijstandslasten. Gemeenten ontvangen een budget voor de uitkeringsuitgaven, ook wel het inkomensdeel van de Wwb genoemd. Op basis van landelijk vastgestelde budgetten en een verdeelsystematiek krijgen gemeenten geld, waarmee de uitkeringen aan hun bijstandsgerechtigden worden betaald.

Deze verdeelsystematiek is ingewikkeld, ondoorzichtig en niet transparant. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft besloten in drie stappen te komen tot een nieuwe verdeelsystematiek voor de bepaling van het budget voor bijstandsgerechtigden. Dat moet in 2014 van kracht worden.

Het Nieuwe Werkbedrijf (HNW)

De gemeenten Woerden, Oudewater, Montfoort en Bodegraven-Reeuwijk en De Sluis Groep (DSG) hebben besloten tot een gezamenlijke oprichting van Het Nieuwe Werkbedrijf (HNW). De gemeentelijke afdelingen Werk & Inkomen en DSG gaan hierin op. In dit bedrijf, dat volledig eigendom zal zijn van de vier gemeenten, worden de uitvoeringswerkzaamheden gebundeld op het terrein van Werk en inkomen en de WSW.

De Wet Werken naar Vermogen was een belangrijke drijfveer achter de vorming van HNW. Onduidelijk is hoe het verder zal gaan met deze wetgeving. Een volgend kabinet zal mogelijk besluiten of en zo ja hoe, de Wwnv een vervolg zal krijgen. De vier gemeenten hebben besloten om de voorbereiding van HNW niet te laten afhangen van de goedkeuring van de Wwnv.

De vorming van HNW brengt echter vele onduidelijkheden en onzekerheden met zich mee. De financiële risico's zijn groot, zowel structureel als incidenteel. Dit wordt nog eens versterkt door bezuinigingen bij het rijk op rijksbijdragen. Hierbij komt onduidelijkheid over bij de gemeente Woerden achterblijvende kosten na de ontmanteling van het IASZ.

T.b.v DSG is een jaarlijks exploitatiebijdrage in het tekort geraamd van € 400.000,-. In de concept-begroting 2013 van DSG wordt uitgegaan van een bijdrage van Woerden van € 501.000,-. Dit bedrag is opgenomen in de programmabegroting 2013. De jaren 2014 t/m 2016 komen ook aanzienlijk hoger uit dan de oorspronkelijke raming van € 400.000,-, hetgeen een financieel risico inhoudt.

Kortom er is een opeenstapeling van financiële onduidelijkheden/onzekerheden.

Milieuaangelegenheden

In algemene zin geldt dat er voor de gemeente altijd een financieel risico aanwezig is van saneringen van (on)bekend zijnde locaties met bodemverontreiniging en van het verwerken van vrijkomende licht verontreinigde

grond in ontwikkelingsgebieden. De algemeen gestelde risico's zijn vooraf niet aan te geven en worden sterk bepaald door factoren als eigendomssituatie, oorzaak van de bodemverontreiniging, eigen werken waar vrijkomende grond in kan worden verwerkt en dergelijke.

Wettelijke aansprakelijkheid

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims de afgelopen jaren aanzienlijk is gestegen. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuw Burgerlijk Wetboek (invoering risicoaansprakelijkheid), invoering van de Algemene wet bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burger.

In Woerden vallen de aansprakelijkheidsschades tot op heden mee. Deze constatering moet echter niet leiden tot een verslapping van de aandacht c.q. het beleid. Het is en blijft namelijk van groot belang om schadepreventief te werken. Door verzekeringsmaatschappijen en de VNG wordt hierop voortdurend gewezen.

In het kader van preventief werken zij opgemerkt dat onder andere goed en regelmatig onderhoud van wegen, de klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures met betrekking tot verlening van vergunningen, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften (bijvoorbeeld toetsen van bezwaarschrift door toetsingscommissie, als bedoeld in art. 25 algemene voorwaarden OVO) etc. tot de aandachtspunten behoren.

Wet Ketenaansprakelijkheid

De gemeente kan op grond van de Wet Ketenaansprakelijkheid aangesproken worden voor het niet afdragen van belastingen en premies sociale verzekeringen door aannemers. Over de werkingssfeer van de Wet Ketenaansprakelijkheid is inmiddels meer duidelijkheid ontstaan. In het kader van deze wet is de gemeente niet aansprakelijk als het gaat om de aanleg van gemeenschapsvoorzieningen, zoals wegen, rioleringen en watergangen in het openbaar gebied.

Dit is het leeuwendeel van de projecten. Bij projecten die niet onder openbare voorzieningen vallen, is de wet wel volledig van toepassing. Hierbij valt te denken aan het ophogen van bouwterreinen en andere zaken die voor de verkoop bestemd zijn.

De omvang van het risico is dus niet erg groot. Om het risico te beperken, kunnen maatregelen genomen worden. Naast het opvragen van verklaringen van goed betaaldedrag kan gebruik gemaakt worden van zogenaamde G-rekeningen voor betalingen aan aannemers.

Garantieverleningen

Door waarborging van geldleningen en andere garantieverplichtingen ten behoeve van verenigingen en instellingen loopt de gemeente financieel risico. De gemeente Woerden heeft ultimo 2011 voor een bedrag van € 8,7 miljoen aan borgstellingen uitstaan. De borgstellingen zijn verleend aan verenigingen en stichtingen binnen de gemeente Woerden.

Tevens staat de gemeente Woerden indirect garant voor leningen aangegaan door de woningbouwcorporaties. Dit betreft 50% van de restant hoofdsom waarvoor het waarborgfonds in eerste instantie garant voor staat. De risico's worden door de gemeente gemonitord en er zijn momenteel geen verhoogde risico's.

De corporatie moet in eerste instantie aankloppen bij het Centraal Fonds Volkshuisvesting voor saneringssteun. De tweede zekerheid voor financiers is de borgstellingreserve voor het waarborgfonds. Als deze reserve onder een bepaald garantieniveau komt vraagt het waarborgfonds een verplichte financiële bijdrage van de corporaties. Rijk en gemeenten zijn samen achtervang als het vermogen van het waarborgfonds tekortschiet. Zij moeten dan renteloze leningen verstrekken (het Rijk 50% en de gemeenten 50%). Nadeelgemeenten betalen 25%. De andere 25% moet worden opgebracht door alle gemeenten, inclusief de nadeelgemeenten.

Bij specifieke aanvragen in de sportsector voor gemeentegarantie wordt in voorkomende gevallen eerst doorverwezen naar de Stichting Garantiefonds Sport. Als deze een positief besluit nemen over een aanvraag neemt de gemeente Woerden dit besluit over. Beide partijen staan dan elk garant voor 50%.

BTW

Op het moment van opstellen van deze paragraaf weerstandsvermogen is nog geen definitieve uitspraak van de

rechtbank inzake de btw-vriendelijke structuur die de gemeente toepast op de Brede Scholen. Er loopt momenteel een beroepsprocedure over deze structuur bij de Hoge Raad. De zaak draait er om of er al dan niet recht op teruggave van de BTW is (m.a.w. is de betaalde BTW aftrekbaar voor de gemeente?)
Een uitspraak van de Hoge Raad over de Woerdense casus kan nog enige tijd op zich laten wachten

Arbeidsongeschiktheidsverzekering

Arbeidsongeschiktheid van politieke ambtsdragers (burgemeester en wethouders) en politieke wachtgelders is een risico voor de gemeente. Zij komen in geval van arbeidsongeschiktheid voor rekening van de gemeente. Het financiële risico hangt af van de mate van arbeidsongeschiktheid en de duur dat de uitkering maximaal kan worden geclaimd. Het is niet toegestaan voor dit risico een voorziening te vormen.

Er zijn wel mogelijkheden om dit risico te verzekeren. De structurele kosten voor een dergelijke verzekering bedragen € 25.000,- tot € 30.000,-. Aangezien de kans dat het risico zich voordoet klein is, is besloten dit risico niet te verzekeren.

BRAVO-projecten

Samen met het Rijk en de provincie Utrecht wordt gewerkt aan de zgn. Bravo-projecten. In deze projecten, die een lange doorlooptijd kennen tot de uiteindelijke realisatie, gaat veel geld om, waardoor grote financiële risico's worden gelopen. Door de lange doorlooptijd kan er ook sprake zijn van aanzienlijke kostenstijgingen als gevolg van inflatie en gewijzigde marktomstandigheden. Door de betrokken partijen wordt zowel individueel als samen gewerkt aan risicomangement en projectbeheersing.

Evangeliegemeente De Weg

Deze rechtszaak loopt al 20 jaar. In de loop van 2013 wordt een uitspraak van de rechter verwacht.

Bezuinigingen

In het kader van het meerjarenperspectief heeft op een groot aantal onderdelen van de begroting bezuinigingen plaatsgevonden. Het realiseren van deze bezuinigingen en het mogelijke realisatie tijdstip is niet altijd een keihard gegeven. Het is dan ook mogelijk dat bezuinigingen niet of deels niet realiseerbaar is. In voorkomende gevallen zal uiteraard het college uw raad hierover informeren.

SISA (Single information, single audit)

Bij de jaarrekening wordt een zgn. SiSa-verklaring opgenomen. Hierdoor hoeft niet voor elke specifieke uitkering een aparte accountantsverklaring te worden opgesteld, maar kan worden volstaan met één verklaring. Het risico wordt gevormd door het feit dat de verstrekking van de rijksvergoeding is gekoppeld aan het voldoen aan voorwaarden, waaraan in de praktijk niet is voldaan. Het kan zijn dat de rijksbijdrage dan geheel of gedeeltelijk terugbetaald moet worden. Als het geld ook niet is uitgegeven, dan vormt dat geen probleem. Het risico manifesteert zich concreet als het geld is uitgegeven, maar niet aan de voorwaarden wordt voldaan.

Risico's op eigendommen

Grondbedrijf

De exploitatie van grond kent financiële risico's. Kosten, zoals grondverwervingen en overige kosten, en de daaruit voortvloeiende rentelasten, worden normaliter gedekt door inkomsten uit grondverkoop. Aan zowel de kosten- als de opbrengstenkant kunnen zich risico's voordoen. Kosten van verwervingen, milieusanering of bijvoorbeeld het bouw- en woonrijp maken kunnen tegenvallen, de uitkomst van aanbestedingen is niet altijd voorspelbaar en de inkomsten uit grondverkoop kunnen door conjuncturele ontwikkelingen of wensen van woonconsumenten veranderen. Een belangrijk risico is het afwijken van de vooraf bepaalde plannings. Vertraging in de uitgifte van al verworven grond leidt tot grote renteverliezen. Het is dus zaak binnen de grondexploitaties alert te zijn op ontwikkelingen die van invloed zijn op de kosten en baten en deze tijdig te signaleren, te rapporteren en te verwerken. De grondexploitaties waarbinnen sprake is van verwerving, bouw- en woonrijp maken of uitgifte worden jaarlijks geactualiseerd en ter vaststelling aan de raad aangeboden. Daarnaast is het zaak om de eventuele risico's in de grondexploitaties financieel af te dekken. In de door de raad op 15 februari 2006 vastgestelde nota *Vaste grond voor beleid* zijn de kaders voor het weerstandvermogen binnen het grondbedrijf vastgelegd. Daarin is ook de werkwijze geformaliseerd om in elke grondexploitatie een voorziening op te nemen om (voorzienbare) risico's op te kunnen vangen. Die voorziening is gekoppeld aan de

nog te realiseren opbrengsten. Voor woningbouw wordt daarbij uitgegaan van 5% en voor bedrijven van 10% van de nog te realiseren opbrengsten. Deze percentages worden beschouwd als kritische ondergrens. Indien alle opbrengsten zijn gerealiseerd en er geen beroep is gedaan op de risicovoorziening valt deze vrij en komt ten goede aan het exploitatiesaldo.

De resultaten van de af te sluiten exploitaties worden verrekend met de algemene reserve van het grondbedrijf. Deze algemene reserve dient ter dekking van onvoorzienbare risico's. Het is dan ook van belang deze reserve op een bepaald minimumniveau te houden. Ter zake wordt verwezen naar de nota "Vaste grond voor beleid" vastgesteld op 15 februari 2006. De paragraaf Grondbeleid in deze begroting gaat uitgebreid in op de omvang en samenstelling van de algemene reserve van het grondbedrijf. Korthedshalve wordt verwezen naar deze paragraaf.

Voor de complexen Defensie-eiland, Oranjestraat en Breeveld zijn risicovoorzieningen gevormd voor resp. € 12.715.000,-, € 510.844,- en € 800.000,-. Na overleg met de accountant wordt de rente van deze risicovoorzieningen toegevoegd aan de Algemene reserve grondbedrijf.

Enkele jaren geleden is met de projectontwikkelaar van het Defensie-eiland afgesproken dat de gemeente een maximaal bedrag voorfinanciert tegen een rentevergoeding van 6% en een bedrag administratiekosten van € 10.000,- per jaar. De projectontwikkelaar komt deze afspraken correct na.

A.g.v. de grootscheepse sanering is het maximaal afgesproken bedrag ontoereikend en is € 1 miljoen extra nodig. Afgesproken is dat de gemeente ook dit extra bedrag voorfinanciert tegen hetzelfde percentage van 6%. De gemeente Woerden is zich bewust van de mogelijke risico's van deze constructie, maar geeft voorrang aan de ontwikkeling van het Defensie-eiland.

Gebouwen De Sluis/Meurs

In de afgelopen jaren heeft de gemeente Woerden het zgn. Sluisgebouw en het bedrijfspand van Meurs aangekocht. In eerste instantie zijn deze gebouwen ingebracht in een grondbedrijfcomplex. De accountant is in 2008 hiermee niet akkoord gegaan, als gevolg waarvan deze gebouwen zijn overgeheveld naar de exploitatiebegroting. Een financieel risico wordt gelopen als huurcontracten worden beëindigd vooruitlopend op een definitieve bestemming van het gebouw.

Als gevolg van de economische omstandigheden heeft een afwaardering van het pand, dat o.a. verhuurd wordt aan De Sluis Groep in de jaarrekening 2011 voor € 800.000,- plaatsgevonden.

Bij resultaatbestemming van de jaarrekening 2008 is besloten tot de vorming van een reserve om financiële nadelen te kunnen opvangen.

Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door de raad van de gemeente Woerden in de openbare vergadering van :

De griffier

De voorzitter

E.M. Geldorp

drs. J.B. Waaijer

BIJLAGEN:

Meerjarenontwikkelingen 2013-2016

Budgettair neutrale prioriteiten

Dekkingsplan 2013-2016